

KEVSER SÛRESİ

Rahman, Rahim Allah'ın Adıyla

Şüphesiz biz, sana Kevser'i verdik.

Şu hâlde Rabbin için namaz kıl ve tekbir

alırken, namazda ellerini boğazına kadar kaldır.

Doğrusu asıl soyu kesik olan, sana kin duyandır.

SEYYİD M. HASAN NECEFÎ

ÖLÜMLE BAŞLAYAN
YOLCULUK

Çeviri

Cafer Bendiderya

Tashih-Tatbik

Cafer Bayar

S. Seccat Karakuş

K E V S E R

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Kevser Yayınları: 35

Eserin Orijinal Adı:

Seyahat-i Garb

Dizgi ve Mizanpaj:

Kevser

Kapak:

Kevser

Baskı:

Yılmaz Matbaacılık (Sertifika: 27185)

Litros Yolu 2. Matb. Sitesi 3 NB 2 Zeytinburnu

Topkapı/İstanbul Tel: 0212 493 00 85

1. Baskı: Aralık 1999

6. Baskı: Ekim 2015

ISBN 978-975-6640-02-9

Adres:

Kevser Yayınları

Balabanağa Mah. Büyük Reşitpaşa Cad.

Yumni İş Mrk. No: 16B/25 Fatih - İstanbul

Tel: (0212) 534 35 28 / 555 16 66

Fax: (0212) 631 36 01 / 555 22 12

www.kevseryayincilik.com

İçindekiler

Takdim	7
Kısaca Yazarın Hayatı.....	9
Yazarın Önsözü	13
Ölümden Sonra	15
Nekir, Münker ve Kabir Sorgusu.....	18
Hâdi İle Tanışma	25
Amellerin İncelenişi	30
Kabir Azabı	31
Dünya Ehliyle Mülâkat	34
İmamzade ve Âlimlerle Mülâkat	37
Çirkinliklerin Sembolü	42
Geçici Rahatlık.....	49
Amellerin Karşılığı	51
Velâyet Şehri	55
İnce ve Taşlı Yol	59
Tecdid-i Ziyaret	61
Şehvet Vadisi	64
Mideperestlik Vadisi	69
Susuzluk Vadisi	70

Selâm Vadisi	75
Geçiş Belgesi	78
Hırs Vadisi	90
Haset Vadisi	92
Emniyet Vadisi	96
Aşk Ateşi Alevlendi	104
Gaybet Ateşinin Alevleri	113
İntikam Sevdası	118
Berehût Vadisine Doğru	127

Takdim

Ölüm sonrası hayat ve niteliği...

Ölüm yolculuğunun başlamasıyla bedenlerin çürüyüp toprak oluşu ve bu arada ruhlar...

Ruhların başına neler gelecek?

Berzah denilen âlemde ruhlar ne yapacak, nelerle karşılaşacak? Uyuyarak mı, yoksa nimet veya azap gö-rerek mi kıyameti bekleyecekler?

Sorgu-sual meleklerinin (Nekir ile Münker'in), ruh-ları hesaba çekmesi nasıl gerçekleşecek?!

Bu ve benzeri sorular, hemen herkesin kafasını bir tür kurcalamaktadır. İnsanoğlu, sürekli bu sorulara ce-vap bulabilmek için çaba sarf etmiştir.

"Sana ruhtan sorarlar, de ki: Ruh Rabbimin emrinden-dir ve size ilimden sadece az bir şey verilmiştir." (İsrâ, 85) ayeti de, insanın ruh konusunda bir araştırma içinde olduğunu, ancak bu hususta yeterli bilgisi olmadığını doğrulamaktadır. Bununla birlikte Kur'ân-ı Kerim ve Ehlibeyt'ten aktarılan hadisler, belli bir oranda bu ko-nuya ışık tutmuştur.

Elinizdeki kitap, ayet ve hadislerden esinlenerek ölüm sonrası hayatı ve berzah âleminde ruhların du-rumunu, akıcı ve anlaşılır bir üslûpla anlatmaktadır.

Yazar, bu kendine has anlatım tarzında, yüce Al-lah'a kulluğun sonucu olan fazilet ve takvayı "Hâdi", günahın sonucu olan çirkinlik ve kötülükleri ise "Si-yah" isimli arkadaşında canlandırmıştır. İnsanların,

ibadet ve günahlarının neticesi olarak berzah âleminde karşılaşacakları olayları, Kur'ân'a ve Ehlibeyt İmamları'nın hadislerine dayandırmıştır. Kıyametle ilgili konuları işlerken, velâyet ve şefaatin berzah âlemindeki rolü gibi çeşitli konulara da değinmiştir.

Kitabın çekici ve ilginç konuları, her insanı ders almaya ve ölümden sonra karşılaşacağı durumu göz önünde bulundurarak nefsini çirkin sıfatlardan temizlemeye teşvik etmektedir.

Bu kitabı okumak için elinize aldığınızda bitirmeden bırakamayacağınıza inanıyoruz. Birinci baskının kısa bir zamanda tükenip okuyucular tarafından aranır hâle gelmesi ve bunun üzerine hemen ikinci baskıya girmesi, bunun bir kanıtıdır. Sizlerin yoğun talep ve ilgisi, bu kıymetli eserin yeniden gözden geçirilip fazla gecikmeden ikinci kez baskıya girmesini sağlamıştır.

Son olarak kitabın içeriğinin, Kur'ân ve hadislerin beyan ettiği ölüm sonrası gerçekler eksenli olduğuna bir kez daha dikkat çekiyor, hak yolu salıklarına faydalı olmasını ümit ediyoruz.

Tevfik Allah'tandır

KEVSER

Kısaca Yazarın Hayatı

Necefî Koçanî diye meşhur olan Seyyid Muhammed Hasan Necefî, H. 1295 yılında, Horasan'a bağlı Koçan şehrinin Husreviye köyünde, dindar bir ailede dünyaya geldi.

Sefa, samimiyet, zahmet, sıkıntı, açlık ve mücadele dolu bir hayat yaşadı. "Seyahat-i Şark" adındaki kitabında hayat mücadelesini anlatmıştır.

Üç yaşında, tedavisi güç bir hastalığa yakalanır; öldü ölecek derken, anne ve babasının duaları ve bölgedeki tabiplerin hazırladığı bitkisel ilâçlarla sağlığına kavuşur.

Yazar, öğrenim hayatına nasıl başladığını şöyle özetler: "İyileştikten sonra iki yıl kadar babamdan Kur'-ân dersi aldım. Yedi yaşında mektebe giderek o zaman Farsça, ilmihâl, tecvîd, matematik ve... konularında okutulan kitapları okuyup öğrendim."

H. 1308 yılında -on üç yaşında- babasının tavsiye ve teşvikiyle Koçan İlmiye Havzasına yazılır. Üç yıl zarfında Arap edebiyatıyla ilgili bütün kitapları bitirir.

Olağanüstü bir zekâyâ sahip olan yazar, H. 1311 yılında Sebzivar İlmiye Havzasına kayıt yaptırmak için Koçan'ı terk eder. Üç ay sonra da bir arkadaşıyla birlikte yaya olarak Meşhed medresesinin yolunu tutar.

H. 1313 yılında Muzafferuddin Şah'ın hükümeti ele aldığı dönemde, İsfahan'daki medreselerin birine yerleşerek tahsiline devam eder. Henüz 20 yaşını dol-

durmamış bir gençtir. Bu şehirdeki tahsil yıllarında Ahunt Kaşî, Şeyh Abdülkerim Gezî, Ağa Mirza Cihan-girhan ve Şeyh Ali Baba gibi tanınmış müçtehitlerden ders alır.

Yazar, bu şehirdeki tahsil yıllarında birçok sefalet ve sıkıntılı günler yaşamış, hatta bazen karnını doyurmak için ders kitaplarını bile sattığı olmuştur. Sıkıntı-larının devam etmesi sonucu kendini riyazet ve ruh-baniyete vermek istemiş; ancak İslâm dininde ruhban-lığın yasaklandığından dolayı bundan vazgeçmiştir.

Yazarın yaşamındaki önemli duraklarından biri I-rak'ın Necef şehri olmuştur. 23 yaşında bu şehre yer-leşir ve Necefi adıyla meşhur olur. Merhum Necefi'yi bu şehirde uzun süre kalmaya teşvik eden sebepler-den biri, Ahunt Molla Muhammed Kazim Horasanî'nin derslerine iştirak etmesiydi. Necef'teki tahsil yıllarında Ahunt Kazim Horasanî, Merhum Şeriat-i İsfaha-nî ve Şeyh Muhammed Bâkır İstehbenatî gibi büyük üstatların derslerinden istifade etmiştir.

Yazar, Necef'teki yeni ve bereketli tahsil dönemi sonucunda içtihat makamına ulaşır. Bu dönemde ya-zar 30 yaşındadır.

H. 1325 yılının ramazan ayında Irak'ın Kerbelâ şehrinde ikamet eden İranlı bir ailenin kızıyla evlenir.

25 yıldır görmediği babasının ölüm haberini bildiren bir mektubun Koçan'dan gelmesi üzerine şehrine dönmek ister. Ancak çektiği maddi sıkıntı yüzünden dönüş parası bulamaz. Ahunt Horasanî'nin oğlunun vermiş olduğu bir miktar paraıyla şehrinin yolunu tutar. Önce İmam Rıza'nın (a.s) türbesini ziyaret etmek amacıyla Meşhed'e gider ve bir süre orada kalır.

Koçan halkının davet ve isteği üzere temelli olarak Koçan şehrine yerleşir. Ömrünün kalan 25 yıllık dö-nemini Koçan'da halkı aydınlatmak, dinî meselelerinin

çözümü ve İlimiye Havzasının idaresiyle geçirir. Merhum Necefî yaşamı boyunca fazilet, takva, züht ve nefis tezkiyesi gibi özelliklerle tanınan bir sima olur.

Sıkıntılar ve zor günlerde halkın dayanak ve sığınacağı hâline gelen bir kale olur aynı zamanda.

Zamanın iktidarları döneminde, Koçan şehri birkaç kez yağma ve talan saldırılarına maruz kalır ve Merhum Necefî'nin bizzat şahsî müdahaleleriyle şehir ve halkının daha fazla hasar görmesi önlenir.

H. 1363 yılının rebiyülahır ayının 26. gününün cuma akşamında, 68 yaşında fena yurdundan beka âlemine göçer. Allah'ın rahmeti üzerine olsun.

YAZARIN ESERLERİ

1- Seyahat-i Şark. Bu değerli eser, yazarın çocukluk döneminden itibaren hayatını içermektedir.

2- Aristo'nun Tufahiye Risalesine Şerh.

3- Özrü Kabahatinden Büyük; meşrutiyet kıyamını savunma alanında.

4- Kifayetu'l-Usul Şerhi.

5- İsbat-ı Ric'at.

6- Sabah Duasının Şerhi.

7- Hayatu'l-İslâm Fi Ahval-i Ayetullahi'l-Meliki'l-Allam; değerli üstadı Ahund Horasanî'nin hayatı.

8- "Ölümlle Başlayan Yolculuk" adıyla sizlere sunulan ve merhum yazarın en meşhur kitabı olan "Seyahat-i Garp" kitabı. Bu kitapta, berzah âleminde ruhların başına gelebilecek olaylar anlatılmaktadır.

<https://t.me/caferilikcom>

Yazarın Önsözü

Hamt; âlemlerin Rabbi, Rahman, Rahim ve din gününün maliki olan Allah'adır. Allah'ın sonsuz selâmı, beden ve ruhların tabibi olan Peygamberimize ve her türlü kötülükten uzak tutulan Ehlibeyti'ne olsun.

Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmaktadır:

Dünya sevgisi büyük bir hastalıktır; insanın tuttuğu bütün hastalıklar onun dal ve yapraklarıdır.¹ Bu hastalığın ilacı ise ölümü hatırlamaktır.²

Öğrencilik dönemimden başlayarak H. 1307 yılına kadar başımdan geçen olayları kaleme alıp "Seyahat-i Şark", bugün (H. 1312) ise berzah³ âlemiyle ilgili not-

---

1- Ehlibeyt İmamları'ndan şöyle rivayet edilir: "*Dünya sevgisi bütün günahların kaynağıdır.*" (Biharu'l-Envar, c.70, s.239, el-Kâfi, c.2, s.315, 317; Vesailu's-Şia (Âlu'l-Beyt Bas.) c.16, s.9)

Dünya sevgisi hakkında Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "*Dünya sevgisi bütün günahların anahtarı, bütün hataların başı ve iyi amellerin tümünün yok olmasının sebebi-dir.*" (Biharu'l-Envar, c.72, s.199)

Bazı rivayetlerde ise dünya sevgisi, bir hastalık olarak tanımlanmıştır. (Biharu'l-Envar, c.73, s.49, 139)

2- Bir hadiste şöyle yer almıştır: Resul-i Ekrem (s.a.a) Ensardan birine şu tavsiyede bulundu: "*Sana ölümü hatırlamayı tavsiye ediyorum; doğrusu ölümü hatırlamak, seni dünyaya bağlılıktan koparır.*" (Müstedreku'l-Vesail, c.2, s.99, 103; Vesailu's-Şia, c.2, s.648)

3- Berzah iki şey arasındaki engel, geçit ara yer anlamına gelir. Bu nedenle dünya ile ahiret arasında bir geçit meşabesinde olan kabir âlemine "berzah âlemi" denilmektedir.

larımı kitap hâline getirip "Seyahat-i Garp" adıyla okuyuculara sunmakla, kendimden bir hatıra ve İslâm ümmeti için bir öğüt vesilesi bırakmış olmanın onurunu yaşıyorum.

Madde âlemindeki beden, insanın diğer âlemi görmesine engel olan kalın bir perdedir. İnsan, ancak öldükten, bu madde âleminden ve bu kalın perdeden kurtulduktan sonra göremediği şeyleri görür ve ulaşmadığı şeylere ulaşır.⁴ Nitekim yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

Andolsun, sen bundan gaflet içindeydin; biz senin gözünden perdeyi açtık, bugün artık gözün keskindir.⁵

Berzah âlemi, ölümden sonra ruhların intikal ettiği yerdir: Nitekim Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur: **"Onların önlerinde, diriltilip kaldırılacakları güne kadar bir berzah vardır."** (Mü'minûn, 100)

Salih kullar ve iyi amelde bulunanlar, orada Allah'ın nimetlerinden yararlanacaklardır: **"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bilâkis onlar diridirler ve Rableri katında rızıklarını almaktalar."** (Âl-i İmrân, 169)

Günahkârlar, çirkin işler yapanlar ise azap içinde olacaklardır: **"Sabah akşam ateşe sunulurlar."** (Mü'min, 46)

4- Resulullah'tan (s.a.a) ve Hz. Ali'den (a.s) nakledilen bir hadiste şöyle geçer: **"İnsanlar uykudadırlar; ölünce uyanırlar."** (Biharul-Envar, c.4, s.42; c.6, s.277; c.50, s.134)

5- Kaf, 22

Ölümden Sonra

...Ve ben öldüm...

Ayakta durmuş, etrafımı seyrediyorum... Hastalıktan kurtulduğumu ve sapasağlam olduğumu hissediyorum...

Yakınlarım, cenazemin etrafını sarmış, ağlıyorlar... Onların ağlaması beni üzüyor...

Kendilerine; ölmediğimi, sadece hastalıktan kurtulduğumu haykırıyorum...

Ama nafile... Kimse beni dinlemiyor... Beni görmüyor, sesimi işitmiyor gibiler...

Sonunda benden çok uzak olduklarını ve onlarla iletişim kuramadığımı anlıyorum...

Cenazeye, özellikle de göğsünün sol kısmına, yakın bir ilgi duyduğumu hissediyorum...

Cenazeyi yıkayıp kefenledikten sonra mezarlığa doğru götürmekteler...

Ben de onlarla birlikteyim...

Aralarında kimi vahşi ve yırtıcı hayvanların da var olduğunu,⁶ benim dışımda kimsenin onlardan korkmadığını, onların da kimseye zarar vermediğini gör-

---

6- İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurur: "*Kabir her gün hâl diliyle şöyle der: Ben garip bir evim, korku yurduyum, vahşi ve yırtıcı hayvanlarla doluyum, cennet bahçelerinden bir bahçe veya cehennem çukurlarından bir çukurum!*" (Biharu'l-Envar, c.6, s.218)

mekteyim. Evcilleşmiş gibiler...

İşte mezarlık!...

Cenazeyi baş tarafından kabre indiriyorlar. Ben ise kabrin kenarında, olup bitenleri seyrediyorum.

Bir korku ve dehşettir, sarmış her yanımlı...

Kabirde bazı hayvanların ortaya çıkıp cenazeye saldırdığını görünce, bu korkum daha da arttı...

Cenazeyi kabre koyan adam da hiç onları görmüyormuşçasına davranıyordu...

Adam kabirden çıktuktan sonra, cenazeye duyduğum yakınlıktan dolayı ben kabre indim ve hayvanları dışarı çıkarmaya çalıştım.

Hayvanlar öylesine çoktu ki, hiçbir şey yapamıyordum. Aynı zamanda bütün uzuvlarım korkudan titriyordu.

Halktan yardım istedim, kimse yardıma gelmedi. Kabrin içinde olup bitenleri görmüyor gibiydiler...

Bir anda, mezarın içinde beliren kişiler yardımıyla hayvanları kovabildik.

Kendilerine kim olduklarını sormak istedim. Fakat sormama fırsat vermeden; "**Hiç şüphe yok, iyilikler kötülükleri giderir.**"⁷ deyip kayboldular.⁸

O korkunç hayvanlardan kurtulduktan sonra bir de baktım ki, kabrin üstünü kapatmışlar, beni o dar ve karanlık yerde yalnız bırakarak evlerine doğru yola koyulmuşlar.⁹

7- Hûd, 114

8- Ehlibeyt İmamları'ndan şöyle rivayet edilmiştir:

"Salih ameller, berzah âleminde ve kıyamette nurlu bir varlık şeklinde insanın yanında yer alacak, sıkıntı ve zorluklarda yardımcı olacaktır." (Biharu'l-Envar, c.6, s.224 ve 225; c.1, s.209; Usûl-u Kâfi, c.3, s.232 ve 242)

9- Emirü'l-Müminin Ali (a.s) buyuruyor ki: *"İnsanın hayatının son anlarında malları, çocukları ve amelleri gözü önünde*

Hatta yakın dostlarım ve gece gündüz demeden refahları için çalıştığım çoluk çocuğum da beni yalnız bırakmıştı... Bu vefasızlıktan duyduğum üzüntüyü anlatmam kabil değil...

Mezarın ve yalnızlığın verdiği dehşetle, neredeyse yüreğim ağzıma gelecekti...

---

canlanır. İnsan, malına dönerek; 'Ben seni çok severdim, seni elde etmek için çok şeyi feda ettim, şimdi ayrılık zamanı gelip çattı, bana nasıl yardımcı olacaksın?' der. Malları; 'Benden ancak kefen miktarınca yararlanabilirsin.' cevabını verir."

"Çocuklarına dönerek; 'Sizi çok severdim, sizi koruma ve rahatınızı sağlama hususunda hiç kusur etmedim. Şimdi benim için siz ne yapabilirsiniz?' diye sorar. Onlar; 'Biz mezarın başına kadar sana eşlik eder ve gömeriz; ancak bu kadar.' derler."

"Sonra da kendi amellerine döner ve; 'Ben size hiç ilgi duymazdım, bana ağır gelirdiniz; şimdi sizin elinizden ne gelir?' der. Amelleri de; 'Allah'ın huzuruna çıkıncaya dek mezarın, berzahın ve kıyametin her merhalesinde senin yanında olacağız...' cevabını verir." (Biharul-Envar, c.6, s.224, h:26)

Nekir, Münker ve Kabir Sorgusu

Büyük bir yalnızlık ve dehşet içinde, Allah'tan başka herkesten ve her şeyden ümit keserek cenazenin yanı başında oturdum...

Bir anda kabir sallanmaya, duvarlarından ve tavanından toprak dökülmeye başladı...

Kabrin ayakucunun alt kısmındaki sarsıntı daha şiddetliydi.

Sanki bir hayvan orayı yarıp kabre girmek istiyordu...

Nihayet orası yarıldı ve oldukça heybetli ve asık suratlı iki kişi kabre girdi.

Dev gibi iri ve korkunçtular...

Ağızlarından, burunlarından ateş ve duman çıkıyordu...

Ellerinde de, etrafa kıvılcımlar saçan ateşli gürzler vardı...

Yer ve göğü titreten gök gürültüsüne benzer bir sesle cenazeye; "Rabbin kimdir?" diye sordular.¹⁰

10- Ehlibeyt İmamları'ndan rivayet edilmiştir ki: "Cenaze defnedildikten sonra, Nekir ve Münker isminde korkunç suratlı iki melek gelerek, insana itikadî meselelerini sorar."

İmam Cafer Sadık (a.s) Resulullah'tan (s.a.a) şöyle nakle-
der: "...Daha sonra siyah yüzlü Nekir ile Münker gelir. İğne-
den ipliğe kabri araştırırlar... Sesleri şiddetli gök gürültüsünü
andırır ve gözleri parlayan şimşek gibidir. Yüksek bir sesle
bağırarak; 'Rabbin kimdir? Peygamberin kimdir? Dinin nedir?'

Korkudan yüreğim hoplamış, dilim tutulmuştu...

Şu ruhsuz cenazenin, sorulara cevap veremeyeceğini ve onların da ateşli güzleriyle cenazeye vurarak kabri ateşle dolduracaklarını düşünüp kendi kendime; "İyisi mi, ben cevap vereyim de, bari bu yakıcı ateşe duçar olmayayım." dedim.

Çaresizlerin çaresi, darda kalmışların ümidi olan Hak Teala'ya, Ebu Talip oğlu Ali'yi vesile kılarak yöneldim. Çünkü onu iyi tanıyor ve çok seviyordum; gücünün her âlemde ve menzilde geçerli olduğuna inanıyordum.

Vasfı kabil olmayan dehşet ve korku anında, "**İnsanların sarhoş olmadıkları hâlde sarhoş göründükleri...**"¹¹ bir durumda, böylesi büyük bir vesileyi hatırlamak, hiç kuşkusuz yüce Allah'ın bir lütuf ve nimetiydi.

Bu büyük vesileyi hatırlayınca, özgüvenim arttı ve dilim çözüldü.

Suskunluğum uzun sürmüş olmalıydı ki onlar, anlatılamayacak bir hiddet ve şiddetle tekrar; "Rabbin ve mâbudun kimdir?"¹² diye sordular.

İmamın kimdir?... ' diye sorarlar. " (Biharu'l-Envar, c.6, s.215, 225, 237, 261; c.8, s.209; Usul-u Kâfi, c.3, s.236)

11- Hac, 2

12- Bazı hadislerde ölüm sonrası hakkında şu bilgilere yer verilmiştir: *"Mezarda, Allah tarafından iki melek gelerek tevhit, peygamberlik, imamet gibi itikadî meseleleri sorarlar. İnsan mümin ise, Allah'ın lütfüyle ve Resulullah'ın Ehlibeyti'ni vasıta kılarak bu sorulara cevap verebilecek, bunun üzerine mezarı çok güzel bir bahçeye dönüşecek ve cennet nimetlerinden yararlanacaktır. Ama eğer mümin değilse, sorgu anında vücudu titreyecek, dili tutulacak ve sonuçta sorulara cevap veremeyecek, bunun üzerine de mezarı ateşle dolacak ve cehennem ateşinde yaşayacaktır."* (Biharu'l-Envar, c.6, s.157, 216, 222, 262; c.8, s.210, 318; c.22, s.378; Usul-u Kafi, c.3, s.232-240)

Bu defa öncekinin yüz kat fazlası bir heybete bürünmüştü yüzleri. Öfkenin şiddetinden yüzleri simsiyah kesilmiş, gözleri ateş saçıyordu. Elleriindeki gürzler havaya kalkmış ve inmek üzereydi...

Tam o sırada kendimi toparlayarak kısık bir sesle; "Rabbim ve mâbudum, benzeri ve ortağı olmayan Allah'tır." dedim.

Ardından da şu ayeti okudum:

O, Allah'tır; O'ndan başka ilâh yoktur. Gaybı da, görünen âlemi de bilen O'dur. O Rahman'dır, Rahîm'dir. O, Allah'tır; O'ndan başka ilâh yoktur. Melîk'tir (asıl sultan O'dur); Kuddüs'tür (her türlü eksiklikten münezzehtir); Selâm'dır (esenliğin kaynağıdır); Mü'min'dir (güvenlik verendir); Müheymin'dir (kollayıp gözetendir); Aziz'dir (mutlak güç sahibidir); Cebbar'dır (her şeyi ıslah edendir); Mütekebbir'dir (azamet sahibidir). Allah, puta tapanların ortak koştukları şeylerden yücedir, münezzehtir.¹³

Dünya hayatında, her sabah namazından sonra okuduğum bu ayet-i kerimeyi tilâvet etmekle, aslında insanoğlunun erdemini onlara göstermeyi amaçlıyordum. Çünkü onlar, daha önce insanoğlunu bozgunculuk ve kan dökücülükle itham edip yaratılışına karşı çıkmış, hiçbir erdem ve kemali olmadığını sanmışlardı.¹⁴

13- Haşr, 22-23

14- Şu ayete işaretir: "**Bir zamanlar Rabbin, meleklerle; 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım' demişti de melekler; 'Orada bozgunculuk yapacak, kan dökecek birisini mi yaratacak-sın?...' demişlerdi.**" (Bakara, 30)

Melekler dünyada Hz. Âdem'den önce yaratılan diğer varlıkların bozgunculuk çıkarıp kan döküklerine dayanarak böyle bir söz söylemişlerdi. (Numune Tefsiri, c.1, s.118)

Cevap olarak okuduğum ayet-i kerimeden sonra öfkelerinin yatıştığını ve asık suratlarının değiştiğini, hatta birinin ötekine; "Görünen o ki, bir İslâm âlimiyle karşı karşıyayız; nazik davranmamız daha doğru olur." dediğini duydum.

Fakat diğeri; "Ona karşı nasıl davranmamız gerektiğini, son sorumuza vereceği cevap belirleyecek. Bu sorunun cevabını alıncaya kadar görevimizi yerine getirmeliyiz. Dünyevî makam ve mevkilerin burada geçerli olmadığını sen de biliyorsun." dedi ve; "Peygamberin kimdir?" diye sordular.

Bu sırada kalbimin atışı azalmış, dilim daha bir çözülmüş, sesim titreme ve boğukluktan kurtulmuştu.

"Benim peygamberim ve Allah'ın bütün insanlara göndermiş olduğu Resulü, nebilerin sonuncusu ve resullerin efendisi olan Abdullah oğlu Muhammed'dir." dedim.

Bu cevabı alınca, öfke ve sinirleri tamamen yatıştı, yüzleri berraklaştı.

Daha sonra kitabımı, kiblemi, imamımı ve Resullullah'ın (s.a.a) halifesini sordular.

Benim cevabım ise şöyle oldu:

"Kitabım Rahîm Rab'den, hekîm Peygamberine nazil olan Kur'ân-ı Kerim'dir. Kiblem, görünürde Kâbe ve Mescid-i Haram'dır; **Nerede olsanız yüzünüzü Mes-cid-i Haram yönüne döndürün.**¹⁵ Hakikatte ise Hak Teala'dır; **Ben bir hanîf olarak yüzümü, gökleri ve yeri Yaratana döndürdüm ve ben ortak koşanlardan değilim.**¹⁶ İmamlarım ve Peygamberin halifeleri ise, Ebu Talip oğlu Ali (a.s) ile başlar ve Hasan Askerî'nin (a.s) oğlu Mehdi (a.f) ile son bulur. Asrın hücceti ve zamanın

---

15- Bakara, 150

16- En'âm, 79

imamı da odur. Hepsinin itaati farzdır ve hepsi masumdur. Fena yurdunun şahitleri, beka yurdunussa şefaatçileri onlardır."

On iki imamın isimlerini, hasep ve neseplerini birer birer açıkladım.

— Bu kadar detaya inmene gerek yoktu, her soruya tek kelimeyle cevap verebilirdin.

— Aslında size daha detaylı cevaplar vermek gerekir. Çünkü siz, daha ilk günden bizim hakkımızda kötü zanda bulunmuş, yaratılışımıza itiraz etmişsiniz. Oysa hikmet sahibi Allah'ın işine itiraz etmemeliydiniz. Allah'ın işine itiraz ettiğinizi öğrendiğim günden beri size biraz kırgınım doğrusu. Size birkaç soru sormayı çok isterdim; ne yazık ki, bunu gerçekleştiremeyeceğim...

Aramızda geçen bu konuşmadan sonra soracakları soruları beklemeye koyuldum. Fakat onlar sadece; "Bu cevapları nereden ve kimden öğrendin?" demekle yettindiler.¹⁷

17- İmam Musa Kâzım'dan (a.s) şöyle rivayet edilir: *"Ka-bir âleminde, mümin kula Rabbi, dini, peygamberi ve imamı hakkında sorular sorulur. Doğru cevap verirse, soruyu soran; 'Bunları nasıl öğrendin?' diye sorar. O da; 'Beni buna yüce Allah -fitrî olarak- hidayet etti ve sağlam aklî delillerle buldum.' cevabını verir."*

"Bunun üzerine ona; 'Yeni evlenen gelinler gibi rahat uyu.' derler; sonra onun için cennetten bir kapı açılır."

"Bu sorular kâfire sorulduğunda; 'Rabbim Allah, dinim İslâm ve peygamberim Muhammed'dir.' der."

"Bunu nereden öğrendin?" diye sorulduğunda ise; 'Halkın böyle söylediğini duydum.' der. Bunun üzerine soru meleklere, ellerindeki ateşli gürzlerini, insanlar ve cinlerin dayanamayacağı bir güçle onun tepesine indirirler. Böylece kıyamete kadar ateşe tutulur kalır." (Biharu'l-Envar, c.6, s.263)

İmam (a.s) bir başka hadiste ise şöyle buyurmuştur:

Bu soru beni biraz düşündürdü. Kendi kendime şöyle dedim:

"Gaflet, cehalet, hata ve yanılğı yurdu olan dünya hayatında sıraladığımız delil ve burhanların yanlış olmadığı ne mâlum?!"

"Bu delillerin madde veya biçimlerinde ya da sonuç verme şartlarında bir hata ve yanılğı bulunmadığı, mantık ölçülerine uygun gerçek ölçüler olduğu ve bu ölçüleri belirleyen Aristo'nun yanılmadığı ne mâlum?!"¹⁸

"Ayrıca o kanıtlar doğru olsa da, sadece körlük ve bilgisizlik yurdu olan dünyada işe yarar. Çünkü o kanıtlar, körün veya karanlık bir yerde yürümek isteyen kişinin kullandığı asâya benzer."

"Gerçeklerin açıkça ortada olduğu ve gözlerin keskinleştiği bu âlemde besbelli ki, asâ bir işe yaramayacaktır. Peki bunlar benden ne istiyorlar?!"

"Allah'ım! Bu âleme daha yeni adım attım ve buranın konuşma tarzına da aşına değilim. Ebu Talip oğlu Ali hakkına yardımını benden esirgeme!"

Bu düşünce ve yakarışlara dalmış gitmişim ki, gök gürültüsünü aratmayan haykırışlarla kendime geldim.

Yine aynı soru:

"Kâfire; Rabbi, dini, peygamberi ve imamları hakkında sorulduğunda, 'Bilmiyorum!' diyecektir. Bunun üzerine sorgu melekleri; 'Dünyada itikadî meselelerde şüphe ederdin sen; bugün de şüphe içindesin! Hiçbir şeyi bilmedin ve hidayeti bulamadın!' diyecek ve ateşli gürzleriyle öyle bir vuracaklar ki, doğu da batı da onun feryadıyla dolacaktır." (Biharü'l-Envar, c.6, s.221, 263, 264, 276)

18- Merhum Nerakî anlatır: "Bir gün Fahr-i Razî ağlıyordu, ağlama sebebi sorulduğunda dedi ki: Yetmiş yıldır doğruluğuna inandığım bir meselenin bugün yanlış olduğunu anladım; diğer inançlarımın da böyle olmadığı ne malum?!"

"Bunları neye dayanarak söylüyorsun?"

Öfkelerinden yüzleri simsiyah kesilmiş, gözleri ateş saçıyordu, havaya kaldırdıkları güzleri indirmeye ramak kalmıştı.

Korku ve dehşetin şiddetinden şuurumu kaybetmiş gibiydim...

Korkudan gözlerimi kapatmış olduğum o anda, âdeti bir ilham aldım ve kısık bir sesle, "Allah beni bunlara hidayet etti." deyince, "Gelin gibi rahat uyu."¹⁹ dediklerini duydum.

Sonra onlar gitmiş ve ben o dehşet anından kurtulmanın rehavetiyle derin bir uykuya dalmış ya da bayılmışım.

19- Biharu'l-Envar, c.8, s.318

Hâdi İle Tanışma

Bir süre sonra ayılıp gözlerimi açtığımda, kendimi dayalı döşeli bir odada buldum.

Güzel yüzlü, güzel saçlı ve hoş kokulu bir genç, başımı dizine alıp ayılmamı bekliyordu.

Saygısızlık olmasın diye hemen ayağa kalktım ve selâm verdim.

Gülümseyerek ayağa kalktı, selâmımı cevapladı ve beni bağrına bastı.

"Otur. Ben ne peygamber, ne imam, ne de melek değilim; sadece senin dostun ve arkadaşınım." dedi.

— Seninle birliktelik benim için büyük bir mutluluktur. Ancak sen kimsin, kimlerdensin, adın nedir?

— Adım Hâdi, yani yol kılavuzu. Bir künyem Ebu'l Vefa, biri de Ebu Turap'tır. Senin kurtulmana sebep olan son cevabı aklına salan bendim. Şayet cevaplayamasaydın, ellerindeki gürzlerle sana öyle bir vurucaklardı ki, yerin ateşle dolacaktı.²⁰

20- İnsanın iyi ya da kötü amellerinin, berzah ve ahiret âleminde, özel bir şekilde tezahür edeceği, insanın kurtuluş ve huzur bulmasına veya azap çekmesine sebep olacağı, ayet ve hadislerden rahatlıkla anlaşılmaktadır.

Amellerin somut şekiller alacağını bildiren ayetlerden birisi de Âl-i İmrân suresinin 30. ayetidir: "O gün her nefis, yaptığı her hayrı hazır bulacaktır; işlediği her kötülüğü de. O kötülükle kendisi arasında uzak bir mesafe bulunmasını ister."

— Size teşekkür ediyorum, beni kurtardınız. İslâm akaidiyle ilgili soruları doğru cevapladıktan sonra son soruyu sormaları bence abesle iştigaldî. Çünkü gerçekler ifade edilirken nedeni sorulmaz. Örneğin birinin eline bir köz tutuşturulur ve o da; "Elim yandı" diye bağırırsa, artık; "Niye elin yanıyor?" diye sorulmaz. Sorulacak olursa; "Kör müsün, elimdeki közü görmüyor musun?!" cevabına muhatap olur. Son soru da bence bu türden bir şeydi.

— Hayır, yanılıyorsun. Çünkü sözün sırf gerçekle örtüşür oluşu, insana hiçbir yarar sağlamaz. İnsanı amele sevk edecek bir kalbî inancın varlığı zorunludur. Nitekim; **"İman ettik, demeyin. Çünkü iman daha sizin kalplerinize girmiş değildir."** diye buyurulmuştur.²¹ Görmüyor musun, **"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"**²²

Kehf suresinin 49. ayeti ise şöyledir: **"Yaptıklarını hazır bulmuşlardır."**

Resulullah (s.a.a), Kays b. Âsım'a şöyle buyurmuştur:

"Ey Kays! Sen öldükten sonra seninle birlikte bir yoldaş defnedilecektir. O diri, sen ise ölü olacaksın; iyi olursa, seni iyi ağırlar; kötü olduğu takdirde ise, istenmedik olaylara duçar eder. O seninle birlikte mahşere çıkar, sen de onunla. Sen ancak onun hakkında sorguya çekilirsin. O hâlde onu en güzel bir şekilde yerine getirmeye çalış. Çünkü iyi olması durumunda onunla ünsiyet bulursun; aksi durumda korkup dehşet ettiğin tek şey o olur. İşte o senin amelindir." (Biharu'l-Envar, c.7, s.228, c.71, s.170, c.77, s.113 ve 178)

Amellerin tecessümüyle ilgili olarak Kur'an-ı Kerim, hadisler, bilim ve bilim adamlarının görüşünü öğrenmek için bk. Numune tefsiri, c.2, s.378, c.21, s.228 ve c.26, s.62... el-Mizan Tefsiri, c.1, s.355; c.18, s.194

21- Hucurât, 14

22- Ar-râf suresinin 172. ayetine işaret eder: **"Hani Rabbin, Âdemoğullarından, onların bellerinden zürriyetlerini almış ve; 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim? diye onları kendilerine şahit tutmuştu da; 'Evet, (buna) şahidiz!' demişlerdi."**

sorusuna ilk gün herkes olumlu cevap verdiği hâlde, madde âleminde birtakım yükümlülöklere tabi tutularak sınavdan geçirildikleri zaman ikrarına sadık kalan ve vazifesini yerine getiren çok az kişi oldu. Bu âlemin ilk menzilinde mümin münafık herkes bu soruları doğru yanıtlar; ancak kimin ne mal olduğunu ortaya çıkaran, o son sorudur. Eğer insan gönülden inanmışsa, senin verdiği cevabı verir ve kurtulur; aksi takdirde; "İnsanlar öyle diyordu, ben de dedim."²³ cevabını verir, bu da ona hiçbir yarar sağlamaz. Hatırlarsan, bu ayrıntılar Ehlibeyt İmamları'ndan rivayet edilen hadislerde de yer almıştır.

— Hadislerde de bu bilgilere yer verildiğini şimdi hatırladım. Kabir sorunun yarattığı dehşet ve korku, bunları unutmama sebep olmuştu. Allah senden razı olsun, bunu sen bana hatırlattın!

— Daha önce görüştüğümüzü hiç hatırlamıyorum, beni nereden tanıdığını söyler misin? Ayrıca, sana beslediğim bu sevgiden sonra senden ayrılmayı felâket bilirim.

— Ben, başından beri seninle birlikte ve sana müşfik idim; fakat sen beni fark edemiyordun. Çünkü madde âleminde gözlerin pek keskin değildi.

Ben, Ebu Talip oğlu Ali'ye (a.s) ve Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'ne (a.s) duyduğun sevgi ve muhabbet bağıyım.

Kapasiten kadarıyla onlardan iktisap ettiğin hidayet meşalesiyim ben.

İşte bu nedenle de ben senin kılavuzun, hidayet edicinim; adım da **Hâdi'**dir.

23- Bk.17. dipnot.

O (Ali) ise takva ehli herkesin kılavuzu ve hidayet edicisidir: **"Bu, kendisinde şüphe olmayan ve muttakiler için kılavuz olan kitaptır."**²⁴

Senin o sağlam ipe bağlılığınım ben: **"Artık kim tağutu tanımayıp Allah'a inanırsa, kopması olmayan sapa-sağlam bir kulpa yapışmıştır."**²⁵

Nefsî isteklerine uyup benden uzaklaşmadıkça, ben senden asla ayrılmam.

Bana "Ebu'l Vefa" ve "Ebu Turap" denmesinin sebebi ise, senin davranışlarındır; müminlere verdiğin sözler, vaatler ve mümkün oldukça onlara karşı mütevazı oluşundur.

Kısacası; ben, kabiliyet ve yeteneğinle orantılı olarak, senin gönül beşiğinde Ali'den dünyaya gelen bir varlığım. Benim seninle uzlaşıp uzlaşmamam, seninle olup olmamam senin elindeydi; günah işlediğin zaman senden kaçtım ve tövbe ettiğinde ise yanında yer aldım. Bu âlemdeki seyahatinde de senden kaynaklanan bir kusur veya hata olmadıkça senden ayrılmayacağım.

Allah, kullara zulmedici değildir.²⁶

Ama onlar kendi kendilerine zulmetmekteledir.²⁷

Ben şimdi gidiyorum, senin biraz dinlenmen gerek. Ben, sana teslim edilen Allah'ın emanetiyim. Kur'ân-ı Kerim benim kıssalarımla doludur.

24- Bu ayetin (Bakara, 2) tefsiriyle ilgili bir hadiste İmam Muhammed Bâkır'dan (a.s) şöyle rivayet edilir: *"Ayette geçen 'el-Kitap'tan maksat Emirü'l-Müminin Ali'dir."* (Biharu'l-Envar, c.24, s.351; s.41, s.244; c.2, s.21 ve c.35, s.402)

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) rivayet edilen bir hadis ise şöyledir: *"Bu ayetteki 'muttakiler'den maksat Ali (a.s) Şia'sıdır."* (Biharu'l-Envar, c.51, s.52 ve c.52, s.124)

25- Bakara, 256

26- Âl-i İmrân, 182

27- Tevbe, 70

Dert kokusu veren her kıssa, her söz
Benim hâlimin biz bize şerhidir.

Yazık, bu kadar Kur'ân okumanıza rağmen beni tanımadığınızı söylüyorsunuz. Şimdilik Allah'a emanet olun!

Yalnız kalınca, kendi durumumu ve Hâdi'nin sözlerini düşündüm. İnsanın dünya hayatındaki hâl ve hareketlerinin gerçekten bir rüya olduğunu ve ancak öldükten sonra yorumunu bulabileceğini anladım.²⁸

Zülkarneyn'in; "Zifiri karanlıkta bu kumdan alan da, almayan da, aydınlığa çıktığında pişman olur."²⁹ şeklindeki sözü de, insanın dünya ve ahiretteki bu iki durumuna işaret etmektedir.

Çünkü herkes dünyadaki durumuyla orantılı ölçüde ahirette pişmanlık duyacaktır:

Kişinin (yana yakıla) şöyle diyeceği (gün); Allah yanında (kullukta) yaptığım kusurlardan dolayı yazıklar olsun (bana)!³⁰

28- Resulullah (s.a.a) buyuruyor ki: "*İnsanlar uykudadır, ancak ölünce uyanırlar.*" (Biharu'l-Envar, c.4, s.42; c.6, s.277 ve c.50, s.134)

29- Biharu'l-Envar, c.12, s.205

30- Zümer, 56

Amellerin İncelenişi

Çok geçmeden biri güzel yüzlü, diğeri çirkin iki kişi gelip baş ucumda, sağ ve solumda oturdular.

Tepeden tırnağā vücutumun bütün azalarını koklayıp ellerindeki tomara bir şeyler yazdılar.

İrili ufaklı birtakım kutular getirip içine bir şeyler koydu ve ağzını mühürlediler.

Kalp, hayal gücü, göz, dil ve kulak gibi azaları defalarca kokladılar.

Sonra yekdiğesine bir şeyler fısıldadı, ellerindeki tomara bir şeyler ekledi ve getirdikleri kutulara yine bir şeyler koydular.

Pür dikkat kesilmiş ve titiz bir şekilde ifayı vazife ediyorlardı.

Uyanık olduğumu hissettirmemek için en küçük bir hareket bile etmemeye çalışıyordum...

Vasfı mümkün olmayan bir korku içindeydim.

Edimlerim ve kazandıklarım üzerindeki teftiş ve tetkikin ciddiyetinden, iyi ve kötü amellerimi kaydettiklerini ve o güzel yüzlü zatın, benim hayrımı istediğini anladım.

Çünkü fısıldamalarında güzel yüzlü zatın; "Tövbe etmiştir, falan iyi amel o çirkinliğı gidermiş, ya da bakır altına dönüştüren iksir gibi o çirkinini güzel kılmıştır." türünden mazeretlerle bazı çirkin amellerimin yazılmasına engel olduğı anlaşılıyordu.

Bu nedenle ben onu seviyordum.

Kabir Azabı

Bütün amellerimi kaydettikten sonra tomarı dürüp boynuma astılar, ağzı kapalı kutuları ise bir torbaya yerleştirip başımın üstüne koydular.

Sonra, benim ölçümde hazırlanmış bir demir kafes getirerek beni onun içine yerleştirip cıvatalarını sıkmaya başladılar.

Cıvatalar sıkıldıkça kafes de küçülüyordu, öyle küçüldü ki göğüs kafesim sıkıştı, nefesim kesildi, bağır-mak istediğim hâlde bağıramadım.³¹

Onlar hızla cıvataları sıkmaya devam ettiler; vücudum bir semaver borusu kadar daraldı, bütün kemiklerim kırılıp parça parça oldu, yanmış yağa benzer simsiyah yağlar çıktı bedenimden.

Ve ben bayılmışım...

Bir süre sonra ayıldığımda, başım Hâdi'nin dizleri üzerindeydi:

"Kusura bakma Hâdi, ayağa kalkacak hâlim yok; bu saygısızlığımı mazur gör." dedim.

Bütün azalarım hasar görmüştü, rahat nefes alamıyordum. Ancak kesik kesik konuşabiliyordum, gözlerimin yaşı da dinmek bilmiyordu.

31- Kabir sıkmasına işaretler. İmam Cafer Sadık'tan (a.s) bir hadiste şöyle geçer: "*Hiçbir mümin kabir sıkmasından kurtulma-yacaktır.*" (Biharu'l-Envar, c.6, s.221, 266; Hakku'l-Yakin, Al-lame Şub-ber, c.2, s.81)

Aslında Hâdi'nin ayrılmasınaydı sitem ve şikâyetim. Çünkü bu, Hâdi'nin yokluğunda karşılaştığım zorlukların ilkiydi.

Hâdi, beni teselli etmek için şöyle dedi:

"Bu âlemin ilk menzilinde herkesin başına gelecek tehlikelerdir bunlar, sadece sana mahsus değildir."

"Unutma ki, *'Belâ herkesi kapsarsa, ona tahammül etmek kolaylaşır.'*³² demişlerdir. Her halükârda geçmiş olsun; bundan sonra böyle bir şeyle karşılaşmanı umarım."

"Ayrıca, bu âlemde karşılaştığınız tehlikelerin sebebi yine sizin kendi amellerinizdir. Çünkü bu kafes, insanın öfkesiyle çirkin ahlâkının perçinleşmiş hâlidir. Dünya hayatında insanın ruhunu kuşatan etkenler, bu âlemde kafes şekline bürünür."

"Çirkin ahlâkın temeli üç şeydir: Tamah, kibir ve haset. Bunlardan birincisi insanı cennetten çıkardı, ikincisi şeytanın cennetten kovulmasına neden oldu, üçüncüsü ise Kabil'i cehenneme götürdü. Ama bunların binlerce dalı vardır ve kişilere göre azalıp çoğalması mümkündür."

Hâdi hem konuşuyor, hem de elini sırtıma ve ezilmiş azalarımın çekiyordu. Böylece de azalarım iyileşiyor, dertlerim dinliyordu.

Onun bu şefkatiyle yeni bir hayat buluyor, güç kazanıyordum. Yüzüm ve azalarım kir ve çirkinliklerden temizlenmiş, berraklık ve parlaklık kazanmıştı.

Anladım ki kabir sıkması, kirlenen ve çirkinleşen insan için bir nevi temizlenmedir. Yanmış yağ şeklinde bedenimden çıkan siyah yağ da bunu gösteriyordu.

32- Biharu'l-Envar, c.32, s.261

Nitekim Ehlibeyt İmamları, "*Kabir sıkması sonucu, anasının sütü burnundan gelir.*"⁸³ tabirini kullanmışlardır.

Hâdi; "Bu torba senin azığındır, aç bakalım içinde ne var?" dedi.

Torbadaki kapalı kutuların bazısının üzerine "Falan menzilin azığı", bazısının üzerine "Falan menzilin tehlike ve zorlukları" yazılıydı, diğer bazı paketler de farklı bazı menzillere aitti; her biri kendi yerinde açılmalı, ne olduğuna orada bakılmalıydı.

— Bu kutular neyin nesidir? diye sordum.

— Bunlar, ömrünün gece ve gündüzlerinde işlediğin iyi ve çirkin amellerin saatleridir,³⁴ vaktin bitimiyle ağızları sedef gibi kapanmış, amellerin inci gibi onların içinde korunmuş ve bu âlemde de ağız mühürlü kutular şeklinde ortaya çıkmıştır.

— Ya şu boynuma asılan nedir?

— O, senin amel defterindir. Kıyamet günü açılarak kazanç ve kayıpların hesaplanacaktır; bu âlemde onlara ihtiyacın olmayacaktır.

Her insanın amelini boynuna bağladık. İnsan için kıyamet gününde, açılmış olarak önüne konacak bir kitap çıkarırız.³⁵

33- Hadislerde bu tabiri bulamadık. Ancak Hz. Ali'den (a.s) şöyle nakledilir: "*Kabir sıkması sonucu insanın beyni, tırnaklarıyla etleri arasından çıkar.*" (Biharu'l-Envar, c.6, s.226)

34- Biharu'l-Envar, c.7, s.262

35- İsrâ, 13

Dünya Ehliyle Mülâkat

Hâdi:

"Yol azığını az buluyorum, birkaç cuma burada beklemelisin, olur ya aldaniş yurdundan (dünyadan) senin için bir şeyler gönderirler de azığın çoğalır. Nitekim Resulullah (s.a.a); *'Yolculukta azık her ne kadar çok olursa, o kadar iyidir.'* buyurmuştur. Şimdi gidip de dünya ve din sultanından senin için geçiş izni almam gerekiyor. Hafta içinde bir haber alamazsan, (perşembeyi cumaya bağlayan) akşamı ailene uğra; umulur ki, hakkında rahmet ve mağfiret dileyerek seni yâd ederler."

Hâdi bunları söyleyip gitti, ben de oturup bekledim...

Yerim rahattı; güzel desenli halılar serilmiş bir odadaydım.

Cuma akşamına kadar bekledim; ancak herhangi bir haber alamadım.

Hâdi'nin tavsiyesine uyarak bir kuş şeklinde evime gittim ve evin bahçesindeki bir ağacın dalına kondum.³⁶

36- Allame Meclisî'nin Hakkul-Yakin adlı eserinde naklettiği hadise göre, ölenlerin ruhları (mevki ve makamlarına göre? haftada, ayda ya da yılda bir defa (dünevî gözle görülmeyen) bir kuş şeklinde ailelerini ziyarete gelir ve onları iyi işlerde gördüklerinde sevinir, aksi durumda üzürlüler. Bir hadiste de şöyle geçer: *"Ölenlerin ruhları öğle vakitlerinde veya*

Sözde benim için toplanıp hayrat veren, ağıt yakan ve Fatıha okuyan eşimin, çocuklarımın, dost ve yakınlarımın sözlerine kulak verdim, hareketlerini izledim.

Yaptıklarının bana hiçbir faydası yoktu; çünkü asıl amaçları bana hayrat vermek değil, kendi haysiyetlerini korumaktı.

Bu nedenle, yemeğe muhtaç bir tek fakir bile davet etmemişlerdi; davete icabet edenler de, karınlarını doyurmak ve diğer şahsî işlerini yapmak için gelmişlerdi.

Ne benim için bağışlanma diliyorlardı, ne de Hüseyin b. Ali'ye (a.s) ağlıyorlardı. Üstelik hayrat sahibinin hizmetteki kusuruna karşılık da, ölü ve dirisi hakkında çirkin sözler sarf ediyorlardı.

Çoluk çocuğumun ve akrabalarımın üzüntüsünün sebebi ise, aile reisinden mahrum kalışları, bundan sonra masraflarını karşılayacak birisinin olmayışydı.

Kendileriyle bağlantılı dünyevî işlere öylesine dalmışlardı ki, ne beni anıyor, ne kendilerinin öleceğini hatırlıyor ve ne de ahiretteki durumlarını düşünüyorlardı; sanki kıyamet benim başımda kopmuştu ve onlar hiç ölmeyecekti!

Sanki benim ölümümle yüce Allah, hâşâ, onlara zulmetmişti de onca "Neden, niçin?" ediyorlardı!

Bu manzarayı gördükten sonra ümitsizlik ve bin hüznle mezarlığa, evime döndüm. Ailem hakkında beddua etmek geliyordu içimden.

Gerçeği bildiğim ve gördüğümden; "Bu dert onlara yeter, bir de ben dertlerine dert katmayayım." dedim.

Mezarın deliğinden içeri girdim...

Hâdi de gelmişti.

---

cuma günleri, ailelerine uğramak için evlerine gider ve onların iyi amellerini görerek sevinirler." (Biharü'l-Envar, c.6, s.256)

Odanın ortasındaki bir tepsi dolusu güzel elma görünce, sordum:

— Bunlar nereden geldi?

— Dışarıdaki insanlardan birinin, mezarının yanından geçerken okuduğu Fatiha,³⁷ burada elmaya dönüştü. Allah ondan razı olsun, tam zamanında geldi.

37- Vesailu'sh-Şia, c.2, s.842, 877, "Cenaze Mezara Bırakıldıktan Sonra Fatiha Okumanın Sünnet Oluşu" ve "Mezarları Ziyaret Etmenin Sünnet Oluşu" babları.

İmamzade ve Âlimlerle Mülâkat

Hâdi odayı süslemekle, altın ve gümüş masa ve sandalyeleri dizmekle meşguldü. Tavana da güneş gibi parlayan bir kandil asmıştı.

— Hayırdır, bu telâşın niye? Buradan gitmeyecek miyiz?

— Dünya hayatında kendilerinin ve babalarının mezarlarını ziyaret ettiğin imamzadeler ve gece namazlarında isimlerini andığın, mezarlarının yanı başında Fatiha okuduğun âlimler, senin ahiret yurduna göçtüğünü duymuş olmalı ki, hakkını eda etmek amacıyla seni ziyaret etmek istiyorlar.

"Ne güzel!" dedim.

Üzülmememe sebep olan akrabalarımın durum ve davranışlarını gördükten sonra bu haberi duymak çok sevindiriciydi.

İçim içime sığmıyordu! Bu saadet bana nasip olacaktı demek!

— Hâdi, bu oda küçük değil mi?

— Sana küçük gelen bu oda, onlar gelince kendiliğinden büyüyecektir.

Beklediğim nurlu ve yüce misafirler göründü. Önce Ali oğlu Ebulfazl Abbas (a.s) ve Hüseyin oğlu Ali Ekber (a.s) geldi. İki bir tahtın üzerine oturdu; fakat savaş elbisesi giymiş olmaları gerçekten beni şaşırttı. Zerrekadar itip kakma, çekişip çatışma olmayan bu âlemde savaş elbisesi giymenin ne anlamı vardı?!

Ben ve Hâdi onlarla birlikte gelen misafirlerle ayakta durmuştuk. Onların yüceliği ve güzelliği adeta beni büyülemiş, hayran hayran onları seyrediyordum. Bu sırada Ebulfazl Abbas (a.s), Hâdi'ye sordu:

— Babamdan geçiş izni aldın mı?

Hâdi:

— Evet, aldım.

Bunun üzerine şu ayeti okudu:

Ey cinler ve insanlar topluluğu! Göklerin ve yerin bucaklarından geçip gitmeye gücünüz yeterse, geçip gidin. Ancak büyük bir güçle geçip gidebilirsiniz.³⁸

Sonra bana dönerek buyurdu:

"O büyük güç, babamın velâyetidir ve seni kurtaracak olan berat da odur. Seni saadet ve kurtuluşla müjdeliyorum."

Ben minnettarlığımı bildirmek için yeri öptüm, sonra da kalkıp ayakta bekledim. Bu yüce zatlarla görüşme hazzı varlığımı kuşatmıştı, elimde olmaksızın gözlerimden yaş akıyordu.

Yanımda durmuş olan Habip b. Mezahir kulağıma fısıldadı:

— Yol boyunca karşılaşılabilecek tehlikeler, seni kurtuluşa ermekten meymus etmesin. Çünkü bu zatlar ve masum babaları seni unutmayacaklardır; zaten buraya gelişleri de babalarının isteği üzeredir. Onlar ahi-rette izcileri ve muhiplerine yardım edeceklerdir. Bu görüşme, sadece sana ümit ve güven vermek içindi. Hz. Zeynep de (s.a) sana selâm gönderdi ve şunları dememi istedi:

38- Rahmân, 33

"Kardeşimi ziyaret etmek için yaya olarak yola düştüğünü, katlandığın zorlukları, yol boyunca çektiğin açlık ve susuzluğu ve de gözyaşlarını unutmadık, bilesin!"³⁹

Ben de; "Benim ve Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketi senin ve onun üzerine olsun." dedikten sonra, burada savaş olmadığı hâlde o iki yüce zatın savaş elbisesi giymelerinin sebebini sordum.

Habib'in rengi değişti, gözleri doldu ve dedi:

"Kerbelâ'da dalga dalga gelen düşman askerlerini dağıtıp cehenneme göndermeye azmetmişti bunlar; fakat ilâhî takdir ve sebepler, o çelik iradenin gerçekleşmesine engel oldu. İşte o zamandan beri bu, bir ukdeye dönüştü. Bu ukdenin çözülmesi için ricat gününü, tekrar dünyaya dönecekleri günü beklemekteler. Sana savaş zırhı gibi görünen şey aslında o ukdedir."

Onlar gittikten sonra Hâdi'yle yalnız kaldık ve o damız küçülerek eski hâlini aldı.

Hâdi'ye; "Bir daha gidip ailemi görmek istemiyorum; çünkü artık bana bir hayır göndereceklerinden ümidimi kestim. Benim adıma yaptıkları şeyler, kendi dünyaları içindir; gösterişten ibaret olup, üzüntümü artırmaktan başka bir işe yaramıyor. Bundan böyle sadece kendi amellerimle yetineceğim ve karşılaşacağım tehlikeler

---

39- Birçok hadiste yaya olarak İmam Hüseyin'in (a.s) ziyaretine gitmenin sevabına işaret edilmiştir. İmam Cafer Sadiq (a.s) bir hadisinde şöyle buyurur:

"İmam Hüseyin'in (a.s) ziyaretine yaya olarak giden herkes, attığı her adım karşılığında bir hasene (iyilik) kazanır ve bir günahı da bağışlanır... Ziyareti tamamladıktan sonra bir melek onun yanına gelerek; 'Resulullah sana selâm gönderdi ve geçmişte yapmış olduğun bütün günahların bağışlandığını söyledi. Amellerine yeniden başla.' der." (Biharu'l-Envar, c.101, s.72 ve s.24, 27, 36, 142)

karşısında bu yüce zatlara tevessül ederek sabredecek ve kendimi üzmemeye çalışacağım." dedim.

Hâdi:

— Şimdilik hiçbir şeye ihtiyacın yok. İlk üç menzilde, mükellefiyetinin ilk üç yılının raporları verileceğinden dolayı herhangi bir tehlikeyle karşılaşmayacaksın. Çünkü teklif çağının ilk yılından, aklın olgunlaşma ve istikrar bulma dönemi olan on sekiz yaşına kadar farzlar ve haramlar hususundaki aykırı davranışlarından dolayı pek önemli bir cezaya çarptırılmazsın.

Çünkü bu üç yıllık dönemde akıl zayıf, şehvet ise güçlüdür; yüce Allah da akla; "**Seninle cezalandırır ve seninle mükâfatlandırırım.**"⁴⁰ buyurarak ceza ve mükâfatı akıl ile ilintilendirmiştir.

Bundan dolayı da bu âlemin ilk üç menzili, teklif çağının ilk yıllarına uygun olarak Müsamaha Vadisinde olacaktır.

Bu vadide pek korkulacak bir durum söz konusu değil, herhangi bir tehlikeyle karşılaşacak olsan bile, kısa bir süre sonra kurtulacaksın.

Bu yüzden yanında olmam gerekmiyor, dördüncü menzile gidip seni orada bekleyeceğim. Yarın erkenden azık torbanı sırtına bağlayıp şu ana yoldan, kibleye doğru yürüyecek olursan, bana geleceksin.

— Ey Hâdi, senin ayrılığın bana ağır gelir, bilirsin. Bu yol, her ne kadar düz, geniş ve tehlikesiz ise de, yalnızlık ve yol bilmezlik, dayanılması güç bir derttir. Resulullah (s.a.a) da buyurmuştur ki: "*Önce yol arkadaş, sonra yol.*"

40- Biharu'l-Envar, c.1, s.97; el-Kâfi, c.1, s.27; Men La Yahzuruhu'l-Fakih, c.4, s.369

— Bu üç menzilde yalnız kalmak zorundasın. Çünkü dünyada da bu üç yıl seninle birlikte değildim, üç yıl geçtikten sonra sende meydana geldim. Benim tıynetim "illîyîn"dendir, olgunluk ve hidayetin özüdür; bir kusur varsa, o da senden kaynaklanmıştır. Bu durumda beni değil, kendini kınamalısın.

Bu sözlerden sonra Hâdi uçarak yanımdan gitti. Hâdi'nin yokluğunda sözlerini düşündüm ve haklı olduğunu gördüm.

Çünkü teklif çağının ilk üç yılında hayvanî akıl fiiliyet bulur, insanî akıl ise sadece bir kıvılcım miktardır (idrak gücünün fiiliyet aşamasına ulaşmadığı dönem).

Öyle bir dönemde elbette ki Hâdi benimle olmazdı. Çünkü o dönem, söz ve ahitlerime aldırış etmediğim, vefa göstermediğim, kibirli ve egoist olduğum, özellikle de medrese eğitimine yeni başladığım ve ilimden bir karışık yol aldığım dönemdi.

İlim üç karışık: İlk karışık kibirlenmeye sebep olur...

Artık Ebu'l-Vefa ve Ebu Turap olan Hâdi yanımda yoktu; yapayalnızdım, yalnız gitmeliydim.

Allah'ın, öteden beri süregelen kanunu budur. Allah'ın kanununda asla bir değişiklik bulamazsın.⁴¹

Bütün âlemler birbirinin kopyasıdır; birini anlarsan, diğerini de anlarsın. Neden ve niçinler anlamamanın işaretidir.

41- Fetih, 23

Çirkinliklerin Sembolü

Kalkıp azık torbamı sırtlandım ve ciddiyetle yola düştüm. Taşsız, çakılsız dümdüz bir yoldu. Bahar havası vardı. Ben de işin başındaydım, güçlüydüm.

Gönlümün mahbubu, vefalı Hâdi'yle görüşmek için öğleye kadar süratle yol aldım. Yorgunluk yavaş yavaş kendini hissettiriyordu. Hava ısınmıştı ve ben susamıştım. Yalnızlık da ürkütüyordu...

Arkama baktığımda, birinin peşimden geldiğini gördüm ve içimden; "Allah'a şükürler olsun, yalnızlıktan kurtuldum artık!" dedim.

Yaklaşınca uzun boylu, kalın dudaklı, iri dişli, geniş burunlu ve siyah biri olduğunu gördüm.

Dişleri ağzından taşmış, dışarı çıkmıştı. Pis bir koku ve korkunç bir görünümü vardı...

Selâm yerine "Allah canını alsın!" anlamında "Sam aleyküm!" demez mi!

Âdeta düşmanymışım gibi davrandı bana...

Zaten görünüşü ve "Selâm aleyküm" yerine "Sam aleyküm" deyişi de bunu gösteriyordu.

Ben ihtiyatlı davranarak sadece "Ve aleyküm=size de" demekle yetindim ve nereye gitmek istediğini sordum. Benimle beraber olacağını söyledi. Oysa ki buna hiç razı değildim. Manzarası ürkütücüydü bir kere.

Sordum:

— Adın nedir?

— Senin ikizinin; adım Siyah, lakabım sapık, kün-yem korku babası, mesleğim ise aldatmak ve fitne çıkarmaktır.

Bunları saydıkça korkum artıyordu...

"Bu da nereden çıktı?! Yine de bin şükür o yalnızlığa!" dedim, kendi kendime.

— Karşılaşacağımız yol ayrımında hangi yoldan gideceğimizi biliyor musun?

— Bilmiyorum.

— Ben susadım, bu yakınlarda su bulunur mu?

— Bilmiyorum.

— Menzilimiz uzak mı?

— Bilmiyorum.

— Varolduğuna göre bir şeyler biliyor olmalı değil misin?

— Sadece şu kadarını bilirim ki, doğduğun günden beri gölgen oldum,⁴² Allah'ın inayeti sonucu benden ayrılmadığın sürece senden hiç ayrılmadım ve ayrılmayacağım.

Kendi kendime; "Bu, dünyada yer yer vesveselerine aldanarak bazı hatalara düştüğüm şeytan olsa gerek. Çok kötü bir düşmanın eline düştüm; Allah'ım, acı bana!" dedim.

Ben öne düştüm, o da on adım geride beni izledi. Yokuşu çıkıp dağın tepesine ulaşınca biraz dinlenmek için oturdum. Siyah da bana yetişti ve dedi:

— Yorulduğun belli oluyor. Şimdi otuz kilometrelik yolu altı kilometre yapayım da gör!

— Cahilliğine rağmen mucizen de var demek!

42- Resulullah'tan (s.a.a) şöyle rivayet edilir: "*Dünyaya gelen her insanın yanında bir şeytan olur.*" (Biharul-Envar, c.14, s.44, c.63, s.319)

— Gel de yolun nasıl yay gibi eğilip büküldüğünü gör! Azından otuz kilometre var. Yayın kirişi mesabesinde olan bu eğrinin kirişinin ne kadar kısa olduğunu görmüyor musun? Geometride belirtildiği üzere eğri ne kadar yarım daireden büyük olursa, kirişi de bir o kadar kısalır. Eğer kestirmeden gidecek olursak, altı kilometre sonra ana yola varırız. Akli olan biri, kısa yolu uzun yola tercih eder.

— Ana yol, katedenlerinin çokluğundan ana yol olur. Şimdi bu uzun yolu seçen o kadar insan akılsız mıymış? Hâlbuki akıllı insanlar; "Yolu gidenlerin gittiği gibi git." buyurmuşlardır.

— Ne kadar da aptalsın! Aksini gördüğün hâlde, bir şairi akıllı sanıp hezeyanlarına mı uyacaksın?! Eşyası, yükü ve çocuk çocuğu olan yolcuların elbette ki ana yoldan gitmesi daha doğrudur. Çünkü kestirme yolun başındaki bu dere onların buradan geçmesine engel olmuştur. Ama bizim ne yükümüz var ne de çocuk çocuğumuz. Yaya olarak hareket edeceğimize göre kestirme yolu niye seçmeyelim ki?

Siyah'ın, hayrımı istediğini sanıp sözlerini dinleyerek dereden aşağı doğru yol almaya başladık.

Bir süre sonra bir tepe ve daha derin bir dereyle karşılaştık. Artık birbiri ardınca sıralandı dereler; diken, taş, yılan ve yırtıcı hayvanlarla dolu.

Hava çok sıcaktı, susuzluktan dilim kurumuştur. Öylesine yorulmuştum ki, dilim ağızımdan dışarı sarkmıştı. Ayaklarımın altı delik deşik olmuştu, kalbim korkudan titriyor ve Siyah gibi azılı bir düşman da alaylı alaylı gülüyordu.

Uzun bir yolculuktan ve katlanılması güç sıkıntılardan sonra düşe kalka kendimi zor attım ana yola.

Altmış kilometre kadar yol yürümüş ve her adımda bir belâya duçar olmuşuk.

Oturup biraz dinlendim ve Siyah'a karşı derin bir kinle; "Keşke seninle aramızda doğuyla batı arası kadar bir mesafe olsaydı!"⁴³ dedim ve kalkıp yoluma devam ettim. Siyah da uzaktan beni takip ediyordu.

Susamıştım...

Yoldan iki kilometre kadar uzakta bir yeşillik gördüm. Entrikalarıyla beni aldatmayı amaçlayan Siyah koşarak yanıma gelip; "Orada su var, susamışsan gidip su içelim." dedi.

Sözünü dinlemek istemedim; fakat çok susuz ve yorgundum; su olmayan bir yerde de yeşilliğin bitmeyeceğini düşünerek yeşillığe yöneldim. Yaklaştığımda hiç su olmadığını gördüm...

Yerdeki taşların üzeri yılan dolu olduğundan yürümek hayli müşküldü. Uzaktan gördüğümüz yeşillik ise dört mevsim yeşilliğini koruyan ağaçlara aitti.

Ümitsizce yola koyuldum. Yol esnasında bir karpuz tarlasına rastladık. Siyah hemen birini kopararak yemeye başladı ve dedi:

— Gel sen de birini al ye ve susuzluğunu gider!

— Bu tarlanın mutlaka bir sahibi var ve sahibinin izni olmaksızın koparmamız doğru olmaz.

Karpuzun suyu dudaklarından süzülüp sakal ve göğsüne döküldüğü bir hâlde, başını sallayarak şu beyti okudu:

Hayret, bir zikir buldun amma

Duanın yerini kaybettin!

Sonra şöyle devam etti:

43- Yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: "Kim Rahman'ın zikrinden gafil olursa, yanından ayrılmayan bir şeytani ona musallat ederiz... en sonunda bize gelince arkadaşına; 'Keşke benimle senin aranda doğu ile batı arası kadar uzaklık olsaydı! Ne kötü arkadaşmışsın sen!' der." (Zuhruf, 36, 38)

— Be mübarek! Evvela, büyük ihtimalle bu karpuzlar kendiliğinden yeşermiş ve kimsenin de malı değildir; birinin malı olduğu farz edilse bile, her şeyin gerçek sahibi yüce Allah, bu hakkı bize vermiştir.⁴⁴

Ayrıca, susuzluktan ölmek üzeresin ve bunu yapmaya mecbursun. "**...Her kim bunlardan yemeye mecbur kalırsa, başkasının hakkına saldırmadan ve haddi aşmadan (canını kurtarmak için) bir miktar yemesinde günah yoktur.**"⁴⁵

Ve de, bu âlemden sorumluluk ve mükellefiyet yoktur; dolayısıyla gereksiz yere helâlleri haram edip Allah'ın indirmedığı bir hükmü vermek doğru olmaz, değil mi?

Siyah'ın oyununa gelip bir karpuz da ben kopardım. Ağzıma koydum, zehir gibi acıydı; ağzım, dilim yaralandı. Karpuzu yere attım ve dedim:

— Ebucehil karpuzu bunlar.

— Hayır, demek ki senin kopardığın öyleymiş.

Başka birini kopardım, o da yılan zehri gibi acıydı.

Siyah ise kopardığı karpuzu yiyor ve çok tatlı olduğunu söylüyordu.

Gidip onun elindekinden biraz aldım ve ağzıma koydum, onunki daha beterd.

— Allah canını alsın, bu mu tatlı dediğin?! Nasıl yiyorsun sen bunu, yılan zehri bile bundan daha iyi?!

— Doğru, bu ebucehil karpuzudur; ama benim adım Siyah olduğu için bana çok tatlı geliyor.

44- Birçok fakihin görüşü şöyledir: Bir hurmalık veya meyve bağından yanından geçen biri, yanına alıp götürmemek kaydıyla o bağı meyvesinden alıp yiyebilir. İslâm Fakihleri buna "hakku'l-mârre=yoldan geçen hakkı" derler. (Cevahiru'l-Kelam, c.24, s.127; Tahriru'l-Vesile, c.1, s.552)

45- Bakara, 173

Tam bu sırada, bir köpeğin bize saldırdığını gördüm. Küfürler savuran eli sopalı bir adam da bizi dövmek için köpeğin peşinden koşuyordu.

Siyah, bir çırpıda yola çıktı; ben her ne ettiysem de köpeğe yakalanmaktan kurtulamadım.

Korkudan elim ayağıma dolaştı ve yere yıkıldım. Üstüne üstlük sahibi de gelip elindeki sopayla beni iyice hırpaladı.

Her ne kadar; "Ben karpuz yemedim!" dediysem de, adam; "Başkasının malına el uzatmakla yemenin ya da yere dökmenin ne farkı var?" dedi.

Güçlkle elinden kurtulup yola çıktım.

Ağzımın yaralanması, kemiklerimin kırılması, yorgunluk, susuzluk ve de Hâdi'nin yokluğu inim inim inletiyordu beni.

Yapacağını yapan ve arzusuna kavuşan Siyah, uzakta durmuş alaylı bir edayla gülüyor ve şöyle diyordu:

— Hâdi ne yapsın? Dünya hayatında, eziyet tohumlarını benim yardımım ile eken sen değil miydin?!

"Doğrusu dünya ahiretin tarlasıdır, ahiret ise hasat günüdür."⁴⁶

Kur'ân-ı Kerim'in şu ayetini hiç okumadın mı sen: **"Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür."**⁴⁷

Akıl sahiplerinin de şu sözünü unutmuş gibisin:

İyi ya da kötü her ne yaparsan

Gerçekte kendine yapmış olursun.

Güçlü deliller ve Kur'ân ayetleri karşısında Hâdi'nin elinden ne gelir?! İnşallah Hâdi'nin olduğu menzillerde ben de olacağım, o zaman başına neler getireceğimi göreceksin! Hâdi de kurtaramayacak seni artık.

46- Biharu'l-Envar, c.70, s.353

47- Zelzele, 8

Kendisi de demedi mi, günah işlediğinde senden kaçtım ve tövbe ettiğinde senin yanında oldum? Nitekim Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur:

Mümin, mümin olduğu hâlde zina etmez.⁴⁸

Gördüm ki bu kahrolası, çok dehşet ve oldukça da bilgili biriymiş.

Artık Hâdi'yi de çağırılmıyordum.

Azık torbamdan bir elma çıkarıp yedim; hem elim yarası iyileşti, hem de yeniden güç kazanarak yoluma devam ettim.

Nihayet bir yol ayırımına geldim.

Sol taraftaki yol harabe bir köye, sağdaki yol ise bayındır bir şehre gidiyor görüldüğü için sağdaki yolu seçtim.

Bu arada yol bakıcısından da bir ricada bulundum:

— Mükünse arkamdan gelen şu Siyah'ın beni izlemesine engel ol, bugün bana çektirmediği kalmadı.

— O, gölgen gibi senden ayrılmayacaktır. Ancak bu gece rahat olabilirsin, çünkü senin yanına gelmeyecektir. O, bu geceyi sol taraftaki harabe köyde geçirecek ve ileride eziyetlerinin azalması da muhtemeldir.

48- Biharu'l-Envar, c.69, s.121 ve 127

Geçici Rahatlık

Yüksek binalar, şarıldayarak akan nehirler, hoş kokulu bitkiler, meyveli ağaçlar, güzel hizmetçiler, yerinde ve güzel sözler, gönül okşayan şarkılar, nefis yemekler ve tatlı içeceklerle dolu şehre girdim.

Susuz, kurak ve emniyetsiz çöllerde, Siyah'ın eziyetlerinden gına geldikten sonra böyle bir yerde olmak, Adn Cennetinde olmaktan farksızdı benim için.

Hâdi'ye duyduğum sevgi olmasaydı şayet, buradan hiç ayrılmak istemezdim.

"Emin belde, katıksız mey, müşfik refik
Sürekli müyesser olursa, ne güzel tevfik."

Burada, daha önce tanıdığım dinî ilim öğrencileriyle görüştüm... Geceyi istirahata çekildik. Sabahleyin onlarla birlikte geze geze şehrin dışına çıktık.

Narinciye güllerinin kokusuyla yoğrulmuştu şehrin havası; gezdiğimiz hâlde başımızdan geçen olayları da birbirimize anlatıyorduk.

Bu yolun yolcularının, hareket hâlinde birbirlerinin hâlini sormaları pek nadir gerçekleşir olduğundan dolayı, ancak konakladıkları menzillerde birbirlerinin hâllerini sorabilirler.

O gün, herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır.⁴⁹

49- Abese, 37. bk. Biharu'l-Envar, c.6, s.314

Siyah'tan kurtulduğumuz için Allah'a şükürler ediyorduk.

Onların dualarının sonu da şudur: Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.⁵⁰

Bu şehirde doyumsuz yemeklerle, sarhoş edici kokularla, güzel yüzlerle, ruhları okşayan şarkılarla, huzur veren bir güvenceyle, kalpleri dolduran bir ferahlıkla, kadifemsi göğüslere dokunmanın hazzıyla ve... aşına olduk.

Çalışanlar, böylesi bir şey için çalışsın.⁵¹

50- Yûnus, 10

51- Sâffât, 61

Amellerin Karşılığı

"En hayırlı amele koş!" anlamında hareket zili çaldı. Azık torbalarımızı sırtlanıp harabe köye giden yol ayırımına yetiştik.

Siyahlar, kara duman gibi uzaktan göründüler...

Oranın sorumlusuna; "Bunlar bizimle olmasa, olmaz mı?" dedim.

Görevlinin cevabı şöyle oldu:

Bunlar, şehvet ve gazap gücüne sahip hayvanî nefislerinizin sureti ve sizden ayrılması imkânsızdır. Fakat bunlar bazen siyah, bazen siyah beyaz ve bazen de beyaz ve bu durumlarına göre sırasıyla isimleri Emmare, Levvame ve Mutmainne isimlerini alırlar.⁵²

52- Ahlâk üstatları nefsin üç merhalesi olduğunu söylemişlerdir; Kur'ân-ı Kerim'de de bunlara değinilmiştir:

Nefs-i Emmare: Günah işlemeyi insana emreden ve istediği her tarafa çeken azgın nefistir; bu nedenle "emmare=emreden" denilmiştir.

Yûsuf suresinin 53. ayetinde buna şöyle işaret edilmiştir: "**Doğrusu nefis aşırı şekilde kötülüğü emreder.**"

Nefs-i Levvame: İnsan bu merhalede garizelerinin isyan etmesi sonucu, arada bir günah işleyebilir. Fakat hemen tövbe ederek nefsini kınamaya başlar ve günahını telâfi etmeye karar verir.

Kıyamet suresinin başında buna şöyle işaret edilir: "**Kıyamet gününe yemin ederim. Kendini kınayan (pişmanlık duyan) nefse yemin ederim.**"

Beyaz ve mütmainne olunca, sizin için çok faydalı olur ve böylece çok yüce makamlara ulaşabilirsiniz, hatta meleklerin efendisi bile olabilirsiniz.

Dolayısıyla bu, gerçekte yüce Allah'ın size vermiş olduğu bir nimettir; ancak siz nankörlük edip bu nimeti belâya dönüştürdünüz.

Madde âleminde yapacağınızı yapıp ekeceğinizi ektiniz, şimdi bu bahar mevsiminde bunların yeşermesine engel olamazsınız.

Buğdaydan buğday, arpadan arpa yeşerir.

"Onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa bitiren biz miyiz?"⁵³

İnleyen herkes, başkalarının değil, kendi yaptığından dolayı inler. Araplar derler ki:

Sen yazda sütünü zayi ettin.⁵⁴

Siyahlar gelip çattı ve herkes kendi Siyahı'nı alıp yola koyuldu.

Aramızdan öne geçen ve geride kalanlar vardı...

Ben kendi Siyahımla hareket ederken, bir dağın eteğine vardık.

Yol dar ve taş doluydu, dağın hemen yanında ise büyük bir dere vardı.

Nefs-i Mutmainne: Bu merhalede insan nefsini tamamen tasfiye, tezkiye ve terbiye ettikten sonra öyle bir makama ulaşır ki azgın garizeler onun karşısında uysallaşır. İşte bu, huzur merhalesidir.

Fecr suresinin son ayetleri ise buna vurgu yapmıştır:

"Ey mutmain nefis (huzura kavuşmuş insan)! Sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön. Kullarım arasına katıl ve cennetime gir." (Numune Tefsiri, c.9, s.436)

53- Vakıa, 64

54- Arapça bir darbimeseldir. Dikkatsizliği yüzünden kadrini bilmediği ve kaybettiği bir şeyi arayan kimse için misaldir. (Mecmau'l-Emsal, Meydanî, c.2, s.83)

Derenin ortası dümdüzdü. Oranın havasının boğucu olacağını ve dağın üstünde hareket etmenin ise böyle bir sorun çıkarmayacağını düşünüyordum, kendi kendime.

Siyah, ne düşündüğümü anlamış olmalı ki, yanıma gelip görüşümü onayladı ve derenin dibinde, havanın boğuk olması dışında yırtıcı ve zehirli hayvanların da olduğunu, ayrıca dağın üstünde hareket edileceği durumunda, etrafın da rahatça seyredilebileceğini söyledi.

Dünya hayatındaki talebeliğimin ilk yıllarında, hep yüksekte uçtuğum ve herkesten üstün olma gayreti içinde olduğum için dağın üstünde yola devam etmeyi seçmiştim.

Dağa tırmanmaya başladık, ne doğru dürüst bir yol vardı, ne de can güvenliğimiz; hatta birkaç kez ayağımızı bastığımız taşların kaymasıyla birkaç metre aşağı yuvarlandık.

Son anda diken ve kaya parçalarına tutunarak derenin dibine yuvarlanmaktan zor kurtulduk.

Elimiz, ayağımız parçalandı, vücudumuzun her tarafı yara aldı, burnum da bir taşla çarparak kırıldı.

Siyah'a dedim:

— Dağın üstünden gitmekle ne iyi ettik ha! Etrafı da iyice seyretmiş olduk böylece! Keşke dereden gitseydik!

Siyah, her zamanki alaycı edasıyla;

"Yüce Allah, kibirlenen herkesi alçaltır ve üstünlük taslayanların da burnunu yere sürer."⁵⁵ dedikten sonra ekledi:

"Bunları okudunuz, ama uymadınız."

55- Biharul-Envar, c.101, s.109; c.75, s.122, 126; c.77, s.151, c.78, s.313

Tat bakalım! Hani sen kendince üstündün, şerefliydin.⁵⁶

Var gücümle kendimi oradan kurtarmaya çalıştım, nitekim başardım da.

İçim kan ağılıyordu...

Bizim önümüzde hareket eden zavallı da derenin dibine yuvarlandı.

Bağırabildiğince bağıyor ve yardım istiyordu, Siyah'ı da yanı başında oturmuş alay ediyordu.

Epey sıkıntı ve zorluktan sonra nihayet düz yola çıkabildik ve başka bir zorlukla karşılaşmadık.

Ancak yorgunluk, susuzluk ve yaralarımın acısı kahrediciydi.

Ondan sonra Siyah her ne kadar bazı tercihler göstererek beni yoldan çıkarmak istediye de ona uymadım.

Bu durumu gören Siyah meyas olup geride kaldı.

56- Duhân, 49

Velâyet Şehri

Bir bahçeden geçerken, havuz kenarında oturan ve önlerinde meyve bulunan birkaç kişiyi gördüm. Onlar beni görünce, saygı gösterip meyve yemeye davet etti ve dediler:

— Biz oruçlu iken dünyadan ayrıldığımız için bu meyveleri bize iftarlık olarak vermişler. Oruçlu birine mutlaka iftarlık vermiş olduğundan dolayı, bunlarda senin de hakkın olduğunu düşünüyoruz.⁵⁷

Oturup meyvelerden yedikten sonra, hem susuzluğum geçti, hem de bütün ağrılarım dindi.

Sordular:

— Bu yolda başına neler geldi?

— Şükürler olsun, kötülükler geride kaldı ve sizleri görmekle moral buldum. Fakat kimi yolcuların, Siyahların oyununa gelerek geride kalması ve dereye yuvarlanması beni üzdü. Aslında ben de son anda kurtuldum. Siyahım da, sözlerine kulak asmadığımı görünce geride kaldı. İnşallah bir daha yüzünü görmem.

— Onların bizden vazgeçeceklerini düşünüyorsan, yanılıyorsun. Müsamaha Vadisinde tuzak üstüne tuzak kurup bize eziyet etmeye çalışacak ve nihayet haramiler gibi karşımıza çıkıp bizimle savaşıacaklardır belki de.

57- Biharu'l-Envar, c.96, s.316, "Ramazan Ayında İftar ve Sadaka Verme" babı.

— Bu durumda onlara karşı ne yaparız? Silâhımız bile yok.

— Dünyada hazırladığımız bir silâh varsa mutlaka bize verilecektir, müsterih ol! Yüce Allah şöyle buyurmuştur:

Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve bağlanıp beslenen atlar hazırlayın; onunla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı... korkutursunuz.⁵⁸

— Oysaki ben, bu ayetin sadece dünya hayatı için geçerli olduğunu ve insanları cihada teşvik ettiğini düşünüyordum.

— Kur'ân ayetleri bütün âlemler, menziller ve makamlar için geçerli ve kapsayıcıdır; aksi durumda eksik olurdu. Oysaki Kur'ân-ı Kerim semavî kitapların, onu tebliğle mükellef olan elçi de peygamberlerin sonuncusudur. Hâliyle, herhangi bir yönden eksik olması düşünülemez; perde ardında olan her şey onunla ortaya çıkmıştır.

Abadan'ın ötesinde başka bir köy yoktur.⁵⁹

Hep birlikte kalkıp yola devam ettik.

Yolumuz meyve ağaçlarının altından, akan ırmakların kenarından geçiyordu.

Hafif bir esinti, en güzel kokuların elçisiydi. Kalpler, neşeyle dolu dolu. Allah'ın cemâli tecelli etmişti âdeta.

Nihayet menzilimize varıp, altın ve gümüş kerpiçlerden yapılmış odalarımıza çekildik.

58- Enfâl, 60

59- Arapça bir darbimeseldir. Birinin en güzel ve son sözü söylediğini ve onun üstünde bir söz söylenmeyeceğini ifade eder.

Odalarımızdaki eşyalar her açıdan mükemmeldi. Eşyaların temizliği, işlemesi ve zarıflığı göz dolduruyor ve hayranlık uyandırıyor.

Güzel yüzlü, fidan boylu ve güzel giyimli nedimler, hizmet için çevremizde dolaşıp durmakta ve her emrimize amadeydiler.

O insanların etrafında öyle ölümsüz genç nedimler dolaşır ki, onları gördüğünde, etrafa saçılıp dağılmış inciler sanırsın. Ne yana bakarsan bak, (yığınla) nimet ve ulu bir saltanat görürsün.⁶⁰

Kendimi büyük bir aynada görünceye kadar nedimlerden utanıyordum; fakat kendimi daha güzel, daha heybetli bulunca huzur ve güvenle dolup taşıtı kalbim, üstünlüğüme inandım.

Akşam olunca, ağaçların dallarında binlerce kandil belirdi ve göz kamaştırarak derecede aydınlık oldu her taraf. Köşkerlerin ve sarayların bahçesi gündüz kadar ışıdı.

Ya Rabbi, dedim kendi kendime, ne büyük bir enerji deposu bu, nasıl üretiliyor bunca ışık?!

Bu sırada şu ayet okundu:

Allah, göklerin ve yerin nurudur. O'nun nurunun misali, içinde lamba bulunan bir kandil gibidir. Lamba bir cam içerisindedir. Cam, sanki inciden bir yıldız. (O lamba) ne doğuya, ne de batıya mensup olmayan mübarek bir zeytin ağacından (çıkan yağdan) yakılır. Onun yağı neredeyse, kendisine ateş değmese dahi ışık verir. Nur üstüne bir nurdur!⁶¹

60- İnsân, 19-20

61- Nûr, 35

Bu ışıkların, Âl-i Muhammed'in nurundan bir nebze olduğunu ve bu menzilde konaklayanların da Ehli-beyt aşıkları olduğunu öğrendim.

Bu menzilin köşklerinde dinlenen güleç ve bahtiyar yolcuların virdi, Allah'a hamdüsena, mutlak veliye de selâm ve övgü idi.

Cezbeli ve gönül okşayıcı sesleri vardı. Biz de bu menzilde sevinçli ve emniyettedik.

Bu şehrin giriş kapısına güzel bir hatla şunlar yazılıydı:

Ali'yi sevmek, öylesine bir hasene, iyilik ve güzelliştir ki, onunla birlikte hiçbir kötülük zarar vermez.⁶²

62- Birçok hadiste şöyle geçer: *"Ebu Talip oğlu Ali'yi sevmek, öylesine bir hasene, iyilik ve güzelliştir ki, onunla birlikte hiçbir kötülük zarar vermez. Ali'ye düşmanlık etmek de, öylesine bir kötülüktür ki, onunla birlikte hiçbir iyilik faydalı olmaz."* (Biharu'l-Envar, c.39, s.248, 256, 266, 304)

Yine birçok hadiste şöyle geçer: *"Ebu Talip oğlu Ali'yi sevmek, ateşin odunu yok etmesi gibi günahları yok eder."* (Biharu'l-Envar, c.39, s.257, 266, 304, 306)

Bu iki hadis, Ehlisünnet kaynaklarında da geçer. Örnek olarak bk. Kenzu'l-Hakaik, s.53 ve 62; er-Riyazu'n-Nezira, c.2, s.315; Kenzu'l-Ummal, c.11, s.621; Tarihu'l-Bağdad, c.4, s.194.

Bunu özetle şöyle açıklayabiliriz: Ali (a.s) insanlık için, Allah'a kulluk için ve ahlâk için eksiksiz bir örnektir. Şu hâlde, Ali sevgisi gerçek olur ve kuru iddiadan ibaret olmazsa, günah işlemeye engel olur. Mikropların aşu yaptıran kimseye zarar vermesinin önlenmesi örneğinde olduğu gibi, Ali sevgisi de bir aşu gibi günahları önler. Ali gibi amel ve takvanın somutlaşmış görünümü demek olan bir önderi sevmek, insanı Ali'nin tutumunu benimseye iletir, günah düşüncesini aklından çıkarır. Elbette sevginin gerçekten olması şartıyla.

Ali'yi tanıyan, onun takvasını ve Allah sevgisini de tanır. Gece yaraları bu sevgi ile nasıl Allah'a yönelip dua ettiğini bilir. Böyle bir kişiye bağlanan ve onu seven, onun tutumuna

İnce ve Taşlı Yol

Sabahın erken saatlerinde tekrar yola koyulduk.

Anayol apaçıktı. Yolun iki tarafından sular akıyor, her taraf yemyeşil çimenlerle örtülü, hoş kokulu güllerle doluydu.

Hava da anlatılamayacak kadar iç açıcıydı. Şehir sınırına kadar durum böyleydi; âdeta şehrin iyilikleri sınıra kadar bizi uğurlamaktaydı.

Sınırı geçtikten sonra ince ve taşlı bir yola düştük. Yol bir dereден geçiyor, sağa ve sola bükülüyordu. Önümüzde hareket eden yolcular olmasaydı, yolu kaybetmemiz kesindi.

Yolun sola büküldüğü bir yerde Siyahlar karşımıza çıktı. Siyah'ı görünce, uğursuzluğundan, ayağım bir taşla değip yaralandı ve yürümekte güçlük çekmeye başladım. Yolcular öne geçti ve uzaklaştılar. Ben geride kalmıştım, Siyah da yolun solundan beni izliyordu.

Bir yol ayırımında, hangi yoldan gitmem gerektiğini bilmeyerek şaşkın şaşkın bakıyordum.

---

aykırı işler de yapmaz. Her seven, sevdiğinin dileğini yerine getirir. Sevdiğinin sözüne değer vermek ve onun dilediklerini yapmak, gerçek sevginin gereğidir.

Kısacası günah, gönlünde Ali sevgisi yerleşmiş kişiye yol bulamamaktadır. Hadisin anlamı budur. Anlamı; "Ali sevgisi öyle bir şeydir ki, bu sevgi varsa dilediğin günahı işleyebilirsin, ceza görmezsin " anlamında değildir.

Siyah yetişti ve dedi: "Neden durdun? (Sol tarafı göstererek) Buradan devam etmen gerekir."

Birkaç adım yürüdü ve; "Haydi, gelsene!" dedi.

Fakat ben; "Kurtuluş bunların aksine hareket ediyordur." deyip ona uymadım.

Siyah'ın bütün gayret ve ısrarı boşunaydı. Çünkü ona uymanın zararlarını görmüş ve yaşamıştım. Bir daha aynı akıbete uğramak istemiyordum.

Çok geçmeden o taşlı dereyi geride bırakıp, geniş ve yemyeşil bir yola çıktık. Varacağım (üçüncü) menzilin baş bahçelerini görebiliyordum.

Kararımız üzere, Hâdi bu menzilde beni bekleyecekti.

Kavuşma anı yaklaştıkça şevkim daha bir alevleniyor ve dolayısıyla hızlı adımlarla yoluma devam ediyordum. Siyah ise ümitsizliğe kapılmış ve peşimi bırakmıştı.

Tecdid-i Ziyaret

Şehrin girişinde, öz benliğim olan Hâdi ile görüş-
tüm; selâmlaşık, merhabalaştık...

Yeni bir hayat bulmuş gibiydim.

Benim için hazırlanmış köşke girdik. Rahat etmem
için her şey düşünölmüştü.

Bir müddet dinlendikten, yiyecek ve içeceklerden
faydalandıktan sonra Hâdi sordu:

— Bu üç menzilde neler geldi başına?

— Her hâlükârda Allah'a şükürler olsun!⁶³ İsten-
medik olayların başıma gelmesinin sebebi Siyah idi ve
bu da senden uzak oluşumdan kaynaklandı. Yanımda
olsaydın, Siyah bunları bana yapamazdı. Şükürler ol-
sun ki seni görmekle bütün olanları unuttum, dertle-
rime deva oldun.

— Şimdiye kadar ben senin yanında olmadığım i-
çin Siyah, her türlü yalan dolana tevessül ederek seni
yoldan çıkarmaya çalışıyor. Fakat bundan sonra senin
yanında olacağım ve onun yalan dolanlarını sana anla-
tacağım için daha güçlü vesilelere tevessül ederek se-
ni yoldan çıkarmaya çalışacaktır. Ayrıca bundan böyle
yolun dışındaki azaplar daha şiddetli ve genelde helâk

63- Resulullah'tan (s.a.a) şöyle nakledilir: "*Sevindirici bir nimete kavuştuğunda; 'Bu nimet için 'Allah'a şükürler olsun!' de. Üzücü bir olayla karşılaştığında ise; 'Her hâlükârda Allah'a şükürler olsun!' de.*" (Biharu'l-Envar, c.71, s.33 ve 41, c.93, s.211, 214,370)

edici olacaktır. Çünkü yanında olmamla hüccet sana tamamlanmıştır; artık hiçbir mazeretin olmayacaktır. Bu menzilde, kendini savunman için bir asâ ve bir de kalkana sahip olacaksın, bu ise yeterli olmayacaktır. Bu gece, cuma akşamıdır. İstersen ailene uğra; bakarsın senin için bu yolculukta güvenliğini artıracak bir hayır iş yaparlar.

— Ben onlardan ümidimi kestim, hiçbir şey beklemiyorum. Onlar sadece kendi kişiliklerini düşünüyorlar. Ayrıca diriler, ölülerini çabuk unuttur ve kolay kolay hatırlamazlar. Daha beni unutmadıkları ve adıma bir şeyler yaptıkları ilk haftada dahi gerçekte kendileri için bir şeyler yapıyorlardı. Bu durumda onlardan ne bekleyebilirim ki?!

— Her şeye rağmen onları mülakat etmende fayda var. Çünkü Resulullah (s.a.a) insanlara hitaben; "*Ölülerinizi hayırla anın.*"⁶⁴ buyurmuştur. Aileni ziyarete gitmen, hayırla anılmana vesile olabilir. Onlardan meyyus olsan bile Allah'ın rahmetinden meyyus olmamalı-sın.

Direnip sebat gösteren herkes, akıbet muvaffak olur.

...Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin...⁶⁵

Muhakkak ki iyilik edenlere Allah'ın rahmeti çok yakındır.⁶⁶

Hâdi'nin ısrarı üzerine aileme uğradım...

Ben hayattayken sahip oldukları izzet yok olmuştu. Geçim sıkıntısı çekiyorlar, çocuklar perişan hâlde idiler ve kimse onları düşünmüyordu.

64- Biharul-Envar, c.75, s.239

65- Zümer, 53

66- A'râf, 56

Hâllerine acıyarak; "Allah'ım, bunlara da, bana da merhamet et!" diye dua ettim.

Eşim de ben hayatta olduğum dönemdeki huzur ve rahatlığımı hatırlayarak benim için rahmet ve mağ-firet diledi.

Hâdi'ye döndüğümde, eyerli ve altın yularlı bir a-tın köşk kapısına bağlanmış olduğunu görüp, kime ait olduğunu sordum.

Hâdi gülerek dedi:

"Eşinin sana hediyesidir. Allah'ın rahmeti at şek-linde kendini göstermiştir. Yaya yürümenin zor oldu-ğu bu menzillerde, attan daha iyi bir şey olamaz; özel-likle de birinci menzilde."

"Ailen hakkında etmiş olduğun dua da kabul oldu, bilesin. Bundan böyle refah ve rahatta olacaksınız."⁶⁷

"Bu ziyaretinle nice hayırlara sebep oldun, görüyor musun?! Nedense dünyadaki insanlar genelde muâşeretin öneminden bihaberler."

"Oysa Resulullah (s.a.a) konunun önemine vurgu yaparak; *'Üç gün geçer de birbirinizin durumundan haberdar olmazsanız, aranızdaki iman bağı kopar.'* bu-yurmuştur."

67- Hz. Ali'den (a.s) şöyle nakledilir: *"Ölülerinizi ziyaret edin; doğrusu onlar sizin ziyaretinizden dolayı sevinirler. Anne ve babanızın mezarının başında yüce Allah'tan hacetlerini-zi isteyin."* (Vesailu's-Şia, c.2, s.878)

Şehvet Vadisi

Hâdi, gitmemiz gerektiğini söyledi.

Kalkıp atıma bindim, asâyı elime aldım ve kalkanı da sırtıma astım. Hâdi de geçiş izni belgesi verdi bana.

Şehrin sınırından çıktıktan sonra bir bataklığa vardık. Yolun her iki tarafı da göz alabildiğince, maymun görünümünde insanlarla doluydu. Bedenleri kılsızdı ve kuyruksuzlardı... Hepsinin avret mahallinden kan ve irin çıkıyordu.

Hâdi'ye sordum:

— Bu vadinin adı nedir ve bu korkunç yaratıklar kimlerdir?! İğrenç görüntü ve pis kokularıyla insanın nefes almasını güçleştiren bu varlıklar neyin nesidir?!

— Burası Şehvet Vadisi, bunlar ise zinakârlardır. Sakın yoldan çıkayım deme, yoksa aynı akıbete sen de uğrarsın.

Beni bir korku kapladı. Doğru yoldan çıkmamak için atımın yularına sıkıca yapıştım.

Her ne kadar yol düz idiyse de çamur doluydu. Atımın dize kadar çamura gömüldüğü zamanlar oluyordu.

Kendi kendime; "Bu at işime çok yaradı, Allah eşimden razı olsun." dedim.

Resulullah (s.a.a) boşuna buyurmamış:

Evlenen kimse dininin yarısını korumuş olur.⁶⁸

68- İmam Cafer Sadık'ın (a.s), Resulullah'tan (s.a.a) rivayet ettiği bir hadiste şöyle geçer:

Yüce Allah da bu konuda şu güzel ifadeyi kullanmıştır: "...Onlar sizin elbiseniz, siz de onların elbisesisiniz..."⁶⁹

Bu iğrenç yaratıklar, baş aşağı asılmışlar, avret mahalleri demir çivilerle dar ağacına çakılmıştı. Ayrıca içlerinden bazıları, bakır kırbaçlarla dövülüyor ve köpekler gibi ses çıkarıyorlardı.

Kırbaç vuranlar ise onlara hitaben şöyle diyorlardı: "Köpekler gibi cehenneme girin ve asla konuşmayın!"

O günahkârların, Rableri huzurunda başlarını öne eğecekleri, 'Rabbimiz, gördük, duyduk, şimdi bizi (dünyaya) geri gönder de, iyi işler yapalım, artık kesin olarak inandık.' diyecekleri zamanı bir görsen!⁷⁰

Siyahlar gelip bize çatmıştı. Yolcuları yoldan çıkarmak için saldırıyor, bineklerini ürkütüyor ve yol kenarındaki bataklığı normal zemin gibi göstermeğe çalışıyorlardı.

Yol boyunca hareket eden Siyahların atlarının nal izleri belli olmadığından, insan yol kenarının sert olduğunu sanıyor ve bu yüzden de çamurlu yolu terk etmek istiyordu.

Ancak Hâdi'nin sözlerini hatırlamam buna engel oluyordu ve yoldan çıkmamak için sıkıca atın yularına sarılıyordum.

Siyahların yoldan çıkardığı yolcuların, birkaç adım sonra boğazlarına kadar bataklığa gömüldüklerini görüyordum.

"Evlenen kimse dininin yarısını korumuş olur, diğer yarısı hakkında ise Allah'tan sakınsın." (el-Kâfi, c.2, s.327; Biharu'l-Envar, c.103, s.219; Vesailu's-Şiâ, c.20, s.17)

69- Bakara, 187

70- Secde, 12

Artık çıkmaları çok zordu. Bin bir zahmete katlanıp çıkabilenlerin ise her yanı simsiyah çamura bulamış oluyordu. Kısa bir süre sonra da bu siyah çamurlar sonucu beden su gibi eriyip dökülüyordu. Aslında çamur değil, zift veya katran türü bir şeydi.

Bu korkunç manzarayı görünce, var gücümle atın yularına yapışıyor ve beni sapıklardan kılmadığı için Allah'a şükrediyordum. Yolcular da yüksek bir sesle Allah'a şükrediyorlardı.

Hâdi'ye sordum:

— Resulullah (s.a.a); *"Derde düşen birini görürsen, sessiz bir şekilde Allah'a şükret ki adam duyarak esef etmesin."* buyurmamış mı?

— Bu, "Allah'tan başka ilâh yoktur." diyen herkesin saygın olduğu dünyanın hükmüdür, burada ise derde duçar olanın daha fazla esef etmesi, üzülmesi ve gizliliklerin açığa çıkması için yüksek sesle Allah'a şükretmek gerekir.

Çünkü karanlıktan aydınlığa, körlükten basirete ve uykudan uyanıklığa doğru gidiyor gibiyiz...

Dünya karanlıklar ve zulmet yurdudur; asıl hayat ahiret yurdundadır.⁷¹

Ve Allah karanlıkları ve aydınlığı var edendir.⁷²

Belâ ve bataklığa düşenlerin sayısı arttıkça yer şiddetle sarsılıyordu, gökyüzü kararıyor, fırtına kopuyor ve gökten taş yağlıyordu.

Yolun her iki tarafında mahşer olmuş gibiydi. İnsanlar, kaynar çamura batıp kalmış ve korkunç şekillere girmişlerdi.

71- Ankebût suresinin 64. ayetine işaretlerir.

72- En'âm suresinin 1. ayetine işaretlerir.

Bin bir zahmet sonucu bataklıktan çıkmayı başaranlar, yola varmadan başlarına inen bir taşla tekrar bataklığa gömülüyordu.

Bu manzaranın dehşetiyle tüylerim diken diken olmuş ve tir tir titriyordum.

Taş yağmurunun şiddetlendiği, Hâdi'nin de bu durumdan etkilenip güç kaybına uğramakla birlikte beni korumak için başımın üstünde uçtuğu sırada Hâdi'ye sordum:

— Bu vadinin adı ne ve bu elîm azaba tutulanlar kimlerdir?!

— Burası da Şehvet Vadisidir, burada azaba uğrayanlar ise livata yapanlardır. Hemen bunların arasından kurtulmaya bak; çünkü *"Bir kavmin yaptıklarına razı olan veya o kavmin arasında olup da onlardan uzaklaşmayan onlardandır."*

— Bu çamur görünümlü şey, insanın şehvetidir demek ki, yapışkanlık özelliğinden dolayı atın süratle ilerlemesine engel olmaktadır.

— Katlanmaktan başka ne gelir elden? Başımı taşlardan korumak için kalkanı kullan ve atını da mahmuzla ki, Allah'ın yardımıyla bu belâdan kurtulalım:

Allah'ın yeri geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!⁷³

Bu belâ ve musibet dolu vadiden kurtulabilmek için az bir mesafemiz kalmıştı.

Kendimi toparlayıp atımı kırbaçladım, ayaklarımla da karnını topukladım. At kuyruğunu salladı, burun delikleri genişledi ve rüzgar gibi koşmaya başladı.

Ben, **"Rabbinden bir mağfirete ve genişliği gökle yerin genişliği kadar olan cennete koşun."**⁷⁴ ayetine amel

---

73- Nisâ, 97

74- Hadîd, 21

ederken, şahbazlar gibi başımın üstünde uçup duran Hâdi geride kalmıştı.

Ansızın kahrolası Siyah karşıma çıktı...

Onu gören atım ürküp beni yere düşürdü, kırılmamış kemiğim kalmadı.

Atımın ön ayakları da yoldan çıkmış, bataklığa gömülmüştü. Zavallı hayvan ne zorlukla kendini kurtarabildi.

Perişan olduğum bu hâlde, Hâdi imdadıma yetişip kırılan başımı, el ve ayaklarımı sardıktan sonra sıkıca atın üzerine bağladı. Atın yularını da kendisi çekti ve bir süre sonra da bu belâ vadisinden kurtulduk.

Dedim ki:

— Hâdi, sen ne zaman benden uzaklaştıysan, bu Siyah'ın belâsına duçar oldum.

— Yanılıyorsun, o ne zaman sana yaklaştıysa, ben o zaman uzaklaştım. Onun sana yaklaşmasının sebebi, yine sensin.

Mideperestlik Vadisi

Şehvet Vadisinden çıktuktan sonra midesine kulluk edenlerin vadisine girdik.

Buradaki insanlar ikiye bölünmüştü:

Sağ taraftakiler, kendi helâl mallarında mideperestlik eden ve bu nedenle de fazlaca azaba uğramayan eşek, inek ve koyun sürüsü şeklindeydi.⁷⁵

Sol taraftakiler ise hiçbir şeyden çekinmeyen, helâl haram demeyen ve bundan dolayı da domuz ve ayı görünümünü alan insanlardı.⁷⁶

Karınları çok büyük, diğer azaları ise zayıf, ince ve küçüktü.⁷⁷

Bu kötülüklerinden dolayı hem şekilleri değişmişti, hem de artı bir azap görmekteydiler.

İşte onlar hayvanlar gibidirler; hatta daha da aşağılıktırlar.⁷⁸

75- İmam Bâkir (a.s) buyuruyor ki: "*Allah katında en kötü şey mideperestliktir.*" (Müstedreku'l-Vesail, c.16, s.209)

76- Resulullah (s.a.a.) buyuruyor ki: "*Haram lokma insanın midesinde yer aldığı andan itibaren yer ve gökteki melekler ona lânet ederler.*" (Biharu'l-Envar, c.103, s.16)

77- Bazı hadislerde yer aldığına göre, kıyamet günü ribâ yiyenlerin karnı büyük ve ateşle dolu olacaktır.

78- A'râf, 179

Susuzluk Vadisi

Mideperestlik Vadisini geride bıraktıktan sonra, kupkuru bir çöle vardık. Bu vadide yolcuların sırt çantalarında taşıdıkları azıklar dışında hiçbir şey yoktu.

Attan yere düştüğümden ötürü her yerim ağrıyor-du. Hâdi'nin, sırtımdaki azık torbasından bir ilâç çıkarıp bedenime sürmesiyle bütün ağrılarım dindi ve tekrar sağlığıma kavuştum.

Bunun nasıl bir ilâç olduğunu sorduğumda, Hâdi şöyle dedi:

— Bu, dünya hayatında Allah'ın bahşettiği nimetlere karşılık ettiğin hamt ve senaların batınıdır. Hamd (Fatiha) Suresi'ni okumak, dünyada, ölümden başka bütün dertlerin devası olduğu gibi,⁷⁹ ahirette de hamdın batını bütün dertlerin devasıdır. Hamt; nimetleri, gerçek sahibi yüce Allah'a ait bilip O'na minnettar olmaktır.

Bir kutsî hadiste yüce Allah şöyle buyurmakta:

Kulum bana hamdetti ve sahip olduğu nimetlerin benim katımdan olduğunu ve de kendisinden uzaklaştırılan belâların benim kerem ve lütfümle gerçekleştiğini anladı. Ey melekler! Şahit olun ki, ona verdiğim dünyevî nimetlere uhrevî nimetleri de ekliyorum ve dünyevî belâları ondan uzaklaştırdığım gibi, uhrevî belâları da uzaklaştırıyorum.⁸⁰

79- el-Burhan Tefsiri, c.1, s.41,42

80- Biharu'l-Envar, c.92, s.226

Sabah olunca hareket ettik.

Hâdi şöyle dedi:

— Bugün karşılaşacağımız belâlar, dilden kaynaklanmış olup, Şehvet Vadisinde karşılaştıklarımızı aratmayacak niteliktedir. Bu vadede su bulmamız olanaksız; dolayısıyla atla su taşımamız gerekecektir ve sen de yaya hareket etmek zorundasın. Bugün bu kalkanı çok ihtiyaç duyacaksın, onu yanına almayı sakın unutma.

— Bu da neyin nesi?

— Bu kalkan, oruçluyken çektiğin açlık ve neticesinde cinsel dürtülerini dizginlemenden oluşmuştur. *"Kuşkusuz oruç, şehvî dürtüleri yok eder ve ateşe karşı koruyucu bir kalkandır."*⁸¹

Harekete devam etmek üzereydik ki, Siyah dikili-verdi karşımıza.

"Benden uzak ol ey melun!" dedim.

Onun cevabı daha ilginçti; "Sen uzak ol benden!"

Birkaç adım uzaklaşıp Hâdi ile birlikte yola koyuldum. Siyah da yolun solundan bizi takibe başladı.

Yolun sağ ve solunda korkunç manzaralar vardı. Sarı ve mor renkte köpek, kurt, tilki, maymun, akrep, arı, yılan ve fare görünümlü yaratıklar birbirlerini ısrırmakta ve parçalamaktaydı.

Bazılarının ağız ve kulaklarından ateş çıkıyordu. Su birikintisi sanıp bir seraba doğru amansızca koşuyor, meyus ve bitkin bir hâlde geri dönüyorlardı.

81- Resulullah'tan (s.a.a) şöyle rivayet edilmiştir: *"Oruç cehennem karşısında bir kalkandır."* (Biharu'l-Envar, c.68, s.333 ve 330; c.69, s.252, c.74, s.12)

Başka bir rivayette ise şöyle geçer: *"Ümmetim oruç tutarak şehvetlerini dizginlesin!"* (Müstedreku'l-Vesail, c.7, s.507, c.14, s.214, s.293)

Bazıları ölü eti yemekle meşguldü, bazıları ise du-
man ve alev yükselen derin kuyulara düşmüşlerdi.

Hâdi'ye, bu kuyularda kimlerin olduğunu sordum.

Hâdi dedi:

"Bu kuyularda müminlerle alay edip, yüz göz ekşi-
tenler ve nispet yapanlar vardır."

**Arkadan çekiştirmeği, yüze karşı eğlenmeyi
âdet edinenlerin vay hâline!**⁸²

"Ölü eti yiyenler, başkalarının gıybetini edenlerdir;
kulaklarından ateş çıkanlar, gıybeti dinleyenlerdir;
kedi, köpek ve kurt gibi birbirlerine saldırıp ısırınlar,
küfürbazlar ve iftiracılar; sarı yüzlü ve iki dilli olan-
lar ise, söz gezdiren ve yalan konuşanlardır."

Hareket ettiğimiz vadi oldukça sıcaktı. Susadıkça,
Hâdi'den su istiyordum; o da bazen birazcık veriyor,
bazen de hiç vermiyor ve diyordu:

— Susuzluk çekeceğin uzun bir yol var önümüzde
ve yanımıza aldığımız su da ihtiyacı karşılayacak ka-
dar değil.

— Madem bunu biliyordun niye daha fazla al-
madın?

— Kapasiten bu kadardı.

— Neden?

— Bu, kendini az koruyuşundan ve takva suyuyla
az sulayışından ve dolayısıyla da mutlak kurtuluşa e-
remeyişinden kaynaklanmıştır. Yüce Allah şöyle bu-
yurmuştur:

**Müminler kurtuluşa ermiştir; onlar ki namaz-
larında huşu içindedirler; onlar ki boş ve yararsız
şeylerden yüz çevirirler.**⁸³

82- Hümeze, 1

83- Mü'minûn, 1-3

Sen boş şeylerden de pek sakınmaz ve namazda huşu etmezdin.

Kim bir zerre miktarı hayır yaparsa, onu görür.

Kim de zerre miktarı şer (kötülük) işlerse, onu görür.⁸⁴

Bu âlemde, bir zerre dahi heder olmaz.

Karşıya bak bakalım, ne görüyorsun?

— Alevle karışık siyah duman kütesinin göğse yükseldiğini ve bağ bahçelerin ateş alıp yandığını görüyorum.

— Bu bağ ve bahçeler, bir müminin zikirlerinden yaratılmıştır. Ancak yalan konuşması, iftirada bulunması ve boş sözler sarf etmesi böyle bir ateşe dönüştü. Şimdi o müminin iyi amellerini, bağ ve bahçelerini yok eden de o ateştir.⁸⁵

Bu bağların sahibi, imanında sebat gösterseydi, bağlarına önem verir ve böyle yakıcı bir ateş göndermezdi.

Bunu, ancak buraya geldiğinde anlayacak, pişmanlık ateşiyle yanıp kavrulacak ve bu pişmanlığın hiçbir faydası olmayacaktır.

İşte bu nedenle yüce Allah, peygamberlerin bize bildirdikleri ve madde âleminde gözlerden gizli olan

---

84- Zelzele, 7-8

85- Hadislerde, bazı günahların, iyi amelleri ateş gibi yaktığına vurgu yapılmıştır. Sözelimi Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "*Hasetten sakının; doğrusu haset, ateşin odunu yaktığı gibi iyi amellerinizi yakar, yok eder.*" (Biharu'l-Envar, c.73, s.255, c.77, s.35)

Başka bir rivayette Resulullah'tan (s.a.a) şöyle nakledilir: "*Camide günah söz söylemek, hayvanın yeşillikleri yediği gibi iyi amelleri yer.*" (Biharu'l-Envar, c.73, s.377)

İmam Cafer Sadık'tan (a.s) da şöyle rivayet edilir: "*Ateşin odunu yaktığı gibi başkalarını çekiştirmek de iyi amelleri yakar.*" (Biharu'l-Envar, c.75, s.257)

amellerin sonuçlarına iman etmeye önem vermiş ve Kur'ân-ı Kerim'in ilk ayetlerinde "takva"yı "gayba iman" olarak yorumlamıştır:

...O (Kur'ân), muttakiler (sakınanlar) için bir yol göstericidir. Onlar gayba inanırlar, namaz kılarlar...⁸⁶

Yanıp küle dönmüş bağlara yaklaştığımızda, şiddetli bir rüzgârın estiğini ve külleri sağa sola savurduğunu gördük.

Bu sırada Hâdi şu ayeti okudu:

Onların amelleri fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu küle benzer. Kazandıkları hiçbir şeyi elde edemezler.⁸⁷

86- Bakara, 2,3

87- İbrâhim, 18

Selâm Vadisi

Yanıp küle dönmüş bağları geride bıraktıktan bir süre sonra yemyeşil bahçelere girdik; meyve dolu, gül çiçek serili, baş döndürücü güzellikte rayiha saçan bitkilerle donatılı, şarıl şarıl akan ırmaklar işlemeli, cıvıl cıvıl öten kuşlar bezeli.

Kendi kendime; "O yanan bağlar da en az bunlar kadar güzelmiş herhâlde; eğer sahibinin bundan haberi olsaydı, üzüntüden ölürdü." diye düşündüm.

Hâdi konuşarak beni düşüncelerimden ayırdı ve dedi:

— Burası emniyet ve esenlik yurdu olan "Selâm Vadisi"nin girişidir. Asâ ve kalkanını atına as ve hareket edinceye kadar da bu yeşilliklerde otlaması için salıver.

Biraz dinlendikten sonra yola koyulduk ve yol üstünde bir köşkle karşılaştık.

Köşkün bahçesinde su dolu bir havuz vardı. Su o kadar berrak ve havuz da o kadar zarifti ki, ne suyun havuzu, ne de havuzun suyu vardı sanki.

Havuzun yanında harika bir masa, sandalye, ipek peçete ve bir de havlu vardı.

Üstümüzü çıkarıp havuza daldık; kırgınlık, düşmanlık ve pisliklerden arınmış olduk.

Saç, kirpik ve kaşlarımız hariç, sakal ve bıyığımız da dahil olmak üzere bütün fazla tüylerimizin dökül-

mesi ve kusurlarımızın giderilmesiyle güzelliğimiz bir kat daha artmış oldu.

Biz, onların gönüllerindeki kini söküp attık.

Altlarından ırmaklar akar.⁸⁸

Hâdi'ye, bu havuzun adını sordum.

"Sâd ve'l-Kur'âni'l-Hekîm."⁸⁹ olduğunu söyledi.

Bedenimizi de pisliklerden arındırdıktan sonra havuzun yanına bırakılmış olan onur giysilerini giydik. Benim elbisem yeşil, Hâdi'ninki ise beyaz ipektendi.

Aynaya baktığımda kendimi o kadar yüce ve varlıklı gördüm ki, kendime aşık oldum.

Bununla birlikte Hâdi'nin vakarı karşısında kendimi küçük görüp gıpta ettim.

Köşkün kapısına doğru yöneldik. Hâdi, halkasından tutarak kapıyı çaldı.

Güzel yüzlü bir genç kapıyı açıp "Geçiş belgenizi verin!" dedi.

Belgeyi gösterdiğimizde altındaki imzayı öperek şöyle dedi:

Emniyet ve selâmetle girin.⁹⁰

**İşte size cennet! Yapmış olduğunuz iyi amel-
re karşılık ona vâris kıldınız.⁹¹**

İçeri girerken dilimizden akan şuydu:

Hidayetiyle bizi (bu nimetlere) kavuşturan Al-

88- A'râf, 43

89- Sâd suresinin ilk ayeti şöyledir: "Sâd. Öğüt dolu Kur'-ân'a andolsun."

Çeşitli hadislerde "Sâd"ın, arşın sağ tarafında bulunan bir çeşmenin ismi olduğu belirtilmiştir. Resulullah (s.a.a) miraçta, Allah'ın emriyle o çeşmeden abdest almıştır.

90- Hicr, 46

91- A'râf, 43

lah'a hamdolsun! Allah bizi doğru yola iletmeseydi, kendiliğimizden doğru yolu bulacak değildik. Hakikaten Rabbimizin elçileri (şimdi gözümüzle gördüğümüz) gerçeği getirmiştir.⁹²

Hâdi önden ve ben de peşinden, tümüyle billurdan olan bir odaya girdik.

Kırmızı kadifeyle kaplı döşekler altın tahtlar üzerine serilmiş, tertemiz ve zarif yastıklar dizilmişti.

Odanın duvar ve tavanına yansıyan resmimizi seyretmekten zevk alıyorduk.

Odanın ortasında, yiyecek ve içeceklerin dizildiği bir yemek masası vardı...

Güzel kızlar ve genç erkekler hizmet için sıraya geçmişlerdi...

Geçip tahtların üzerine oturduk.

Özenle işlenmiş mücevher tahtlar üzerindedirler, karşılıklı yaslanmışlardır. Çevrelerinde (hizmet için) ölümsüz gençler dolaşır; Maîn çeşmesinden doldurulmuş testiler, ibrikler ve kadehlerle. Bu şaraptan ne başlarını bir ağrı tutar, ne de kendilerinden geçip akılları çelinir. (Onlara) beğendikleri meyveler, canlarının çektiği kuş etleri, saklı inciler gibi iri gözlü huriler, yaptıklarına karşılık olarak (verilir). Orada boş bir söz ve günaha sokan bir laf işitmezler. Söylenen, yalnızca 'selâm, selâm'dır.⁹³

92- A'râf, 43

93- Vakıa, 15,26

Geçiş Belgesi

Tertemiz yiyecek, içecek ve meyvelerden yedikten sonra dinlenmek üzere tahtlara uzandık.

Kısa bir süre geçmişti ki, musikî sesleri yükseldi. Sarhoş edici çekicilikleri, baş döndürücü güzellikleri ve ruhnevaz sesleriyle huriler belirdi ve bazı parçalar okumaya başladılar.

O sırada, Hicaz lehçesiyle "İnsân Suresi"ni tilâvet eden Davudî bir ses yükseldi. Herkes susup onu dinlemeye başladı.

Ben de, uyanık olduğumu Hâdi'ye hissettirmemek için gözlerimi açmadan bu ruhnevaz sese kulak kesildim.

Sure okundu bitti ve o ses de kesildi. Kalkıp oturdum, Hâdi de kalktı ve oturdu.

Hâdi'ye sordum:

— Buranın adı nedir?

— Burası, Daru's-Surûr'un köylerindedir.

— Köyü böyle olan yurda kurban olayım, kim bilir şehri nicedir?! Bilir misin, ben dünyada bu sureyi çok severdim. Burada da okununca, neredeyse heyecan ve sevinçten kalbim duracaktı. Sahi okuyan kimdi?

— Bilmiyorum. Bu diyarın büyüğü, zaman zaman yolcularla ilgilenmek için buraya gelir, o da onunla gelmiş olabilir. Eğer söylediğim gibiyse, geçiş belgeni imzalatmak için onun huzuruna çıktığımızda onu da görebiliriz.

— Geçiş belgemi imzalamama durumu var mı? Eğer imzalamazsa başımıza neler gelir?

— İmzalamama ihtimali vardır ve bu durumda yeniden bir savaşın içinde olacağız. Ancak bunu kendin daha iyi tahmin edebilirsin. "**Artık insan, kendi kendini çok iyi tanır.**"⁹⁴

Hâdi'nin bu cevabı karşısında korkudan titremeye başladım. Korkuyla ümit arasında kendimi toparlamaya çalıştım ve dedim:

— Ey Hâdi, burası "Daru's-Surûr" (Neşe Yurdu) değil mi? Niye "Beytu'l-Ahzan"a (Hüzünler Ocağı'na) çevirdin? Kalk da gidelim. Burada kaldıkça tedirginliğim bir kat daha artıyor. Akıllı insan, er geç karşılaşacağı durumla bir an önce karşılaşmayı ister.

Hüküm sarayına yaklaştığımızda, aynı yaşta güzel simalı gençler gördük.

Yolun iki tarafında sıraya dizilmiş ve yalın kılıçlarını omuzlarına koymuş bekliyordular.

Hâdi, bu gençlerin ileri gelenlerinden izin alarak geçmemizi sağladı.

Bu arada, geçiş belgemizin imzalanmama ihtimalinden de çok korkuyorduk.

Köşkün kapısına vardığımızda, asık suratlı birkaç silâhlının çıktığını gördüm.

Köşkün içinden; "Acele edin, durmayın!" sesleri duyuluyordu.

Köşkten çıkan silâhlılar, atlarını mahmuzlayıp hızla uzaklaştılar.

Köşkün içinden gelen sesi duyan herkes tir tir titriyordu...

Köşkten çıkan birine durumu sordum.

94- Kıyâmet, 14

"Hz. Ebulfazl (a.s), Şehvet Vadisinde kalması gerekirken Selâm Vadisine giren kötü âlimlerden birine gazaplandı ve dolayısıyla da onu geri çevirmeleri için atlılar gönderdi.

Bir kat daha artan korku ve endişeyle köşke girdik. Öfkeden yüzü gerginleşen Hz. Ebulfazl (a.s) şöyle diyordu:

"İki kat azap görmesi gerekirken elini kolunu sallayarak bu tertemiz vadiye gelip girmiş ve kimse de engel olmamış. Kardeşim Hüseyin'in (a.s) ölüm fermanını veren Kûfe'nin satılmış âlimiyle bunun arasında ne fark var?!"

O yüce zatın heybeti karşısında nefesler göğüslerde tutulmuştu, kimsede en ufak bir hareket yoktu.

Biz de bir köşeye çekilmiş, söğüt ağacı gibi titriyorduk.

Nihayet atlılar geri dönerek, o âlimi "Veyl Kuyusu"na hapsedtiklerini ve başındaki nöbetçileri de tembihlediklerini söylediler.

Hz. Ebulfazl'ın öfkesi dinince, Hâdi'yle birlikte ileri çıkarak karşısında eğilip selâm verdik.

Hâdi, elinde tuttuğu geçiş belgesini uzattı.

Belgeyi alıp Hz. Ali'nin (a.s) imzasını öptü ve geri verdi.

Sevincimden ne yapacağımı bilemiyordum. Elimde olmadan hazretin mübarek ayaklarına kapanıp yeri öptüm. Sevinçten kendimi tutamayıp ağladım.

Hz. Ebulfazl (a.s) bana sordu:

— Yolculuk nasıl geçti?

— Her durumda hâlimizden ötürü Allah'a şükürler olsun. Bütün âlemlerde ümidimiz sizedir.

*"En yüce yol, en sağlam köprü ve en büyük vesile sizlersiniz."*⁹⁵ dedikten sonra tekrar ayaklarına kapılarak öptüm ve kalktım.

Hz. Ebulfazl buyurdu:

"Berzah âleminin her menzilinde size şefaathane hususunda bize herhangi bir emir verilmiş değil ve bu âlemin yolculuğunu kendi azığınızla katetmeniz gerekmektedir. Ancak bizim batınî yardımlarımız sürekli sizinle birliktedir. Müteaddit defalar kardeşim Hüseyin'in (a.s) ziyaretine giden, açlık ve susuzluk çekerek yol alan, kardeşim için ağıtlar yakan ve matem merasimleri düzenleyen sizin gibi miskinlerin elinden tutup yardımcı olmak vazifemizdir."⁹⁶

Hz. Ebulfazl'ın (a.s) yanında, güneş gibi parlayan küçük bir çocuk oturmuştu. Onun nurlu yüzünü seyretmeye güç yetiremedik.

95- Camiatu'l-Kebire Ziyaretnamesi. (Biharu'l-Envar, c.102, s.129 ve 151)

96- İmam Cafer Sadık (a.s) Fuzeyl'e; *"Toplantılarınızda bizi anıyor musunuz?"* buyurdu. Fuzeyl; *"Evet, fedanız olayım!"* dedi. İmam buyurdu: *"Ben böyle toplantıları seviyorum. Bu toplantılarda bizi anın! Ey Fuzeyl! Kim bizi anarsa veya yanında anıldığımızda bir sinek kanadı kadar dahi gözlerinden yaş dökerse, yüce Allah denizlerin köpüğünden çok olsa bile onun bütün günahlarını affeder."* (Kurbu'l-Esnad, s.18; Biha-ru'l-Envar, c.44, s.282; Sevabu'l-A'mal, s.223)

İmam Rıza (a.s) Şubeyp oğlu Reyyan'a şöyle buyurmuştur: *"Ey Şubeyp oğlu! Eğer Hüseyin'in mateminde ağlar da gözlerinden yaş dökersen, yüce Allah, küçük ya da büyük, az ya da çok bütün günahlarını affeder"*

"Ey Şubeyp oğlu! Kıyamet günü amel defterinde hiç günahın olmadığı hâlde yüce Allah'ın huzuruna çıkmak istiyorsan, Hüseyin'in (a.s) ziyaretine git!"

"Ey Şubeyp oğlu! Cennet köşklerinde Resulullah'ın yanında yer almak istiyorsan, Hüseyin'in (a.s) katillerine lânet et!" (Emaliy-i Şeyh Saduk, s.79; 27. meclis; Biharu'l-Envar c.44, s.286, c.101, s.102; Vesail-uş. Şia, c.14, s.502)

Hız. Ebulfazl (a.s) ona karşı gayet mütevazı ve saygılıydı. Bu da, Hız. Ebulfazl'ın (a.s) yanındaki değer ve önemini göstermekteydi.

Hâdi'ye, onun kim olduğunu sordum. Bilmediğini, ancak "İnsân Suresi"ni okuyanın bu zat olabileceğini söyledi.

Aynı soruyu, bizden önde duran bir başkasına sordum. O da; "Mübarek boğazındaki kızıl çizgiye bakılacak olursa, İmam Hüseyin'in (a.s) büyük hücceti Ali Asgar'dır." dedi.

Ben de dedim:

"Bunun intikamını almak için dünyaya dönmemiz (ricat) kaçınılmazdır; keşke bizi döndürseler."

Hız. Ebulfazl (a.s) bizim gizli konuşmamızı fark ederek; "İnşallah ricatımız yakındır." buyurdu.

Seveceğiniz başka bir şey daha var: Allah'tan yardım ve yakın bir fetih...⁹⁷

O gencin Hüseyin oğlu Ali olduğuna yakın edip azamet ve güzelliğine de vuruldum; öylesine ki, bir an olsun gözümü ondan ayıramadım.

Yüce insanlara sürekli bakmanın edebe aykırı olabileceğini biliyordum. Bir yandan azamet ve yüceliği "Uzaklaş, yum gözlerini!" diyerek kovarken, cemali "Gel!" diye çağırıyordu.

Bir çelişkiydi yaşadığım, ne yapacağımı bilmiyordum... Zangır zangır titriyor ve buna da engel olamıyordum...

Durumumu fark etmiş olmalı ki, bana teveccüh buyurarak bir hediye gönderdi ve bu hediye omzuma bırakıldı.

Bu şefkat karşısında, ona duyduğum sevgi ve aşk ile eğilip yeri öptüm.

97- Saff, 13

Sevgimin tek taraflı olmadığını hissettim ve kalbimdeki ıstırabım dindi.

Hâdi dedi:

— İstersen köşke çekilip dinlenelim, ya da bu ağaçlar arasında gezinelim; ne de olsa geçiş belgen imzalandı, üstüne üstlük bir de hediye aldın.

Kendi kendime; "Bu zavallı, akıl ötesi sebepten haberdar değil; bu meclisi ve ehlini, kendilerinden ayırlamayacak kadar sevdiğimi bilmiyor." dedikten sonra Hâdi'ye yönelerek dedim:

— Ey Hâdi! Bu mecliste konuşmaya dilim varmıyor, bu hediyeyi bana niçin verdiklerini sen sorar mısın? Çünkü ben kendimi ne ilgi duyulmaya, ne de bu büyük hediyeye lâayık görmüyorum!

Hâdi isteğimi olumlu karşılayıp durumu bildirdi.

Cevaben şöyle denildi:

"O, minberde 'Ey bürünüp sarınan (Resulüm)! kalk ve (insanları) uyar.'⁹⁸ ayetlerini okuyup nüzul sebebini beyan ettikten sonra, bunu babamın Kerbelâ'da; "Allah için Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'ne yardım edecek kimse yok mu?" diye feryat ettiği sırada benim çadırda ağlamam tatbik etmesi beni de, Resulullah'ı (s.a.a) da hoşnut etmişti. İşte bundan ötürü onu ödüllendirdim. Bu ödülün ona lâayık olmadığını biliyorum; ancak bu âlemde çok işine yarayacaktır."

"Bu âlemdeki her iyilik ve güzellik, o salt hakikatin hafif bir yansıması ve o gül dalının gölgesidir. İşte bu zaviyeden bakılarak buraya berzah denmiştir. Aslı ikametgâha ve salt hakikatlere ulaştığında ise, kendisine öyle nimetler verilecek ki, hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak duymamış ve hiçbir insanın kalbinden geçmemiştir."

Bu sözleri dedikten sonra oturdukları yerden kalkıp atlarına bindiler ve uçarak yüce makamlarına doğru hareket ettiler.

Hâdi ile el ele verip gönül dolusu hasretle ikâmet-gâhımıza geldik.

Her nereye baktıysam, ilk günkü güzelliklerini bulamadım, artık onları seyretmekten ve orada bulunmaktan hiç zevk almıyordum.

Hâdi'ye dedim:

— Yarın hareket etsek iyi olur.

— Burada on gün dinlenebiliriz

— On dakika bile beklememiz çok zor! Ben onlara ulaşmadıkça veya yakınlarında olmadıkça rahat edemem.

— Ne kadar da hırslısın! Bu âlemden sınırları aşmak mümkün müdür?! Burası cehalet yurdu dünya değildir, burada başı boşluk olmaz ve adalet terazisi bir kıl payı kadar bile şaşmaz. Bazen dostlarına inayet eder ve teveccüh gösterirler, ama asla ölçünün dışına taşmazlar. Onlar izzetin doruğunda, sen ise zilletin en alt mertebesinde.

Kalbimin çırpınışı dinmedi, ama susmaktan başka çare de bulamadım. Çünkü, ne benim hâlim mantık kıyaslarıyla bağdaşıyordu, ne de Hâdi mantık kıyaslarından başka bir şey biliyordu.

İşleri Allah'a bırakıp susmak zorunda kaldım.

Hâdi; "Gel de şu ağaçların altında biraz gezelim." dedi.

Gezinmeye başladık; ama beni sarmadı, zevk alamadım. Dostun sözü her şeyden daha hoş, daha tatlıydı bence.

Dedim:

— O gencin, okumak için "İnsân suresi"ni seçmesinin sebebi neydi?

— Bunu bilemem, zaten bilmem de gerekmiyor. Bilmem gereken, onların yaptığı ve söylediği her şeyin bir hikmet ve maslahata dayalı olduğudur...

Bu surenin Hz. Ali (a.s) ve Ehlibeýt'in faziletleriyle ilgili olduğunu,⁹⁹ onların da Hz. Ali'yi (a.s) sevdiklerini ve dolayısıyla bu sureyi sevdiklerini söyleyebiliriz. Ayrıca, sen de bu sureyi sevdiğini söylemiştin.

Bu surede geçen "**Onlar, kendi canları çekmesine rağmen yemeği yoksula, yetime ve esire yedirirler.**"¹⁰⁰ ayeti, bunların Kerbelâ'da gördükleri musibete uyarlanabileceğinden dolayı bu sureyi okuduğu da söylenebilir. Hani babası onun için su istemişti de vermemişlerdi; oysa ki su, yemekten daha değersizdi.

Bütün bunlar muhtemel olmakla beraber yine de onların işinin hikmetinden bahsetmemek daha doğru olur.

— Şayet söylediğin bu son sebep, bu sureyi seçmesinde etkili olmuşsa, bu, onların kanının hâlâ kaynadığını gösterir.

— Elbette ki kanları hâlâ kaynamakta; boğazının altındaki o kızıl çizginin varlığı da bunu gösterir zaten. Hatta bunun çok güçlü bir delil olduğunu bile söyleyebiliriz.

Bunlar, İmam Mehdi'nin zuhurunu, müminlerden daha çok beklemekteler ve intikam almadıkça da kanları dinmez. Nitekim İsrailoğulları'ndan yetmiş bin veya yedi yüz bin kişi öldürülmedikçe, Hz. Yahya'nın da kanı dinmemiştir.¹⁰¹

99- Bir çok Ehlisünnet ve Şia kaynaklarında şöyle geçer: "*İnsân suresi Hz. Ali, Hz. Zehra, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin hakkında nazil olmuştur.*" (El-Gadîr, c.3, s.107; el-Burhan Tefsiri, c.4, s.411; Nur-us Sakaleyn Tefsiri, c.5, s.471; Biharul-Envar, c.35, s.237, "İnsân suresi"nin inişi babı.)

100- İnsân (Dehr), 8

101- Biharul-Envar, c.14, s.354, 372, 517

— Ey Hâdi! O, verdiği hediye'nin bu âleme ait olduğunu söyledi. Bu âlemdeki bütün iyilikler ahiret âleminin gölgesi değil midir?

— Evet öyledir! Nitekim dünya da bu âlemin gölgesidir. Yukarıda olanın aşağıda bir gölgesi var.

Bütün kemaller ve iyilikler varlığa aittir; varlık her bir aşağı mertebeye indikçe, kemal ve eserlerinin zayıfladığı gibi kendi de zayıflar.

Hâdi, onlardan başka hiçbir şeyi düşünmediğimin ve bahçelerde gezinmenin de bir faydası olmadığını farkına vardı ve menzilimize döndük.

Hâdi söze başladı:

— Daha bir hazırlıklı ve güçlü olmamız için burada on gün kalma imkânımız var. Yolda karşılaşacağımız haramiler çok güçlüdür; bundan sonra karşılaşacağımız tehlikeler daha ürkütücüdür ve senin gücün ise azdır.

Bu cuma akşamı da dünyadaki evine gitmeli ve şayet; "*Ölülerinizi hayırla anın.*"¹⁰² sözünün gereği iyilikle anılmış isen, oradan bir şeyler getirmelisin.

— Selâm Vadisinde ve her şeyden güvencede olduğumuzu söylemedin mi sen? Bu vadede de haramilerin olduğunu söylemek söylenecek söz müdür?! Senin tek amacın beni burada bekletmektir.

Vefalı dostum benim, vefana ne oldu?! (Ağlamama engel olamayarak:) Selâm Vadisi benim bedbahtlığımın başlangıcı mı olacaktı?!

— Azizim, benim vefam senin ileriye görmeni gerektirir. İleride nelerle karşılaşacağını bilemiyorsun. Yolun oldukça incedir. Selâm Vadisinin hemen yanı başındaki Berehût Vadisi¹⁰³ azap ve ateş doludur. Si-

---

102- Biharu'l-Envar, c.75, s.239

103- Selâm Vadisi, Kûfe yakınlarında bir bölgedir. Yüce Allah, dünyadaki bütün müminlerin ruhlarını orada toplayıp

yah tekrar gelip seni bulacak ve önümüzdeki menzilde seni saptırmaya, yoldan çıkarmaya çalışacaktır. Bir çelmesiyle Berehût Vadisine düşersin. Ben de o vadiye giremem. Burada on gün kalmak istemiyorsun, ama o vadide on ay azaba tutulmandan korkarım.

— Yakında kıyametteki Sırat Köprüsünden geçeceğimizi mi söylemek istiyorsun? Böyle bir şeyin olması mümkün değil!

— Evet; daha önce de dedim, fakat galiba siz dikkat etmediniz. Yukarıda olanın aşağıda da bir gölgesi olduğunu söylemedim mi? Evet, bu birkaç menzilin yolu hem ince, hem de Sırat Köprüsünün gölgesidir. Bu söylediğimi yapmak zorundasın. Derde düşmeden çaresini bulmak gerek.

Cuma akşamı olunca, aileme uğradım; eşim evlenmiş, kocasının işleriyle meşguldü, çocuklarım da dağılıp gitmişlerdi.

Bir süre, konduğum ağacın dalında kaldım...

Ümidimi yitirip kaktım ve sokak duvarının üzerine kondum.

Yoldan gelip geçenlerin hâlini seyre durdum. Herkes kendi alış verişinden bahsediyordu.

Kalbime bir sancı girdi, içimden dedim ki:

İnsan yaşarken akıbetini düşünmeli ve böyle bir durumla karşılaşacağını bilmeli; ömrünü, eşi ve çocuklarının istekleriyle tüketmemeli. Hayret! Dünya ne kadar da gaflet ve cehalet yurdudur!

İnsanın, hayatı boyunca kendisine göz diken, eline

---

cennet nimetlerinden faydalandırır. (Bu hususta bk. Biharul'-Envar, c.6, s.268)

Berehût Çölü ise, Yemen'de bir bölgenin ismidir. Kâfirlerle müşriklerin ruhları oraya götürülerek Allah'ın azabına çarpıtılır. (bk. Biharul'-Envar, c.6, s.291)

bakan eş ve çocuklarına böyle muhtaç olması ne kadar da utanç vericidir! Elimin yerden ve gökten kesildiği bu en muhtaç anımda, böylesi bir vefasızlık olacak iş mi?!

Bu hususta Hz. Resulullah (s.a.a) insanları şöyle uyarmıştır:

Ahir zaman insanı, eşi vasıtasıyla, eşi yoksa da akrabaları ve çocukları vasıtasıyla helâk olur.

Bu uyarıya kulak verip de uyanmadığımız gibi akıbetimizi de düşünmedik.

Karşı evin üst katında oturan yeni evli torunlarıma gözüm ilişti. Meyve yiyor ve sohbet ediyorlardı. Onlardan biri şöyle dedi:

— Bu meyve ağacını dedemiz dikmişti. Şimdi onun bedeni toprağın altında çürümüş iken, biz onun dikmiş olduğu ağacın meyvesini yemekteyiz.

— O şimdi cennette, bu üzümlerden çok daha güzelini yiyordur. Allah kendisine rahmet etsin, çocukluğumuzda bizimle nasıl da oynar, şakalaşır.

— Bizi çok sever ve bazen de harçlık vererek bizi sevindirirdi; Allah da onu sevindirsin.

— Kitap, defter-kalem istediğimizde o gider alırdı, anne ve babamız pek ilgilenmezdi.

— Bizi okutup âlim eden de odur. Kendisi de âlim olduğu için âlimi severdi. Bugün cuma akşamıdır. Onun için biraz Kur'ân okuyup ruhuna hediye etmemiz iyi olur. Ben İnsân suresini okuyacağım, sen de Duhân suresini oku.

Sureleri okuyup bitirinceye kadar ben oracıkta oturup bekledim. Onların bu hâli beni çok sevindirmişti.

Haklarında bereket duası edip geri döndüğümde, Hâdi'yi gördüm; bir at hazırlamış ve atın üzerine de bir heybe atmış beni bekliyordu.

Hâdi'ye sordum:

— Bu heybe nereden geldi?

— Bir melek getirdi. Heybenin bir tarafında, Hz. Zehra'ya (s.a) mensup olan¹⁰⁴ Duhan suresinin okunmasına karşılık Hz. Zehra'nın, diğer tarafında ise Hz. Ali'ye (a.s) mensup olan¹⁰⁵ İnsan suresinin okunmasına karşılık Hz. Ali'nin (a.s) gönderdiği hediyeler olduğunu, ayrıca Berehût'un zehirli rüzgarına yakalanmak için uzak bir yoldan gitmemizi tavsiye buyurdularını söyledi.

— Ey Hâdi, heybeyi açıp da gönderdikleri hediyelerin neler olduğunu bilmemiz gerekmiyor mu?

— Bu yolda ihtiyaç duyacağın şeyler olduğunu bilmeyen yeterli değil mi? İhtiyaç duyduğun an zaten kendiliğinden açılacaktır. Şimdi istersen hareket edelim.

— Saadete doğru gidelim...!

104- Biharu'l-Envar, c.29, s.99

105- Biharu'l-Envar, c.35, s.237, İnsân Suresi'nin inişi babı.

Hırs Vadisi

Ata biner binmez hareket edip Hırs Vadisine ulaştık. Köpek şekline girmiş yaratıklar gördük. Kimi çok şişman, kimi de çok cılızdı; çok da pis kokuyorlardı.

Kocaman sahra leş doluydu. Her yana yaydıkları pis kokudan geçilmiyordu.

Her leşin başına birkaç köpek toplanmış, birbirleriyle boğuşuyorlardı. Sonunda da yorgun ve bitkin bir hâlde oldukları yerde düşüp kalıyorlar ve hiçbiri leşten yiyemiyordu.

Çok güçlü olan köpekler, zayıfları leşin başından uzaklaştırıyor ve tam yemek isterken başkalarının saldırısına maruz kalıyordu. Çölü dolduran köpekler arasında amansız bir kavga vardı.

Dünya bir leş, onu isteyenler ise köpekler gibidirler.¹⁰⁶

Leşten yiyebilenlerin durumu daha kötüydü; burunlarından duman, makatlarından ise ateş çıkıyordu. Öyle kötü bir durumda idiler ki, diğer köpekler onların yanına yaklaşmıyorlardı.

Hâdi:

— Bunlar, rüşvet ve yetim malı yiyenlerdir.

Zulüm ile öksüzlerin mallarını yiyenler, karınlarına ancak ateş koymaktadırlar ve çılgın bir ateşe gireceklerdir.¹⁰⁷

106- Biharu'l-Envar, c.87, s.289

107- Nisâ, 10

— Berehût Çölünün uzağından hareket etmemiz tavsiye edilmişti bize. Yanlış yoldayız galiba!

— Hayır, yanlış gelmedik! Bu gördüğün, Berehût Çölünün altından akan sudur ve onun öldürücü zehri bize ulaşmaz. Hırs Vadisinin yanından geçip Haset Vadisine ulaşmış bulunuyoruz.

Haset Vadisi

Haset Vadisi, yoldan uzak yerlere kurulmuş kocaman makinelerle doluydu.

Makinelerin bacasından yükselen siyah dumanlar her yeri sarmıştı.

Makineler öyle hız ve gürültüyle çalışıyordu ki, vadi titriyordu ve neredeyse kulaklarımız sağır olacaktı. Büyük bir deprem yaşanıyor gibiydi. Makinelerde çalışan işçilerin hepsi de siyahtı.

Bu makinelerden biri gelip yolun yakınına dayandı. Siyah da ansızın bir duman kütleleri gibi karşımda belirdi.

Arkama baktığımda Hâdi'nin çok geride kaldığını gördüm.

Siyah'ın bu denli yaklaşması ve Hâdi'nin de yanımdaymış gibi beni dehşete düşürdü.

Siyah; "Şu yaklaşan makinelere baksana! Bunların benzeri dünyada görülmemiştir." dedi.

Durup o makineleri seyretmeyi çok istiyordum; fakat Siyah'ın bana yapmış olduğu kötülükleri hatırlayınca bundan vazgeçtim.

"De ki: Sabahın Rabbine sığınırım, yarattığı şeylerin şerrinden..."¹⁰⁸ diye başlayan Felak Suresi'ni okuyup atımı mahmuzladım.

Siyah şöyle dedi: "Zavallı, bu sureyi burada okuyacağına dünyada okuyup amel etseydin ya!"

Ömrün vahşi bir dev şayet olursa

Felak ve Fatiha eder mi fayda.

Siyah önden giderek tepelerin arkasına saklandı; ama sözleri fazlasıyla beni korkuttu.

Ben de ondan kurtulduğumu sandım ve bu arada, Hâdi'nin yanıma gelmeme sebebini düşündüm.

Siyah aniden saklanmış olduğu tepelerin arkasından korkunç bir canavar gibi karşıma çıktı.

Atım ürkerek yoldan çıktı ve o makinelerin birinin yakınında beni yere attı. Her yerim uyuşmuştu, düştüğüm yerden kalkamıyordum.

Makineler bir ejderha gibi ateş kusarak bana yaklaşıyor ve yutmak istiyordu...

O uğursuz Siyah ise gülüyor, benimle alay ediyor ve raks ederek; "**Ve haset ettiği vakit hasetçinin şerrinden.**"¹⁰⁹ ayetini okuyup şöyle diyordu:

"Zavallı kıskanç! Hangi âlim kıskançlıktan kurtulabilmiştir? Bu birkaç menzilde elimden kurtuldun diye sadağında ok kalmadığımı mı sandın yoksa?! Şimdi tat bakalım! İnşallah elimden kurtulmazsın."

Bu çaresiz hâlimle alay edişi, damarlarımda kanımın kaynamasına neden oldu ve yüksek bir sesle; "**Ya Ali!**" diye seslendim.

İşimi bitirmek üzere olan makineler, bu haykırımdan sonra birbirleriyle yarışarcasına kaçışmaya başladı. Bu arada birkaçı da birbiriyle çarpışarak hurdaya döndü.

Siyah, her ne kadar kaçmak istediyse de bunu beceremedi ve makinelerden birinin altında kalarak parparça oldu.

Kötü tuzak, ancak sahibine dolanır.¹¹⁰

"İyi oldu! Benimle mi alay ediyordun?! **İyi bilin ki, siz nasıl alay ediyorsanız, biz de sizinle alay edeceğiz.**"¹¹¹ dedim, kendi kendime.

Havanın sıcaklığı ve bunaltıcı duman kokusu susuzluğumu artırmıştı.

Tam bu sırada Hâdi'nin bana doğru koştuğunu gördüm. Bir nefeste yanıma gelip, İmam Ali'nin (a.s) bana hediye ettiği heybeyi açtı ve ışığıyla vadiyi aydınlatan billur bir testi çıkardı.

Testideki soğuk ve tatlı suyu bana içirdikten sonra susuzluğum giderildi, bütün ağrılarım dindi, rengim açıldı ve içim sefa buldu.

İyiler kâfûr karışımı bir kadehten içler.¹¹²

Atın yanına döndüğümüzde sakatlandığımı, yürüyemez hâlde olduğunu gördük.

Ben azık torbamı aldım, Hâdi de heybeyi, yaya olarak yola düştük. Afrika Çölü kadar geniş bu vadiyi makinelerin çıkardığı siyah duman sarmıştı ve bacalarından da ateşten insanlar çıkıyordu.

Hâdi şöyle dedi:

"Müminlere karşı hasetlerini el ve dilleriyle açığa vuran kıskanç kimseler bu makinelerde öyle bir basınca uğrarlar ki, içlerindeki ateş dışlarına çıkar; çünkü haset (kıskançlık) ateş gibidir."

Ateşin odunu yakması gibi, haset de imanı yakar.¹¹³

Karanlık basmıştı; Hâdi önden gidiyor, ben de onu takip ediyordum.

110- Fâtır, 43

111- Hûd, 38

112- İnsân, 5

113- Biharu'l-Envar, c.73, s.244

Hâdi'ye dedim:

— Galiba yolu kaybettik. Bize edilen tavsiyelere bakılırsa, hiçbir zarar görmememiz gerekirdi.

— Yolumuzu kaybetmedik. İçindeki hasedi az ya da çok dışa vurmayan kimse çok az bulunur. Eğer velâyet sahiplerinin başışları ve Hz. Zehra'nın (aleyha selâm) senden hoşnutluğu olmasaydı, şimdi sen de bu belâyâ tutulanlardan olurdun. Bu azaba duçar olanların birçoğu da er geç kurtulacak ve rahmet ehlinden kılınacaklardır.

Havanın sıcaklığı, soluduğumuz bunaltıcı koku ve de sırt çantamın ağırlığı çekilmez olmuştu artık. Ancak bir an önce bu belâ dolu vadiden kurtulabilmek için canımızı dişimize takıp süratle hareket ediyorduk.

Hele Siyah'ın yaşıyor olmasının ürkütücülüğü ise anlatılır gibi değil.

Hem terlemiş ve pis kokuyordum, hem de yorgunluktan ayak bileklerim ağrıyordu.

Nihayet bin bir zorlukla da olsa, Haset Vadisinden kurtulabilmiştik.

Emniyet Vadisi

Serin bir rüzgar esmeye başladı ve havanın ruh okşayıcılığı hemen kendini hissettirdi.

Yeşillik ve çeşmeler görüldü. Dereler ve dağlar yeşile bürünmüştü, kısa boylu ağaçların manzaradaki güzelliği de bir başkaydı.

Bir süre bir çeşmenin başında oturup dinlendikten sonra Siyah'ın ölüp ölmediğini sordum.

Hâdi:

"O ölmez; ancak bu vadiye de sana dokunamaz. Çünkü Berehût Vadisinden çok uzaklaştık. Dünyada kibirlenip böbürlenmediğin için o vadiyi ve orada azaba tutulanları görmeyeceksin. Selâm Vadisine yaklaşmış bulunmaktayız."

Gittikçe yeşillik, güzel kokular, meyveli ağaçlar ve rengarenk güller çoğalıyordu. Nihayet yeşile bürünmüş dağlar, bağ ve bahçeler, tertemiz şelâleler görüldü.

Dağların eteğinde ve tepelerinde beyaz ipekten birçok çadır vardı.

Hâdi; "Burası şehrin dışıdır; bölgenin halkı da bu çadırlarda kalır." dedi.

Çadırların direk ve kazıkları altından, ipleri ise gümüşlendi. Çadırların bir kısmını geride bırakmıştık ki, Hâdi dedi:

— Sen burada bekle, ben gidip senin çadırının hangisi olduğunu öğreneyim.

— Buranın adı nedir? Ben birkaç gün burada kalmak istiyorum.

— Burası Emniyet Vadisidir. Bu topraklar mukaddes topraklardır ve sen birkaç gün burada kalacaksın zaten.

Hâdi, Hz. Zehra'nın (a.s) vermiş olduğu bir hediyeyi heybeden çıkararak dağın tepesindeki çadıra doğru hareket etti.

Ben de uzaktan onu seyrediyordum.

Hâdi çadıra varıp elindeki mektubu onlara gösterince, güzel yüzlü hizmetçilerin çadırdan çıkıp bana doğru koştuıklarını gördüm.

Hâdi de onların peşinden gelip heybeden başka bir paket çıkardı ve dedi:

— Ben senin için bir ev hazırlamaya gidiyorum. Sen bunlarla birlikte çadıra git ve ben şehirden dönünceye kadar dinlenmeye bak.

— Hâdi, beni yapayalnız ve kimsesiz bırakıp nereye gidersin?

— Senin rahat etmen için bunu yapmak zorundayım. Burası artık senin ikametgâhın sayılır ve o çadırda kendine arkadaş bulacaksın:

Çadırlara kapanmış hûriler... Onlardan önce

kendilerine ne insan, ne de cin dokunmuştur.¹¹⁴

Hâdi bunu söyledikten sonra uçup gitti.

Ben hizmetçiler tarafından izzet ve ikramla çadıra götürüldüm. Çadırda sedir üzerinde oturan hurri kalkarak beni karşıladı.

Güneş gibi parlayan bir hizmetçi, gümüşten bir ibrik ve leğenle içeri girerek misk ve gül kokulu su ile ellerimi ve yüzümü yıkadı.

Aynaya baktığımda, Allah'ın defterinde nikahlım olan o huriden kat kat güzel ve alımlı olduğumu gördüm. Ben onun efendisiydim.

Erkekler kadınların yöneticisi ve koruyucusudurlar.¹¹⁵

Birlikte o sedirin üzerine oturduk. Çadırın beş direği vardı. Mücevherlerle süslenen orta direk altın olup diğer direklerden daha büyüktü.

Hurinin zekâsını denemek için sordum:

— Niçin bu çadırın direği var?

— Bu dağın tepesinde görünen bütün çadırların beş direği var; çünkü "İslâm beş temel üzerine kurulmuştur: Namaz, oruç, zekât, hac ve velâyet. Hiçbir şeye de velâyet kadar vurgu yapılmamıştır."¹¹⁶ Çadırı ayakta tutan şu büyük orta direk velâyet direğidir.

— Ben bu direklerin her birinin, Resulullah'ın Ehlibeyti'nden birinin nişanesi olduğunu sanıyordum.

— Onlar nurdur; burada gördüklerin ise o nurların gölgesidir. Onlar köktür, esastır; bunlar ise dal budaktır. Varlık âleminin tümü ve onlardaki her şey birbiriyle uyumlu ve birbirinin kopyasıdır; aralarındaki fark ise güçlülük ve zayıflık, kök ve dal olma, ışık ve yansımaları bakımındandır. İnsan da her âleme yol bulabilir, olgunluğun zirvesine tırmanabilir, âlemlerin özeti konumuna gelebilir, "ismullah" ve "halifetullah"ın kapsamlı bir mazharı olabilir.

Bu koca âlemde varolan her şey

Benim içimde senin hâlin şerh eder.

* * *

Tecelli edince mülk âlemine aşkı görmedi!

Âdem'in su-çamur tarlasına çadır kurdu.

115- Nisâ, 34

116- el-Kâfi, c.2, s.18; Vesailu's-Şia, c.1, s.18, h:10

İnsan ilk fitratıyla bu güce sahip olmasına rağmen kendisini tanıyamadığı için hakkında; "**Doğrusu insan zarardadır.**"¹¹⁷ ve başkaları da onu tanıyamadıklarından; "**Doğrusu o zelûm ve cehûldur.**"¹¹⁸ yani mazlum ve meçhuldür, kadri kıymeti bilinmez, denmiştir.

— Ne kadar güzel konuşuyorsun! Hangi medrese-
de eğitim gördün?!

— Kutsal Şehirde eğitim aldım. Gördüğün bu yemyeşil dağlar, o şehrin yaylalarındandır. Hz. Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

Ben ilim şehriyim, Ali de onun kapısı.¹¹⁹

Ben, babası Resulullah (s.a.a) gibi hikmet ve ismet şehri olan Fatıma (aleyha selâm) eliyle eğitildim.

Kur'ân'da adı geçen "Mübarek Gece" de, bin aydan daha hayırlı olan "Kadir Gecesi" de odur.

Kendisine Kur'ân ilimleri inen de, "**Her hikmetli iş o gecede takdir edilir.**" ayetiyle işaret edilen de odur.¹²⁰

"(O lamba) **ne doğuya, ne de batıya mensup olmayan mübarek bir zeytin ağacından (çıkan yağdan) yakılır. Onun yağı neredeyse, kendisine ateş değmese dahi ışık verir. Nur üstüne bir nurdur!**"¹²¹ ayetinin vurguladığı zeytin ağacı da odur.

117- Asr, 2

118- Ahzâb, 72

119- Bu hadis, birçok Ehlisünnet ve Şia kaynaklarında nakledilmiştir. Bu hususta bakınız: El-Gâdir, c.6, s.61, 79, 81, c.3, s.95, c.7, s.182 ve 197; Fezailu'l-Hamse, c.2, s.250; Biharul-Envar, c.10, s.120, 145, 445, c.24, s.107, c.28, s.198, c.33, s.53; Vesailu's-Şia, c.27, s.34,76

120- Biharul-Envar, c.25, s.97, s.99; Duhan suresi, 4

121- Nûr, 35

"O gecede, Rablerinin izniyle melekler ve ruh (Cebra-il), her iş için inerler."¹²² ayetinin belirttiği yine odur.

Hâdi'nin bana ulaştırdığı mektup da Hz. Zehra'dan (a.s) idi. Mektubunda şöyle yazılmıştı:

"Benim evlâtlarımdan birisi sana gelecektir; ona ikramda bulun ve bil ki o senin sahibindir."

Ben, Allah'ın yeşertip kemaline erdirdiği bir mah-sûl olmakla birlikte sana aidim. "**Şimdi bana, ektiğinizi haber verin, onu siz mi bitiriyorsunuz, yoksa bitiren biz miyiz?**"¹²³

Allah'a hamdediyorum; bütün hamtlar O'ndan kaynaklanır ve O'na döner.

...Onların dualarının sonu şudur: Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.¹²⁴

— Demin okuduğun beyit Hâfız'ın gazellerinden değil miydi? Bunu nereden öğrendin?

— Hâfız bu menzile geldiğinde, buranın ahalisi, onun güzel gazellerini öğrenmek için burada kalması gerektiğinden daha fazla kalmasını rica ettiler. O da kabul etti. O günden beri buradaki çadırlarda, özellikle de vuslatla ilgili gazelleri fazlasıyla okunur. Onun burada hesaba çekildiği şey, avam halkın arasında kaldıramayacakları bazı sırları ifşa etmesiydi.

Sûrî ve manevî kemallerini göstermekle başımı döndüren huri, bir de Hafız'ın şu gazelini okuyarak beni âdeta mest etti:

Biz buraya makam ve mevki sahibi olmak için gelmemişiz, kötü bir hadiseden dolayı buraya sığınmaya gelmişiz.

122- Kadir, 4

123- Vakıa, 63-64

124- Yûnus, 10

t.me/caferilikcom

<https://t.me/caferilikcom>

www.caferilik.com

Aşk konağının yolcularıyız; yokluk sınırından varlık ülkesine kadar bunca yolu, aşka ulaşmak için gelmişiz.

Yeşil hattını görüp de cennet bahçesinden çı-
kıp, bu yeşil bitkiyi elde etmek için gelmişiz.

Hazinedarı Ruhü'l-Emin olan bu kadar hazine-
ye sahip olduğumuz hâlde, padişah sarayının ka-
pısına dilenmeye gelmişiz.

Ey tevfik gemisi, hilim lengerin nerede? Biz bu
kerem denizine günahlara gark olarak gelmişiz.

Yüzümüzün suyu gitmede (itibarımız yok ol-
mada), ey hataları örten bulut! Gel de bir rahmet
yağmuru getir; sorgu hesap divanına defteri kap-
kara gelmişiz.

Hafız, çıkar bu yün hırkayı! Hırkan da yanar,
sen de yanarsın sonra! Çünkü biz kervan izini iz-
leyerek ah ateşiyle gelmişiz.!

Bu güzel sohbetten sonra çeşitli yiyecek ve içecek-
lerle donatılan sofraya oturduk; yiyip içtikten sonra
yastıklara yaslandık.

Huriye dedim:

— Anladığım kadarıyla burada ikamet etmiyorsun.

— Evet, seni karşılamak ve ağırlamak için buraya
geldim. Bu çadırı da, içindeki eşyaları da buraya ben
getirdim. Bu dağın eteğinde ve tepesinde gördüğün
bütün çadırlar, misafirlerini ağırlamaya gelenler tara-
findan getirilmiştir. Bu bağlar, bahçeler de tüm güzel-
likleriyle bu menzile gelen misafirler için hazırlanmış-
tır; burası yüce Allah'ın misafirhanesidir, siz buradan
gidince ben de kendi yerime döneceğim.

— Ben bu bağ ve bahçelerde, derelerde, tepeler-
de, çadırların arasında ve nehirlerin kenarında gezip
buranın durumunu görmek istiyorum; bakarsın tür-
deşlerimden bir tanıdıkla karşılaşırım.

— Burada serbestsin, istediğin her yere gidebilirsin; ancak çadıra girince izin isteyip selâm vermen gerekir. Ben buraya gelirken sizin büyük kızınızın çadırını gördüm. Sizin tanıdığınız, yakınınız olduğu için tanıştıktan sonra ona giderek onunla arkadaş oldum; oraya gitmek isterseniz, ben de sizinle gelebilirim.

— Elbet isterim.

Birlikte kalkıp gittik. Çadıra yaklaşınca selâm verdim. Kızım sesimi tanıyarak hizmetçileriyle birlikte koşup dışarı çıktı.

Görüştükten sonra Allah'a sonsuz nimetlerinden dolayı şükürler edip çadıra girdik.

Mücevherlerle süslenmiş tahtların üzerine oturduk. Kızım ve beraberindekiler bir saf, ben ve beraberindekiler de başka bir saf oluşturduk.

O tahtların üzerinde karşılıklı oturup yaslanırlar.¹²⁵

Kızıma sordum:

— Yolculuk nasıl geçti?

— Birinci menzilde ve Haset Vadisinde biraz zorluklar gördüm; galiba yolcuların çoğu bu zorluklarla, hatta bundan daha kötülerıyla karşılaşmışlar. Bazı yerlerde kurtulmama sizin sebep olduğunuzu anlayınca hakkınızda dua edip Allah'tan rahmet diledim. Hatta kız kardeşim bu âleme göçtükten sonra sizin de yolculuğunuzun başlamak üzere olduğunu anlayınca, annem ve diğer kız kardeşlerimin kimsesiz kalmamaları için hakkınızda Allah'tan şifa diledim.

— Bu âleme göç eden kız kardeşinden bir haberin var mı?

— Burada kardeşimi gördüm; makam ve mevkisi benden çok yüksekti. Yolda nelerle karşılaştığımı sor-

---

125- Vakıa, 16

duğumda, hiçbir sıkıntısı olmadığını söyledi. Sadece Müsamaha ve Gevşeklik Vadisini görmüş, onu da rahat bir şekilde geride bırakmış, geri kalan yolu tay-yu'l-arzla gelmişti.

— Bunun sebebi on sekiz yıl kadar kısa bir zaman dünyada kaldıktan sonra buraya gelmiş olması ve bizim gibi yükünü çoğaltıp işini zorlaştırmaya pek fırsat bulamayışıdır.

Aşk Ateşi Alevlendi

Korkunç belâlardan kurtulmuş, dünyada bıraktığım yakınlarıma olan bağlılığımın kopmuş ve bu âleme göç eden çocuklarımla refah ve rahatlık içinde olduklarını görmüş olduğum hâlde, bir hüznün, bir keder sardı bütün benliğimi...

Bu keder de neyin nesi?! Noksanlığım nerede?! Hangi amelim eksik?! O hâlde bu hâlim ne?!

Baba Tahir'in dediği gibi:

Ne derdim var, ne de bir yerim ağrıyor

Şunu biliyorum ki, kalbim kederle yanıyor.

İyice düşünüp araştırdıktan sonra eksikliği buldum, nereden kaynaklandığını ve neyle bağlantılı olduğunu anladım.

Huri de kalbimin düğümünü çözebilmek için kıvranıp duruyor ve hatta üzgün hâlimi görüp, Daru's-Surûr'da (Neşe ve Sevinç Yurdunda) üzüntü ve keder de mi olur, diyerek şaşırıyordu!

"Kendini harap etme, içindeki bu düğümü sen çöremezsın!" dedim. Baba Tahir'in dediği gibi:

Aşkın kalbinde binlerce dert var.

Deve güdenin bundan ne haberi var?

Veya Muhteşem-i Kaşanî'nin dediği gibi:

Keder yeri olmayan kutsal huzurda

Kutsîlerin başı gam dizindedir.

Kalbimdeki sırrı ona açamadım; çünkü anlayamazdı, anlatmamın bir faydası olmazdı. Zira ulvî âlem

sakinleri her şeyi idrak ederler; fakat tohumu toprakta saklı olan aşkı idrak edemezler. Ancak insan bunu anlayabilir; çünkü aşkın talip ve aşığı insandır. Hafız bu durumu şöyle dile getirir:

İlâhî, bir göğüs ver, yakıp kavuran
İçinde bir gönül, o gönül hep yanan
Tutuşup yanmayan gönül, gönül değildir
Solmuş gönül sudan, çamurdan başka değildir
Gönlüme alev doldur, göğsüme duman
Dilimi ateşli kıl, hakkı konuşan
Söz, cisim ve ruh kimyasındadır
Eğer bir kimya varsa, o da ondadır
Aşk haykırışı olmasa peşinde
Rüstem gibi nicelerini, yaşlı bir kadın serer yere
Aşk uğruna yapılacak neler var neler
Bu evrenin çarkı aşk ile döner
Olgunluk burdadır, başka yerde arama
Noksanlık sendedir, başka yerde arama.

Huriye dedim:

— Şu uzaktaki bahçelere gidip yalnız kalmak ve kalbimin düğümünü bir şekilde çözmek istiyorum.

— Nereye gidersen git, yalnız kalamazsın; dağ, dere, tepe, bağ ve bahçenin her zerresi şuur ve idrak sahibidir.

— Benim düşünce ufkumda onlara yer yok.

— Eğer beni yabancı biliyor, sırrına namahrem görüyorsan, salıver de gideyim.

— Hz. Zehra'nın (a.s) bana bağıışı olmasaydın salıverirdim.

Yerimden kalkıp dışarı çıktım. Hangi ağacın altından geçiyor idiysem dalları eğilip latif bir ses tonuyla; "Ey mümin, meyvelerimden almaz mısınız?" diye sesleniyordu.

Bu güzel sesler karga sesi gibi geliyordu bana. Onlara cevap olarak şu beyti okudum:

Bahçeye meylim yok, ah içim buruk
ir gülü koklayacak kadar bile şevkim yok.

Bunun üzerine ağaçlardan biri dallarını kaldırıp:

"Meylin yok idiyse niye geldin buraya?"

Biri:

"Kesin bu melektir, o yüzden yemez!"

Biri de:

"Meyve yemeyen bir hayvan da olabilir!"

Bir başkası:

"Belki de delidir! Fakat burası delilerin yeri değil!
O hâlde kesin naz ediyor."

Bir başkası da:

"Yok canım, yokluktan çıkıp birden kendini bolluğun içinde bulunca, hayretten ağzı kilitlenmiş de olabilir..." dedi.

Her ağaçtan bir ses çıkıyor, her bir dal bir şey söylüyordu.

Kendi kendime; "Çadırın durumu çok daha iyiydi!" dedim.

Çadıra döndüğümde, Hâdi çadırın girişinde beni bekliyordu. Geldiğimi görünce bana doğru ilerledi. Kendi kendime; "Derdimi bu sırdaşıma söylerim ben de, çaresini bulur belki." dedim.

Selâmlaştıktan sonra Hâdi dedi:

— Neredeydin? Hazırlan da şehre gidelim, âlimler ve müminler seni bekliyorlar.

— Şehirde ne var?! Neye gideceğiz?!

— Peki, buraya kadar niye geldin o zaman?!

— Niçin buraya getirildiğimi de bilmiyorum zaten!

— Nankörlük etme! Allah'ın nimetlerinden yararlanasın diye, o karanlık vadilerden çıkarılıp buraya getirilmedin mi?

— Sevdiklerimin acılarını hatırlayıp da nimetlerin farkına varmam, nimetlerde tat aramam ve gönlüme sevinç pompalamam mümkün mü?

Hz. Ebulfazl ve Ali Ekber'in silâh kuşanmış olduklarını, Ali Asgar'ın boğazının altındaki kızıl çizgiyi görmedin mi sen, yoksa bunu anlamadın mı hiç?!

Biraz olsun onları tanıyan ve sevgi besleyen biri, yemek-içmek, eğlenmek, köşklere çekilip hurilerle vakit geçirmek bir yana, kahrından ölmelidir! Senin sandığın kadar da bencil ve mide düşkününü değilim, bilesin!

— Ne yani, şimdi köşklerde hurilerle eğlenen o âlimler ve müminler Ehlibeyt dostları değil mi? Yoksa onlarda intikam hırsı mı yok? Sen de bilesin ki, Allah, onların intikamını zalimlerden almaktadır şimdi.

— Herkes kendi durumunu daha iyi bilir; intikam almadıkça, Daru's-Surûr'da (Neşe Yurdu) olsam bile Beytu'l-Ahzan'dan (Hüzünler Ocağı'ndan) farklı olmayacaktır, sunulan nimetler de zehir olacaktır mizacımda. Diğerlerinin eğlenmesi olayına gelince, bunu da onlara sormak lazım; bana değil.

Allah'ın intikamının bizim intikamımızdan daha çetin ve şiddetli olduğunda şüphe yok; ancak, zulme uğrayan birinin yakınlarının misillemede bulunup intikam almadıkları sürece yüreklerinin teselli bulmama-çağını, damarlarında kaynayan kanın dinmeyeceğini sen de çok iyi biliyorsun.

Kıyas hakkının, öldürülen kimsenin mirasçılara verilmiş olması, işte bu yüzdendir. Başka birinin zalime karşı daha sert davranabilecek oluşu bunu değiştirmez.

Kısacası, yüce Allah buyuruyor ki:

Seveceğiniz başka bir şey daha var: Allah'tan yardım ve yakın bir fetih...¹²⁶

İntikam, bizim arzu ve isteğimizdir ve bu arzuya ulaşmadıkça, mutluluğumuz söz konusu olamaz.

Sevgilisiz neşe, belâ zindanıdır

Yar neredeyse neşe ordadır

Her iki âlemden daha güzeli

Seninle, sevdan ile olduğum yerdir.

Kısacası, cennet ve neşe yurdunun hakikati, gön-
lün muradına ermesidir, gerisi lükstür; o kadar.

Hâdi bir süre başını önüne eğip sessiz kaldı ve sonra şöyle dedi:

— Burada mı kalıyorsun?

— Hayır!

— Nereye gideceksin?

— Bilemiyorum, tek başıma kalabileceğim bir yer göremiyorum. Şu kadarını biliyorum ki, nereye gidersem gideyim azaptayım. Başımı alıp çöllere gidecek, kuru toprakları mesken edineceğim.

"Aşkının derdiyle çöllere düştüm

Bahtımın çilesi kırdı kanadım

Bana dedin, sabır yudumla, ya sabır çek

Sabır başıma kül savurdu, gördün mü?"

Hâdi, derdime çare bulamayınca, şehre dönmek zorunda kaldı.

Huriye dönüp dedim:

— İstiyorsan, sen de ikametgâhına dönebilirsin; artık seninle işim yok. Hz. Fatıma'yı (s.a) görürsen selâmımı ilet ve hâlim şerh eyle.

126- Saff, 13. Bu ayet Hz. Mehdi'nin (a.f) zuhuruna tefsir edilmiştir. (Biharu'l-Envar, c.51, s.49, c.67, s.54)

Huri eşyalarını ve çadırı toplayarak çekip gitti.
Ben de kuytu bir köşeye çekilerek ağlayıp sızlamaya,
raz-u niyaz etmeye başladım.

Çileyle yoğrulmuş bedenim, İlâhî!
Hasretle kavrulmuş yüreğim, İlâhî!
Sevgilinin aşkı, feryadı, firakı
Göğsüme bir ateş koymuş İlâhî!

* * *

Dert bendendir benden, dermanım yardan
Kavuşma isteği benden, hicranım yardan
Kasabım derimi soysa, ayırsa tenden
Ayrılmaz bir lahza dahi bu canım yardan

* * *

Benden uzaksın ya, gönlüm benimle değil
Başka birinin sevdası serimde değil
Andolsun yarime her'ki cihanda
Yarımden başkası temennim değil

* * *

Beni başsız, düzensiz yarattılar
Perişanım, perişan yarattılar
Gönlü perişanlar toprağa kondu
Onların toprağından beni yarattılar.

* * *

Keşke derdim bir olsa, olmaz mıydı?
Eğer çilem az olsa, olmaz mıydı?
Baş üstümde habip ya da bir tabip
İkiden biri olsa, olmaz mıydı?

Koşarak gelen biri; "Habip b. Mezahir seni telefo-
na istedi." dedi.

Habib'in nerede olduğunu sorunca, "Şehirde" dedi.

Beni şehre götürebilmek için Hâdi'nin bu yola baş
vurduğunu ve Habib'i aracı kıldığını düşünmeden e-
demedim.

Telefonu alarak selâm ettikten ve hâl hatır sor-
duktan sonra, sıkıntımın haberdar olan ve raz-u ni-
yazımı duyan Habip buyurdu:

Neden böyle perişansın evlâdım,
Daim fikir, hayaldesin evlâdım?
Gel de hoş ol, bin şükür eyle Allah'a
Sonunda murada erdin evlâdım.

Bunu şöyle cevapladım:

Gül bahçesi zindandır gözümde
Gülistan ateş ocağı gözümde
Murat almadığım bir hayat
Hepten perişan bir rüya gözümde.

Şöyle cevap verdi:

Gelin yangın gönüllüler, toplanalım
Konuşalım, derdimizi açalım
Terazi getirip acımızı tartalım
Kimin gönlündeki yangın çetinmiş bir bakalım.

Ben de şöyle cevap verdim:

Gönlümdeki kederin hesabı yok
Allah bilir, gönül kuşum kebaptır
Habibim, feda oldun ya sen o gün
Senin gamın olmaz, terazimiz Kitap'tır.

Nitekim Allah'ın natık Kur'ân'lı Hz. Mehdi (a.f) şö-
le buyurmuştur:

Maşukum (İmam Hüseyin) yardım istediği za-
man dünyada olmadığım, bundan dolayı da yar-
dımında bulunup kendimi feda edemediğim için da-
im yanmaktayım. Oysa ki bu, aşıkların en büyük
arzusu ve en son emelidir.

Ceddi Hüseyin'e (a.s) hitap ettiği bir duasında ise
şöyle der:

Senin mateminde gece-gündüz ağlarım ve göz-
yaşı yerine gözümden kan dökerim.¹²⁷

127- Biharu'l-Envar, c.101, s.238 ve 320

Maşukun huzurunda, kendini ona feda eden aşıklar, arzu ve emellerinin nihayetine ulaşmış olurlar; işte onların üzüntü ve kederi olmaz. Ey Habip, sen de onlardansın. Aşk mektebinde kanıtlanmış bir gerçektir bu.

İmamları Hz. Mehdi (a.f) gibi, maşukuna yardım edemeyen ve kendini feda ederek onu zalimlerin elinden kurtaramayan aşıklar ise sürekli olarak hasret ateşiyle yürek yakarlar; ben de onlardanım işte ey Habip!

O hâlde biz sizinle nasıl bir olabiliriz? Bizim de sizin gibi mesrur olmamız mümkün mü?

Kerbelâ'da, maşuka olan aşkımdan, kalplerinizi zırhınızın üstünden kuşanıp ölüme meydan okuyanlar sizlerdiniz.

İşte bu, hayatınıza tat ve şarabınıza meze oldu. Biz ise bu saadetten mahrum kalıp hasretini mezara taşıdık.

"Allah yolunda öldürülenleri ölüler sanmayın; onlar diridirler; Rablerinin katında rızklarını almaktalar."¹²⁸ ayeti senin hakkındadır, benim değil ey Habip!

Sen yeni bir hayat buldun, ben ise ölüyüm; sen saadeti yakaladın, ben ise bedbahtım.

Dünyanın o harabelerinde Mehdi'nin (a.f) neler çektiğini, nasıl yanıp yakıldığını bilmiyor musun? Haklısın Habip, sen de bizim gibi hasretini mezara götürseydin, şimdi onun hâline kan ağlardın! Gönlü yanığın hâlini gönlü yanık anlar.

Öldürülenlerin hakemi gönülse şayet

Öldürülene değil, diriye ağlamak gerek.

Konuştığımız telefonda birbirimizi de görebiliyorduk. Habip'in hâlinin değiştiğini, başını aşağı salıp gözlerinden yaş döktüğünü gördüm.

O coşkulu güvercin benim, ben!
Kanat çaldım mı âlemi yakarım!
Çizdi miydi ressam duvara aksim,
Timsalim tesiriyle âlem yakarım!

Dörtlüğü kendi kendime söyledikten sonra Habip
ile birbirimizden ayrıldık...

Gaybet Ateşinin Alevleri

Beni deli sanıp şaşkın şaşkın hâlimi seyreden ahali, Habip'le aramızda geçen konuşmadan sonra kendilerine gelip etrafımı sardı ve dediler:

— Delirmediğın anlaşıldı; bu hâlin nedir peki?

— Ehlibeyt muhiplerindensiniz galiba; yoksa burada ne işiniz olurdu?! Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'nin ve bütün müminlerin göz aydınlığı olan Hz. Mehdi'yi (a.f) tanıyor sunuzdur o zaman.

— Onun muhipleri, âşıkları ve dergâhının toprağıyız.

— Bin yılı aşkın süredir gece-gündüz çöllerde ağlayıp sızladığınızı, yanıp yakıldığınızı biliyor sunuzdur?

— Biliriz, ancak elimizden ne gelir?

— Bu zevk-u sefayı bırakamaz mısınız? Maşukunun renginde olmayan aşık kahrolsun! O, uzun bekleyişin sıkıntısını yaşarken siz nasıl sefa sürebilir ve aşığı olduğunuzu söyleyebilirsiniz? Sevginin rolü bu olmasa gerek!

Sözlerin en güzeli, amelle doğrulanandır.¹²⁹

Etrafımı saran ve sayıları binleri bulan topluluğun durumu değişti, yüzlerinde hü zün çizgileri belirdi ve dağılıp gittiler.

129- Biharu'l-Envar, c.77, s.215 ve 234. Resulullah'ın (s.a.a) Ali'ye (a.s) vasiyetinden.

Ardından çadırların toplandığını gördüm. Herkes eski elbiseler giyip başı açık ve yalın ayak bir hâlde gelip karşımda durdular.

Onlara dönüp dedim:

— Ne mutlu size ve gayretinize! Şimdi hep birlikte Beytu'l-Mamur'a yönelip duamızın kabulü için şu ayeti okuyalım:

(Onlar mı hayırlı,) yoksa darda kalana, kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?¹³⁰

Yüksek sesle okuyun, "darda kalan" ile kastettiğimiz, zamanın imamı Hz. Mehdi'dir.

Yavaş yavaş bu olay Habip b. Mezahir ve Hâdi aracılığıyla bütün Selâm Vadisine yayıldı.

Hz. Mehdi'nin (a.f) sıkıntısı, uzun bekleyişi, yar ve yaversiz oluşu hakkında coşkulu konuşmalar yapıldı, içten dualar edildi...

Fakat Resulullah'ın (s.a.a), henüz kötülerin iyilerden, kâfirlerin müminlerden ayrılmadığından dolayı duanın kabul zamanının gelmediğini buyurmuş olduğunu duyduk.

...Eğer onlar birbirinden ayrılmış olsalardı, elbette onlardan inkâr edenleri elemli bir azaba çarptırırdık.¹³¹

Bu uzun bekleyişin sebebi de işte bu ayettir.

İniltilerimiz duaya dönüşmüştü:

Allah'ım, bir göz açıp kapatma süresi içinde, hatta daha kısa bir süre içinde bize bir kurtuluş ver. Ya Muhammed, ya Ali! Ya Ali, ya Muhammed! Bana yardımcı olun; gerçek yardımcılar siz-

---

130- Neml, 62

131- Fetih, 25

lersiniz ve bana yetin (yeteri kadar lütfedin); gerçek yetenler sizlersiniz.¹³²

O kadar "Ya Muhammed, ya Ali!" ve "Ya Ali, ya Muhammed!" dedik ki... onların da ellerini kaldırarak dua ettiklerini gördük:

Allah'ım, Âli Muhammed'in Kaaim'inin (Hz. Mehdi'nin) zuhuruyla kurtuluşumuzu yakın kıl! Onun yardımıyla düşmanlarımızdan intikam al! Belâ ve sıkıntı anlarında dahi sana kulluk sunmaktan el çekmeyen ve sana ortak koşmayan kullarını ortaya çıkar.

Ulvîlerde söylenen ve duyulan her şeyin bir kopması yanımızdaki levhada görünüyor ve haberimiz oluyordu.

Bu sırada yüce Allah'tan şöyle bir hitap geldi:

"Ey Muhammed, duanı kabul ettim ve kurtuluşu yakın kıldığımı göreceksin!"

Resulullah (s.a.a) bunun üzerine dedi:

— Biz senin rızana razıyız, senin yaptığın her şey güzeldir. Ancak kullarından biri, misafirhanene gelip diğer misafirlerinle birlikte sofranın başına oturmuş, fakat dileği verilmedikçe sofrana el uzatmayacağını söylüyor; dileği ise vaat edilen Hz. Mehdi'nin (a.f) zuhurudur.

Diğer misafirler de ona katılmış, dileklerini şöyle dile getiriyorlar:

Zamanımızın imamı ve maşukumuza, başına gelen musibetlerden ve zuhur vaktinin uzamasından dolayı hiçbir şey hoş gelmiyor, bu durumda biz nasıl hoş vakit geçirebiliriz? O ağlarken, inim inim inlerken, biz nasıl neşeli olabiliriz?! Maşukunun derdine ortak olmayan âşik kahrolsun!...

132- Biharul-Envar, c.53, s.275; c.102, s.119

Bunlar dünyada, yüce bir zattan büyük bir rica ve istekleri olduğunda, bunu onun evinde ve sofrasının başında dile getirirler ve istekleri yerine getirilmedikçe, ellerini sofraya uzatmazlardı. Ev sahibi de, her ne kadar büyük ve ağır da olsa tereddüt etmeden isteklerini yerine getirirdi.

Şimdi bunlar, senin mutlak cömert ve her şeye kadir olduğuna, hacet sahiplerine icabet ettiğine, dar da kalanların imdadına koştuğuna ve senin hükmünü kimsenin reddedemeyeceğine inanmakta ve dileklerini kabul etmeni istemekteler.

Bu konuşma devam ederken biz, suyun başına toplanan susuz develer gibi Resulullah'ın (s.a.a) sözlerinin kopyalandığı levhanın başında izdiham etmiştik.

Anladık ki, Resulullah'ın (s.a.a) da gönlü bizimdir ve bazı emarelerden, yakında arzumıza kavuşacağımızı da bilmiş olduk.

Sevinçten açılan yüzlerimizle yüce Allah'ın olumlu cevap vereceğini bekliyorduk ve böyle bir cevabın geleceğine de emindik.

Çünkü yüce Allah, Resulullah'ın (s.a.a) da bizden yana meyilli olduğunu biliyordu.

Yüce Allah, cevap konusunda biraz bekledi; tıpkı "mümin kulunun ruhunu almada tereddüt ettiği" gibi.¹³³

133- Bir çok Şia ve Sünnî kaynaklarında Resulullah (s.a.a) ve İmam Cafer Sadık'tan (a.s) nakledilen bir kutsî hadiste yüce Allah şöyle buyurur:

"Mümin kulunun ruhunu alma hususunda olduğum kadar hiçbir şeyde tereddüt etmem. Çünkü o ölmek istemez ve ben de onun üzülmesini istemem!"

Allame Meclisî, bu hadisle ilgili olarak Şeyh Beha'î'den şöyle bir söz nakleder:

"Hayır" deyip de habibini üzsün mü (ki üzmeğe is-
temez), yoksa "Evet" mi desin?

Belki de Allah'ın takdiri şimdilik bunu gerektirmi-
yordur.

"Bununla şu kastedilmektedir: Yüce Allah eğer bir işte te-
reddüt edecek olsaydı, (ki asla etmez) mümin kulunun canını
alma hususunda tereddüt ederdi."

"Veya bu sözle, yüce Allah'ın yanında mümin kulunun
değeri ve yüce Allah'ın ona olan sevgisi açıklanmaktadır."

"Ya da şu kastedilmektedir: Yüce Allah mümin kulunun
üzülmesini istemediğinden, ölüm anında cennetin ebedî ni-
metlerini ve yüce makamlarını ona göstererek üzüntüsünü
giderip gönlünü alır."

Bu hadis için aşağıdaki adremlere bakabilirsiniz:

Biharu'l-En-var, c.5, s.282; el-Kâfi, c.2, s.246 ve 352; Ve-
sailu'ş-Şia, c.2, s.428, h:2549; Müstedreku'l-Vesail, c.2, s.94,
h:16-1514; Biharu'l-Envar, c.6, s.160 ve c.67, s.65, 148, 155 ve
c.70, s.22 ve c.75, s.155, 159 ve c.86, s.7 ve c.87, s.31, Sünen-i
Beyhaki, c.10, s.219, el-Esma ve-s Sıfat-ı Beyhakî, s.491; İthaf-
us Sade, c.5, s.295; Mu'cemu'l-Beyan, Taberanî, c.12, s.146;
İlelu'l-Mutenahi-ye, c.1, s.32; el- Feraid, Şevkanî, s.264

İntikam Sevdası

Allah'tan beklenen cevap nihayet geldi:

"Düşmanlardan intikamı Berehût Vadisinde alacağız. Düşünülen şeyi velimiz Hasan oğlu Mehdi bilir. O, dünya intikamının gecikme sebep ve maslahatlarını bildiği için pek endişelenmiyor ve onun rızası bizim rızamıza bağlıdır."

Onlar ancak Allah dilerse dilerler.¹³⁴

"Ancak sabırları tükenen bu matemli kalabalığın da haklı yanları var. Bunlar tertitledikleri toplantılar, tuttukları matemlerle benim rahmet ve hamiyet der-yamı coşturdular, ben de bu misafirlerimin dertlerine deva kılacağım. Düşmanların başına gelecekleri görüp rahatlamaları için onları Berehût Vadisine götürmek üzere bir grup meleği görevlendirdim."

Bu sözleri dinledikten ve herkes kendi idrak ve kapasitesi oranında kendine pay çıkardıktan sonra Berehût Vadisine gidip gitmeme hususunda bir tartışma başladı.

Kimileri gitmekten yana olmazken, kimileri de gidip onların azap çekmelerini görmenin gerekli olduğunu savunuyordu. İleri sürülen gerekçeler de görüşler kadar farklıydı.

Gitme taraftarı olmayanlar, Allah'ın vaadi gereği azabın gerçekleşeceğini ayrıntılarıyla olmasa da bildiklerinin yeterli olduğuna vurgu yapıyorlardı.

134- İnsân suresinin 30. ayetine işaret edilmektedir.

Berehût'a gitmekten yana olanlar ise, azabın vukuunu seyretmekle kalplerinin teselli bulacağı yönünde yoğunlaşıyorlardı.

Bu arada bir başka grup da, azabın vukuunu seyretmenin de yeterli olmayacağını ve olayın peşini bırakmamaları gerektiğini ileri sürüyordu.

Bu ihtilaf ve keşmekeş bir gürültüye dönüştü, kimin ne dediği anlaşılıyordu bile.

Sessizliği hâkim kılmak için her ne kadar çaba sarf ettiysek de başarılı olamadık.

Bu arada, azamet ve heybetleriyle hayranlık uyandıran bir grup melek geldi. Eski elbiseler giydiğimizi, yalın ayak olduğumuzu, tozlu topraklı ve perişan hâlimizi görünce, kendilerini üstün sanıp özellikle de beni tahkir yüklü bakışlarıyla baştan ayağa süzdüler.

Onların gelişiyile bir sessizlik çökmüştü üstümüze.

Ehlibeyt dostları arasındaki görüş ayrılığını gidermek ve de meleklerin bizden üstün olmadıklarını, aksine bizim üstünlüğümüzü kanıtlamak için meleklerle itina etmeden minbere çıkıp hutbe okumaya başladım.

Melekler; "Bizim karşımızda bu adam ne söyleyebilir?" düşüncesiyle şaşkın şaşkın bakakaldılar.

Ben de, bu şaşkınlığa tuz-biber olsun diye hutbe-me şöyle başladım:

Bismillahirrahmanirrahim.

Hamt, kendisinden başka ilâh olmayan yüce Allah'a mahsustur. Gizli ve açıktaki olanı bilir; Rahman ve Rahimdir. Her şeyin gerçek melik ve malikidir, bütün noksanlıklardan münezzehtir, hiç kimseye de zulmetmez. Varlıklara güvence veren O'dur. Her şeyi gören-gözeten O'dur. Yenilgi kabul etmeyen, güçlü iradesiyle her şeyi ıslah eden kuvvet sahibi O'dur. Yüceliğe layık olan O'dur.

Âlemlerin Rabbi, darda kalanların duasına icabet eden, zor durumda olanların sıkıntılarını gide-

ren, zavallılara merhamet eden, korkanlara güvence olan, yardım isteyenlerin yardımına koşan ve ululananları horlayan O'dur.

Bunu duyan melekler diz üstü oturdular. Çünkü bu son cümle onları da kapsıyordu.

Salât ve selâm sayının ilkinde, bir ve tekin gölgesine, kâinat kitabının fatihasına (başlangıcına), varlık nurunun besmelesine, Beytu'l-Mamur ve Kitab-i Mastur olan Hatemu'l-Mürselin'e ve kutlu-lar nuru Ehlibeyti'ne; özellikle de acayıpler ve olağanüstülükler sahibi, küfür ordularını bozguna uğratan ve Allah'ın yenilmez arslanı olan amcası oğlu, damadı ve hak halifesi Ebu Talip oğlu Ali'ye.

Şanı yüce Allah buyuruyor:

(Bismillahirrahmanirrahim.) Biz ise yeryüzünde zayıf düşürülenlere lütufta bulunmak, onları önderler yapmak ve onları vârisler kılmak istiyoruz.¹³⁵

Ey gönlü münevver kardeşler, ey meydanların kahramanları, ey ümmetin imam ve önderlerinin aşıkları! Peygamberimizin Ehlibeyti zayıf olmadıkları hâlde güçsüz düşürüldüler. Cehalet yurdu olan dünyada zalim cahillerin zulmüne maruz kaldılar. Evlerinin kapılarına kilit vuruldu, gözcüler dikildi.

Peygamberinizin kızı Fatıma'nın evini ateşe verip kapısını zorla açtılar ve onu kapıyla duvar arasında sıkıştırıp kapıdaki çivinin, göğsüne isabet etmesine sebep oldular.¹³⁶

135- Kasas, 5

136- Ayetullah İsfahanî (Merhum Kompanî) bir şiirinde şöyle diyor:

"Hz. Zehra'nın göğsünden akan kan

Onun hakkında işlenen büyük cinayeti gösterir her an
Ben kapıdaki çivinin, onun göğsüne ne ettiğini bilemem
Bunu, ilâhî sırların hazinesi olan onun göğsünden sor!"

Allah'ın sağlam ipi olan Hz. Ali'nin (a.s) boynuna ip bağlayarak yerlerde sürüklediler. Boynunda ip sürüklenirken; *"Allah'ın dinine yardım edecek kimse yok mu?"* diye seslendiğinde, yardımına koşan da olmadı.

Allah'ın geniş rahmeti ve sınırsız aşk meydanının tek eri olan Ali oğlu Hüseyin de; *"Allah'ın dinine yardım edecek kimse yok mu?"* diye haykırdığında, onun da yardımına koşan olmamıştı.

Onların nidası bize ulaşmış durumda, bu haykırışa elbette ki cevap vermeli ve elimizden gelen her şeyi yapmalıyız.

Allah'a yönelttiğimiz bu dileğimizde, ne dünyevî, ne de uhrevî hiçbir çıkar söz konusu değildir. Böyle bir günün gelip çatmasını dünyada o kadar bekledik ki, bekleyen gözümüzü kör olarak ve vaat edilmiş günün hasretiyle mezara taşıdık. Bugün bundan başka amacımız ve yolumuz yoktur.

İşin künhüne erememiş olan dar görüşlüler; 'Bu hususta fazla ısrarcı olmamak lâzım.' diye dursunlar, onlara aldırmayın. Çünkü bu ısrar, bir mahluka değil; Kerim olan Rabbedir. O, merhamet edenlerin en merhametlisidir. İsrar edenlerin ısrarı O'nu bıktırmaz.

Onların azap edilmesini seyretmeye ne gerek var? Nasıl olsa tam anlamıyla gönül şifa bulmayacaktır, demek de Allah'a karşı bir nevi itaatsizlik olur.

Tam anlamıyla savaş hazırlığı yapıp güçlü ve her şeye amade olarak gitmeli ve savaşmamıza müsaade edildiğinde de düşmana aman vermeden meydana atılmalıyız. Oraya gitmeli, amacımıza ulaşınca kadar ısrarlı olmalı ve binlerce yıl süre dahi orada beklemeliyiz.

Böylesi sarsılmaz irade, azim ve yüce himmete sahip olanlar bize katılsın!

On iki bin kahraman, bu amaç uğrunda her şeye hazır olduğunu ilân etti. Bunun üzerine ben de minberden indim.

Evin kapısı açıldı, bin kişi silâh kuşanıp bineklerine bindiler. Komutanlarına bayrak verildi ve her an için o iki garip imamın "*Yardım edecek kimse yok mu?*" feryadını duyuyormuş gibi davranmaları ve "Biz varız, geldik işte!" demeleri öğütlendi.

Meleklerin reisine; "Bunlarla birlikte yüz melek göndermelisin." dedim.

O zavallı da kabul etmekten başka çare bulamadı. Durumdan memnun olmadığını sergileyen davranışlarda bulundu. Belki de aklımızı yitirdiğimizi sandı.

Belli mesafeler gözetilerek yüz melek eşliğinde bu akınlar sürdürüldü.

Altı bin kişiden oluşan yedinci grup diğer meleklerle birlikte hareket etti.

Ben de onların içindeydim. "*Yardım Allah'tan ve zafer yakındır.*"¹³⁷ sancağını kendim taşıyordum. Yalın kılıçlarla, "lebbeyk" feryatlarıyla, atların kişnemesi ve binicilerin süratli hareketiyle zemin ve zamanı titretmedeydik.

Ben, meleklerin reisiyle birlikte bu şaha kalkmış ordunun önünde omuz omuza hareket ediyordum.

Refikim suratını asmış, başını aşağı eğmişti, şaşkınlığını gizleyemiyordu ve gözleri fal taşı gibi açılmıştı. Hiç konuşmuyor ve düşünceliydi de aynı zamanda. Bazen konuşmak istiyor, ama sonra vazgeçiyordu.

Onun neler düşündüğünü hissetmeme rağmen yine de sordum:

137- Saff, 13

— Ne oluyor size?

— Ben sizin bu hareketinizden dolayı Allah'ın azabına uğramanızdan ve bizim de sizin aranızda sizin ateşinizle yanmamızdan korkuyorum. Şimdiye kadar bu Emniyet Vadisinde böyle bir şey görülmemiştir.

— Siz niye bizim ateşimizle yanasınız ki?!

— Sizi bu çirkin işinizden alıkoymadığımız için.

— Gerçekten çirkinse yaptığımız, neden alıkoymuyorsunuz?!

— Çünkü biz, sizi Berehût'a götürmekle görevlendirildik.

— İşte biz de sizinle geliyoruz; o hâlde çirkin olan ne?

— Bu şekilde ordu sevk edip fitne çıkarmanızdır.

— Yüce Allah size, bizi başka bir şekilde götürmenizi mi emretti?

— Hayır, sadece "Onları götürün." buyurdu.

— O hâlde size sadece götürmeniz emredilmiştir; ister atlı olsun, ister yaya; ister silâhlı, ister silâhsız; nasıl olursa olsun, götürmek zorundasınız. Sizin göreviniz budur ve bu da çirkin değildir; çünkü yüce Allah çirkin bir şey emretmez.

Bu durumda sen bizi bundan alıkoysaydın, Allah'ın emrine aykırı hareket etmiş olur ve bu yüzden de Allah'ın gazabına uğrardın.

İyiliğe emretmek ve kötülükten sakındırmak, iyilik ve kötülüğü tanıyan ve bu ikisini birbirinden ayırabilen kimseye farzdır. Sen daha iyilikle kötülüğü tanımış değilsin; o hâlde bizi bir işten nasıl alıkoymabilir veya bir işe emredebilirsin?

Bu sözlerden sonra biraz kendini topladı ve mütevazılıkla dedi:

— Allah'a şükürler olsun sizi alıkoymaya kalkışmadım.

— İnsan olma hamiyet ve gayretim, sizi daha da horlamamı ve küçük düşürmemi gerektirir.

"Burada şimdiye kadar böyle bir şey görülmemiştir." demekle kıyaslama yapıyorsun. Bu sözden şöyle bir mana çıkarılabilir:

"Gelecek, geçmişteki gibi olmalı ve geçmişte vuku bulmayan hiçbir şey bundan sonra da gerçekleşmemelidir."

Oysa ki kendi yaratılışıyla Âdem'in yaratılışını kıyaslayarak kibirlenen ilk kişi İblis'tir. Ateşten olan her şeyin ateş gibi nurlu, topraktan olanına toprak gibi mat ve karanlık olduğunu söylemek doğru olmaz.

Ve bildiğin gibi İblis'in kıyası yanlıştı ve bu ululanması sonucu yüce Allah'ın katından kovulmuştu. Oysa senin bu batıl kıyasının karşısında yüce Allah'ın sarıh buyruğu var:

O, her gün yeni bir iştedit.¹³⁸

— Korkmamın sebebi, Resulullah'ın (s.a.a) Hz. Ali'ye sarıh bir şekilde verdiği şu cevabıdır: "Kötüler ile iyiler, kâfirler ile müminler henüz birbirlerinden ayrılmış değil ve bu iş, bu ayrılma sonrasına bırakılmıştır." Tıpkı Hz. Nuh (a.s) kıssasında olduğu gibi. Siz ise Allah'ın takdirine aykırı davranıyor ve gecikmesi takdir edilen şeyin yaklaştırılmasına ısrar ediyorsunuz. Daha açık bir ifadeyle, yarın gerçekleşmesi takdir edilen bir şeyin bu gün gerçekleşmesini istiyorsunuz. Bu ise gerçekte ilâhlık iddiasında bulunmaktır.

138- Yüce Allah her gün yeni bir iştedit. Her gün yeni bir plan icat eder; bir gün bazı kavimlere güç verir, başka bir gün onları yerle bir eder; bir gün sağlık ve gençlik verir, başka bir gün zayıf ve güçsüz eder... Kısacası, her gün hikmetine ve en güzel nizamına uygun olarak yeni bir şey yaratır. (Rahman, 29; bk. Numune Tefsiri, c.23, s.138)

— Bu âlemlerde bir şey takdir edilirken birtakım sebeplere dayandırılmaz mı?

— Elbette ki sebepler zinciri söz konusudur; çünkü aksi takdirde bir şeyin gerçekleşmesi imkânsızdır olur.

— Aferin işte; bizim acayip olarak algılanan tavır, hareket ve dualarımız ve bu yöndeki ısrarımız da yüce Allah'ın mukadderatının sebeplerinden olamaz mı?

Allah başışlamak isterse eğer

Kul da raz-u niyaza meyl eyler.

Kısacası; duada ısrarcı olmak, uzağı yakın kılan ve yakının vuku bulması önündeki engeli kaldıran sebeplerdendir. Ayrıca, talep edilen şeye ulaşmada duanın etkisi olmasa bile, en azından sevap kazanmaya sebep olan müstehap amellerdendir.¹³⁹

Meleklerin reisinin asık suratı biraz açıldı, arkadaş olduk.

Şöyle dedi:

— Rahmanî haberler, ilhamlar ve sezgiler melekler aracılığıyla kullara ulaştırılır. Bu sebep olmaksızın bu işin gerçekleşmesi imkânsızdır.

— Öncelikle Bakara suresinin son ayetlerinin, Cebrail aracı olmaksızın Resulullah'a (s.a.a) inmiş olduğuna dikkatinizi çekmek isterim. İkinci olarak size şöyle bir soru sormak istiyorum: Makam bakımından sizin üstünüzde olanlar var mı?

— Evet, hem de çok var; ancak onların derecelerini biz bilemeyiz.

— Öyleyse bizim kalbimize inen ilhamlar, makam olarak sizden üstün olanlar vasıtasıyla inmiş olamaz

---

139- İmam Cafer Sadık'tan (a.s) şöyle rivayet edilir: *"Duada ısrar edin; çünkü yüce Allah mümin kullarının duada ısrar etmelerini sever."* (Biharu'l-Envar, c.95, s.154)

mi? Ayrıca biz, Resulullah'ın (s.a.a) Ehlibeyti'nin dostlarıyız, böyle olmasaydı şayet, Allah'a yakınlık makamına ulaşamazdık. Dost olmanın gereği ise aşığın, e-linden geldiği kadar, sırf dua olsa bile, maşukuna yardım etmesidir; o hâlde bizi eleştirmeniz niyedir? On-ları niçin sevdiğimizi veya neden dostluğun gereğini yerine getirdiğimizi mi eleştiriyorsunuz?

Buna cevap veremeyince, şöyle devam ettim:

— Kendinizi üstün görmenizin sebebi soyut olma-nız değil midir? Eğer biz de ilk soyutluğumuzda kalıp toprak maddesine taalluk etmeseydik, sizinle farkımız olmayacaktı; hatta ilâhlık iddiası bile edebilirdik. Ni-tekim İmam Cafer Sadık'ın (a.s) buyruğu da bu doğ-rultudadır.¹⁴⁰

Şunu da bilmiş olun ki, "Soyut olan her varlık maddî varlıkların tümünden üstündür." diye bir kural yoktur.

Şapkasını yan koyup sert oturan herkes

Şapka korur ve kayserlik bilir sanma.

Kıldan ince bin nükte yatmakta bunda

Saçını tıraş etmeyen herkesi derviş sanma.

140- Adamın biri gelip İmam Cafer Sadık'a (a.s) sordu: "*Yüce Allah'ın azat, latif ve mücerret ruhları yüce melekut âleminden indirip cisim kalıbına ve dünya zindanına hapsedmesinin sebebi nedir?*"

İmam buyurdu: "*Ruhlar, azat ve mücerret oluşlarıyla ilâh-lik iddiasında bulunacak kadar mağrur olmuşlardı. Allah da hor, muhtaç, mahluk ve cahil olduklarını kanıtlamak için on-ları beden ve toprağın esiri kıldı. Sonra da muhtaç ve hor ol-duklarının farkına varıp kâmilleşme, âlimleşme ve ganileşme yönünde Allah'tan yardım dilemelerini emretti.*"

Berehût Vadisine Doğru

Melekler arasında, tam bir azamet ve heybetle "lebbeyk" diye diye ilerliyorduk.

Nihayet, "Rahmet ve Arafat Dağı" ismindeki yüksek bir dağın eteğine ulaştık.

Bu dağ bize, "**Nihayet onların arasına, içinde rahmet, dışında azap bulunan kapılı bir sur çekilir.**"¹⁴¹ ayetini anımsatıyordu.

Bizden önce gelen bölükler dağın eteğine çadır kurmuş bekliyordular.

Görüşme esnasında dağı yerinden oynatırcasına "lebbeyk" diye haykırışlar yükseldi.

Ardından bizim çadırlarımız da kuruldu.

Ordunun burada bekletilmesinin sebebini öğrenmek için ben ve bizimle birlikte hareket eden meleklerin komutanı, bizden önce oraya ulaşan bölüklerin çadırlarının bulunduğu yere giderek bölük komutanlarını çağırıp sorduk:

— Neden dağın eteğinde durmuşsunuz? Niye yukarı çıkmıyorsunuz?

— Bazı kişiler ortaya çıkıp; "Birkaç kişi hariç kimse dağa çıkmamalıdır!" dedi ve biz de bundan ötürü çıkmadık.

141- Hadîd, 13

**...A'râf üzerinde de herkesi simasından tanıyan
adamlar vardır...¹⁴²**

Bu arada meleklerin komutanı ileri çıkarak dedi:

"Kanıtsal yöntemden haberdar olmadığımız için deliller sunarak bizi ikna etmeyi başardınızsa da, ancak henüz bu hareketinizde Allah'ın rızasının varolduğunu keşfetmiş değiliz. Çok geçmeden burada durdurulmanızın, azapla sonuçlanmasından ve bu arada bizim de aynı akıbete uğramamızdan endişe duymaktayız."

Bu sözleri söylerken yüzünün rengi değişmiş ve bedeni titriyordu. Onun bu hâlini görenler dehşetle irkildi.

Bu durumun dışarıya sızmasıyla ordunun dağılması muhtemeldi. Böylesi kötü bir olasılığa meydan vermemek için bölük komutanlarına; "Bu komisyon gizlidir, konuşulanlar da dışarı çıkmamalıdır." dedim.

Daha sonra meleklerin komutanına dönerek gülmüsedim ve dedim:

— Ne kadar da sadesiniz! Bu kuruntular da ne? Kalkın, ordugâhın etrafını gezelim; hem dinlenmiş, hem de askerlerin durumunu kontrol etmiş oluruz. Bu arada dağın coğrafi konumu hakkında araştırma yapmış ve burada durdurulmamızın sebebini de öğrenmiş oluruz.

Dolaşırken bir çadıra uğradık. Çadırdaki zat hem silâhını hazırlıyor, hem de şu beyti okuyordu:

Bekleyenlerinde kalmadı nefes
Sanadır feryadım, imdada yetiş.

Başka bir çadırdan şöyle duyuluyordu:

Bizler karıncayız, Süleyman sen ol
Bizler bedenleriz, gel de can sen ol.

142- A'râf, 46. Birçok hadiste A'râf'taki adamlardan maksadın Ehlibeyt İmamları olduğu geçer. (Biharu'l-Envar, c.8, s.335 ve c.24, s.250)

Necef'teki arkadaşlarımdan ikisinin çadırının arkasına ulaştık, gördüm ki benim şu beyitlerimi okuyorlar:

Aydın doğuşunu beklemek için değil mi gece?

Fecrin ağartısıyla son bulmayacak mı gece?

Diğeri de cevap mahiyetinde şu beyti okuyordu:

Elbette gecenin sonu fecir olacak

Fecrin nefesinde Mehdi nuru doğacak.

Bu tatlı sözleri duydukça içim daha bir açılıyor ve meleklerin reisine kıvanç dolu gözlerle bakıyordum.

Dolaşmaya devam edip orduğâhın yüz adım ötesindeki bir tepeye ulaştık.

Tepeye çıkıp etrafa baktığımızda doğu yönünde siyah bulutlar gördük. Siyah bulutlardan yıldırımlar çakmakta ve ateşli oklar yağmaktaydı. Doğuda bir ateş çemberi oluşmuştu âdetâ.

Meleklerin komutanı o dehşetengiz manzarayı görünce; "Allah'tan başka güç ve kudret yoktur." dedi.

Neler olup bittiğini sorunca, dedi:

"Gördüğünüz yer, Berehût Vadisinin semasıdır. Mızrak, kılıç, hançer ve topuz hâlinde inen o yıldırımlar da Hz. Muhammed'in (s.a.a) Ehlibeyti'nin düşmanlarının tepelerine inmektedir. Müminlerin onlara ettikleri lânetler bu şekilde onların üzerine yağmaktadır. Asıl ilâhî azap ve intikam ise yerde onları beklemektedir."

Oradaki yırtıcı ve sürüngen hayvanlar ateşten yaratılmıştır, nehirleri ise eritilmiş bakırdandır.

O bulutlardan inen yıldırımlar, isabet ettiği insandan çıkıp diğerine isabet ediyordu. Yere düşen yıldırımlar ise, yeniden göğe yükselerek düşmanların tepesine iniyordu.

Düşen yıldırımlardan kaçmak isteyenler tekrar yıldırımlar tarafından yakalanıp getiriliyordu.

Yıldırımların isabet ettiği insanlar ellerinde olmaksızın ayağa kalkıp yere yığılıyorlardı; sıcak tava-daki üzerlik tohumları gibi zıplayıp duruyorlardı. Sesleri kulağımıza köpek sesi gibi geliyordu. Bu manzarayı seyretmek kalbime huzur veriyordu.

Benim çadırımı o tepenin üzerine, diğerlerinin çadırlarını da etrafa kurmalarını istedim ki, bu durumu seyretmekle kalplerimiz şifa bulsun.

Herkes, sevinç çığlıkları ve alkışlarla durumdan memnun olduğunu gösteriyordu.

Allah'ın lütuf ve kereminden kendilerine verdikleriyle sevinçlidirler...¹⁴³

Meleklerin komutanının; insanların tepesine inen o yıldırımların, müminlerin lânetleri olduğunu söylemesi üzerine, ordumuza Ehlibeyt'in düşmanlarına lânet etmelerini emrettik, kendim de başı çekmek için ileri atıldım:

Allah'ım, Muhammed ve Ehlibeyt'i'nin hakkına zulmedenlere ve bu zulümde onları izleyen en son kişiye lânet et!

Allah'ım, İmam Hüseyin'e (a.s) karşı savaşa girişen, onu öldürmede yardımlaşan, ahitleşen... herkese lânet et!

Allah'ım, onların hakkında zulüm işlemekten çekinmeyenlere... Yezid'e, Ubeydullah b. Ziyad'a, İbn Mercane'ye, Ömer b. Sa'd'a, Şimr'e, Ebu Süfyan oğullarına, Ziyad ve Mervan oğullarına kıyamete kadar lânet et.

Orada bulunan herkes sırasıyla bu lâneti tekrarladı. Edilen lânetlerden sonra Berehût Vadisindeki yıldırımlara milyonlarcası daha eklenmişti.

143- Âl-i İmrân, 170

Manzaraya şahit olan askerler dilleri dudakları kuruyuncaya kadar şevkle beddua ve lânet yağdırmaya devam ettiler.

Düşmanların, inen yıldırımlarla delik-deşik olmasına rağmen ordunun gönlündeki ateş dinmiyordu. Çünkü mazlumun yüreği ancak zalimin öldürülmesi, yok olmasıyla teselli bulur. Oysa ahirette ölüm yok, yok olmak yok.

Ahret yurdu, dirilik yurdudur.¹⁴⁴

Onların derileri pişip acı duymaz hâle geldikçe, derilerini başka derilerle değiştiririz ki acıyı duysunlar!...¹⁴⁵

Bölüklerin komutanları ile meleklerin komutanlarından oluşan on dört kişilik komutan ekibi benim çağırımında toplanıp genel intikamın alınması, gönüllerin teselli bulması ve başlattığımız bu manevî hareketle yüreğimizin serinlemesi için ne yapmamız gerektiği hususunda müşavere ettik.

Varlık âleminin kalbi olan İmam Mehdi'nin (a.f) gönlünün hüznü dolu oluşunu ve diğer yandan da imamet ağacının yaprak ve dallarından ibaret olan müminlerin de imamlarının hüznüne ortak olmaları gerektiğini göz önünde bulundurarak, yapılması gereken en doğru şeyi yapmak istiyorduk.

Şiîlerimiz bizim balçığımızın arta kalanından yaratılmış ve velâyet suyumuzla yoğrulmuşlar. Onlar bizim sevinmemizle sevinir ve üzülmemizle de üzülürler.¹⁴⁶

Biri dedi:

144- Ankebût, 64

145- Nisâ, 56

146- Biharul-Envar, c.10, s.114 ve c.53, s.303

— Berehût Vadisine gidip onları lime lime doğrayalım; bu işi kendi elimizle yaptığımız için belki yüreğimiz serinler.

Meleklerin reisi ise şöyle dedi:

— Onların duçar oldukları azap sizin yapacağınızdan kesinlikle çok daha çetindir. Ayrıca Berehût Vadisine girmenize de müsaade edilmemiştir.

Bir başka melek komutan da şöyle dedi:

— Berehût Vadisine girdiğimiz takdirde azap onlardan kaldırılacaktır. Çünkü müminin cehennem ateşinden korktuğundan kat kat ziyadesiyle cehennem ateşi müminden korkar ve ona yaklaşamaz. Dolayısıyla, cezalandırmak için gitmek isterken azaptan kurtulmalarına sebep oluruz; bu ise hedefimizle çelişir.

Söze müdahale etmek zorunda kaldım:

— Üzüntümüzün yegane sebebi İmam Mehdi'nin (a.f) üzgün ve kederli oluşudur. Onun kalbi şifa bulmadıkça bizim kalbimizin şifa bulması imkânsızdır; çünkü müminlerin kalbi onun kalbine bağlıdır. İmamımızın zuhurunun çabuklaşması için bir çare bulmalıyız. Bunun çaresi de Allah'a yalvarmak ve zuhurunun tacilini istemektir; başka yolu da yoktur. Derdimizin çaresini, çaresizlere ve darda kalanlara yeten Allah'tan isteyelim.

Bu görüşümü, sessiz kalmayı tercih eden melekler dışında herkes beğendi.

Bu sırada ordunun içinden bir grup öne çıkararak; "Kılıç ve mızraklarımızı kullanmadan gönlümüz teselli bulmaz." dedi.

Ben de; "Gidin, herkesin Beytu'l-Mamur'a doğru yönelmesini ve Mehdi'nin (a.f) zuhuru için Allah'a yalvarmasını söyleyin. Derdimiz budur, devası ise İmam Mehdi'nin (a.f) zuhurudur. Bu husustaki en iyi dua da Ferec Duası'dır." dedim.

Kendimiz de kalkıp safın önünde durduk, ellerimizi Hakk'ın dergâhına açıp tam bir içtenlikle Ferec Duası'nı okuduk:

Allah'ım! Belâ büyümüş, gizli sır aşikâr olmuş, perde kalkmış, umut kesilmiş, yeryüzü daralmış, göğün rahmeti önlenmiş.¹⁴⁷

Ey Rabbim! Yardımı dilenilecek, kendisine şikayet götürülecek, darlık ve genişlikte kendisine dayanılacak olan sensin.

Allah'ım! İtaatlerini bizlere farz kıldığın ve bu vesileyle de makamlarını bize tanıttığın Muhammed ve Ehlibeyti'ne selâm ve rahmet eyle ve onların hakkı hürmetine göz yumup açma veya daha kısa bir zamanda gam ve üzüntüyü bizden gider. Ey Muhammed, ey Ali, sorunumun çözümü için bana yetin; çünkü siz yeterlisiniz ve bana yardım edin; çünkü siz yardım edensiniz.

Ey mevlam! Ey zamanın sahibi! Feryadıma yetiş, feryadıma yetiş, feryadıma yetiş; hemen, hemen, hemen ahde vefa, ahde vefa, ahde vefa!¹⁴⁸

Peşine de şunu ekledik:

Allah'ım! Kefene bürünmüş, kılıç çekmiş, elinde mızrak, şehirde ve çölde Allah'ın davetine lelbeyk diyen hâlde beni kabrimden çıkar.¹⁴⁹

Duadan sonra saflardan ayrıldık. Ben ve birkaç kişi, yüce makamdaki konuşmaları duymak, gelişmeleri görmek ve Hz. Resulullah (s.a.a), Hz. Ali (a.s) ve ev-

---

147- "Yeryüzü daralmış" derken müminlerin kalplerini ve "göğün rahmeti önlenmiş" derken de, amacımız doğrultusunda yüce Allah'ın rahmetini kastettik. Çünkü bulunduğumuz âlemde bundan başkası olmazdı.

148- Ferec Duası; Biharu'l-Envar, c.53, s.275 ve c.102, s.119

149- Biharu'l-Envar, c.53, s.96 ve c.86, s.61-285 ve c.94, s.42 ve c.102, s.111

lâtlarının durumlarından haberdar olmak için oradaki haber merkezine gittik.

Resulullah'ın (s.a.a), Hz. Ali'nin (a.s) ve evlâtlarının da saf bağlayıp dua okuduklarını, Hz. Mehdi'nin (a.f) zuhuru niyaz ettiklerini, onların arkalarında da peygamberler, elçiler, Allah katında yüce makamlara sahip olan salih kullar ve yakın meleklerin saflar oluşturup duaya durduklarını gördük.

Böylece aynı derdi taşıdığımızı ve İmamın zuhuru için dua okumamızın yüce makamdan kaynaklanan batınî bir işaret olduğunu anladık.

Bu duamızın, kesinlikle dünyada da etkili olduğunu düşünüyordum.

Baktığımızda, İmam Mehdi'nin (a.f) de kendi özel ashabıyla birlikte bir dağın başında duaya durduklarını gördük.

Bütün şehirlerde, İslâm beldelerinde, camilerde ve bütün her yerde müminler az çok toplanarak İmam Mehdi'nin (a.f) zuhuru için dua ediyor ve; "(Onlar mı hayırlı,) **yoksa darda kalana, kendine yalvardığı zaman karşılık veren ve (başındaki) sıkıntıyı gideren mi?**"¹⁵⁰ ayetini okuyorlardı.

Çöl hayvanları, evcil hayvanlar ve kuşlar grup grup toplanmış, kendi dillerince İmam Mehdi'nin (a.s) zuhurunun gecikmesinden dolayı inliyorlardı.

Bu manzaraları görünce maksadımıza ulaşacağı-mıza ve artık Hz. Mehdi'nin (a.f) zuhur edeceğine olan ümidimiz arttı.

Haberciye, bu müjdeyi aldığı anda hemen bize bildirmesini öğütledikten sonra orduğâha döndüğümüzde, orduya yüce bir manevî havanın hâkim olduğunu gördük.

Kimi yaşlı gözlerle ve kurumuş dudaklarıyla duaya durmuş inim inim inliyordu, kimi yaka-paçasını yırtmış ve kendinden geçmişti.

Bunun üzerine onlara şöyle seslendim:

"Kalkın, kendinize gelin! İmam Mehdi'nin (a.f) artık zuhur edeceği ümit edilir."

Daha sonra bizi haber merkezine çağırdılar. Orada, Hz. Mehdi'nin (a.f) gönülleri fetheden mübarek sesinin Kâbe'den yükseldiğini duydum:

Ey insanlar! Bilin ki, beklenen İmam benim!
Haberiniz olsun ki, ceddin Hüseyin (a.s) susuz şehit edildi!

Ordugâha geri döndüğümde duyduğum şu oldu:

Düşmanlara karşı evlâdımın safında savaşmak ve intikam almak isteyenler, kabirlerinden çıkıp ellerindeki kılıçlarıyla dünyaya geri dönsünler.

De ki: Hak geldi batıl yıkılıp gitti; zaten batıl yıkılmaya mahkûmdur.¹⁵¹

Ötelerden duyuldu nida edenin sesi
Vuslat rüzgarı esti, bitti hicran gecesi.

— SON —